

ΜΑΘΗΤΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΛΥΚΕΙΟΥ ΛΑΤΣΙΩΝ

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ
2020-2021 - ΑΡ. 11

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΛΑΤΣΙΩΝ

Υπεύθυνος Ιδιοκτήτης

Τάσος Τάσου

Διευθυντής Λυκείου Λατσιών

Σχολική Χρονιά 2020-2021 • Αρ. 11

Γενική Ευθύνη

Φώτης Φωτίου, Β.Δ.

Υπεύθυνη Ύλης

Αργυρώ Παναγιώτου, Φιλολόγος

Επιτροπή Εκδόσεων

Τερέζα Πηλαβά, Κούλα Κουντουριώτη,

Μαριλένα Χαραλάμπους, Χριστιάνα Γιαννάκη,

Μέλανη Στυλιανού, Λουκάς Νικολάου, Άντρη Χρίστου,

Νάτια Ιωάννου

Φωτογράφιση

Εβίτα Παπαδοπούλου, Φιλολόγος

Στέφανος Πέτρου, Γ11

Δαπάνη Έκδοσης

Σύνδεσμος Γονέων και Κηδεμόνων Λυκείου Λατσιών

Φωτογραφία Εξωφύλλου

Στέφανος Πέτρου, Γ11

Φωτογραφία Οπισθοφύλλου

Επιτοίχιο έργο των μαθητών του Καλλιτεχνικού Τμήματος του Σχολείου μας

Σχεδιασμός και Εκτύπωση

Τυπογραφείο Theopress Ltd, Λευκωσία

Λευκωσία 2021

ISSN 2672-8125

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΛΑΤΣΙΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

3	Η ιστορία μας αρχίζει το 2005
4	Ο Διευθυντής χαιρετίζει την έκδοση του Περιοδικού
5	Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων
6	Χαιρετισμός από την Πρόεδρο του Κ.Μ.Σ.
8-14	Εορτασμοί και Εκδηλώσεις
16-46	Δράσεις
48-78	Άρθρα
80-92	Εργασίες Μαθητών
94-107	Διαγωνισμοί
110-126	Εικαστικές Τέχνες
128-129	Μάθημα Φωτογραφίας
132-139	Πρόσωπο με Πρόσωπο
142-164	Οι τελειόφοιτοί μας

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Η ιστορία μας αρχίζει το 2005

Το Λύκειο Λατσιών άρχισε τη λειτουργία του τη σχολική χρονιά 2005-2006 ως μονοτάξιο αρχικά Λύκειο (μόνο Α' τάξη), για να εξυπηρετήσει τις εκπαιδευτικές ανάγκες της περιοχής Λατσιών και Γερίου. Τα εγκαίνια έγιναν στις 24 Νοεμβρίου 2006 από τον αείμνηστο τότε Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, Πεύκιο Γεωργιάδη. Το Λύκειο Λατσιών λειτούργησε κατά τη σχολική χρονιά 2006-2007 με δύο τάξεις (Α' και Β') και από τη χρονιά 2007-2008 λειτουργεί κανονικά ως τριτάξιο Λύκειο.

Το λάβαρο του Λυκείου Λατσιών έχει ως έμβλημά του στο πάνω μέρος τον ήλιο, που συμβολίζει το φως της αλήθειας, την ίδια τη ζωή. Στο μέσο έχει τον κονδυλοφόρο, που για αιώνες ήταν το μέσο μεταφοράς της γνώσης και της αρετής. Στο κάτω μέρος εικονίζεται ένα βιβλίο, γιατί «τα βιβλία είναι οι ακοίμητες λαμπάδες της συγκεντρωμένης σοφίας», στην οποία στοχεύουμε εκπαιδευτικοί και μαθητές.

Διευθυντές/Διευθύντριες του Λυκείου Λατσιών

Χαράλαμπος Δημητρίου 2005-2007

Αναστασία Χατζηβασιλείου 2007-2011

Κυριακή Ανδρονίκου 2011-2013

Ελένη Χαπελή 2013-2016

Παρασκευούλα Κωνσταντινίδου 2016-2019

Τάσος Τάσου 2019-

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΪ

Ο Διευθυντής χαιρετίζει την έκδοση του Περιοδικού

Χαιρετίζω με μεγάλη ικανοποίηση την έκδοση του μαθητικού μας περιοδικού «Διαδρομές». Μέσα στις αντίξοες συνθήκες στις οποίες λειτουργούν τα σχολεία μας με την αναστολή όλων των εκδηλώσεων και τα αυστηρά υγειονομικά πρωτόκολλα, η έκδοση ενός περιοδικού με ικανοποιητικό και αξιόλογο υλικό φαντάζει άθλος. Είναι για αυτό τον λόγο που οι συντελεστές της φετινής έκδοσης του περιοδικού μας, μαθητές και εκπαιδευτικοί, αξίζουν τα θερμά μας συγχαρητήρια για την προσπάθεια και τον χρόνο που έχουν αφιερώσει.

Τόσο το περιοδικό όσο και η έκδοση της εφημερίδας μας, που προηγήθηκε, πέρα από την καταγραφή των δραστηριοτήτων του Σχολείου, αποσκοπούν στο να προσφέρουν πεδίο ελεύθερης έκφρασης για τους μαθητές και τις μαθήτριάς μας, πάντα μέσα στα πλαίσια του σεβασμού της αντίθετης άποψης, της ηθικής και της δημοκρατίας, αξίες, που μαζί με τη δικαιοσύνη και την ισονομία στο Λύκειο Λατσιών, προσπαθούμε να καλλιεργούμε στους/στις μαθητές/τριές μας.

Ευχαριστώ τον Σύνδεσμο Γονέων που επωμίζεται τη σχετική δαπάνη τόσο της εφημερίδας όσο και του περιοδικού. Ευχαριστίες και προς την Επιτροπή Εκδόσεων για την υπεύθυνη δουλειά που κάνει, ώστε η έκδοση του περιοδικού να γίνει πραγματικότητα.

Ο Διευθυντής
Τάσος Τάσου

Χαιρετισμός από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Γονέων, χαιρετίζω με χαρά και ικανοποίηση την έκδοση του αναμνηστικού λευκώματος του Λυκείου μας. Στο έντυπο αυτό καθρεφτίζεται η ολόχρονη πορεία των παιδιών του Σχολείου μας καθώς και οι προσπάθειες των εκπαιδευτικών και της διεύθυνσης για ένα σχολείο ζωντανό, ένα σχολείο που δίνει στα παιδιά μας ευκαιρίες ανάπτυξης τόσο της γνώσης όσο και του χαρακτήρα τους.

Ο Σύνδεσμος Γονέων (Σ.Γ.) διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη σχολική διαδικασία εκπαίδευσης και μόρφωσης των παιδιών μας. Ιδιαίτερα σε εποχές δύσκολες, όπως αυτή που βιώνουμε για δεύτερη συνεχή χρονιά, βοηθά στηρίζοντας τις προσπάθειες του Σχολείου για πρόοδο και προκοπή των παιδιών μας. Δυστυχώς, γι' αυτή τη χρονιά λόγω των περιορισμών διακίνησης, ένεκα της πανδημίας δεν είχαμε την ευκαιρία να προσφέρουμε αυτά που επιθυμούσαμε. Γενικά, ο Σ.Γ. βρίσκεται δίπλα στο σχολείο στην αντιμετώπιση δυσκολιών και όποτε ζητηθεί η στήριξή του για οποιοδήποτε θέμα αφορά είτε υποδομές είτε δράσεις και εκδηλώσεις, στηρίζει το σχολείο. Τα μέλη του Σ.Γ. αφιερώνουν αφειδώλευτα πολύτιμο χρόνο για συνεδρίες και εθελοντική προσφορά μέσα σε πνεύμα συνεργασίας, κατανόησης και συνέπειας συνδέοντας τους γονείς με το σχολείο και την κοινωνία για το καλό των παιδιών μας.

Εκ μέρους όλων των γονιών ευχαριστώ το Σχολείο, τη διεύθυνση και το διδακτικό προσωπικό, για τις ακούραστες προσπάθειές τους και την έγνοια τους για την πρόοδο των παιδιών μας. Τους ευχαριστούμε, επίσης, για τις προσπάθειές τους να συμπληρώσουν και το δικό μας έργο, να δώσουν στα παιδιά μας ευκαιρίες όχι μόνο για γνώση, αλλά και για ωρίμανση, ψυχική και πνευματική καλλιέργεια προετοιμάζοντάς τα, ώστε να γίνουν ολοκληρωμένα άτομα και ενεργοί πολίτες, να φτάσουν σ' αυτό που οι πρόγονοί μας ονόμαζαν «ευζην»». Είμαι βέβαιος ότι η σοβαρή δουλειά που γίνεται στο Λύκειο Λατσιών θα συνεχιστεί για το καλό της τοπικής αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας μας.

Με την ευκαιρία εκφράζω τις ευχαριστίες μου σε όλους τους συνεργάτες μου στον Σ.Γ. για την εμπιστοσύνη και το ομαδικό πνεύμα συνεργασίας. Ευχαριστώ, επίσης, όλους τους γονείς που έδειξαν κατανόηση και ακολουθούσαν τις οδηγίες του Σχολείου στην τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων στα πλαίσια αντιμετώπισης της πανδημίας.

Τέλος, εύχομαι σε όλους τους μαθητές του Σχολείου υγεία, προκοπή και να επιτύχουν κάθε τους ευγενικό όνειρο. Καλό καλοκαίρι!

Χαράλαμπος Χαράλαμπος
Πρόεδρος Συνδέσμου Γονέων

Χαιρετισμός από την Πρόεδρο του Κ.Μ.Σ. Διαφορετική χρονιά, μακριά από τις σχολικές αίθουσες

Η φετινή σχολική χρονιά άρχισε με ισχυρές βάσεις τόσο από τους συμμαθητές μας όσο και από τη διεύθυνση του Σχολείου μας. Θέσαμε στόχους, καταθέσαμε ιδέες, ήμασταν όλοι έτοιμοι για μια χρονιά γεμάτη δράση και εμπειρίες. Δυστυχώς, όμως, τα πράγματα δεν έρχονται πάντα όπως εμείς τα θέλουμε.

Διανύσαμε ένα πρωτόγνωρο και προπάντων δύσκολο ταξίδι, λόγω της πανδημίας, στο οποίο ήμασταν όλοι συνοδοιπόροι. Λόγω των δυσκολιών αυτών, δεν καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε όσες δράσεις είχαμε προγραμματίσει. Αυτό είναι κάτι περισσότερο από λυπηρό, καθώς περιμέναμε πώς και πώς να φτάσουμε εδώ που βρισκόμαστε, για να απολαύσουμε τις δικές μας τελευταίες, αλλά και ξεχωριστές εμπειρίες από τα μαθητικά μας χρόνια. Αξιόλογες, όμως, εμπειρίες δεν υπάρχουν, παρά μόνο μάσκες, αντισηπτικά, περιορισμοί και κυρίως τηλεεκπαίδευση. Περισσότερο θα έχω να θυμάμαι τον εαυτό μου πίσω από μια οθόνη παρά από τον σχολικό χώρο, καθώς τα διαδικτυακά μαθήματα αποτέλεσαν το μεγαλύτερο μέρος της σχολικής μας χρονιάς.

Ως απόφοιτη του Λυκείου Λατσιών μπορώ με σιγουριά να πω πως όλοι δυσκολευτήκαμε αρκετά. Η Γ' Λυκείου υπολειτουργούσε, καθώς συχνά εμφανίζονταν κρούσματα, στενές επαφές, άλλοι σπίτι, άλλοι στο σχολείο, με ένα μόνιμο χαμό να επικρατεί τόσο στους μαθητές όσο και στους καθηγητές μας. Σιγά σιγά με τη συνεργασία όλων μας μπορέσαμε να οδηγηθούμε στο τέλος της σχολικής χρονιάς, όσον το δυνατόν πιο ομαλά και φυσιολογικά.

Φτάσαμε, λοιπόν, στην τελική ευθεία, συνεχίζοντας δυναμικά με πείσμα και επιμονή, για να καταφέρει ο καθένας από 'μας τους δικούς του στόχους. Παρόλο που η δική μας σχολική χρονιά δεν χαρακτηρίζεται από πολλές εκδηλώσεις, εκδρομές και άλλες δράσεις, θα ήθελα να θυμόμαστε όσες «μικρές» στιγμές ζήσαμε φέτος. Ελπίζω όλες αυτές οι δυσκολίες, που αντιμετωπίσαμε σ' αυτό το ταξίδι να μας κάνουν πιο δυνατούς, πιο γενναίους και κυρίως πιο αξιοπρεπείς. Και να θυμόμαστε ότι οφείλουμε να φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών του Σχολείου μας, διαφυλάσσοντας τις αξίες και τα ιδανικά που μας δίδαξε.

*Ιωάννα Προκοπίου Γ23
Πρόεδρος του Κ.Σ.Μ.*

ΕΟΡΤΑΣΜΟΪ & ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Εκδηλώσεις όπως επιβάλλει ο κορωνοϊός

ιαφορετική ήταν φέτος και η διεξαγωγή των εκδηλώσεων λόγω κορωνοϊού, για την αποφυγή συνωστισμού και την τήρηση των υγειονομικών πρωτοκόλλων. Έτσι, η επέτειος για την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας την 1η Οκτωβρίου, η εθνική επέτειος της 28ης Οκτωβρίου 1940, η επέτειος για την Καταδίκη της Ανακήρυξης του παράνομου ψευδοκράτους στις 15 Νοεμβρίου, η επέτειος του Πολυτεχνείου στις 17 Νοεμβρίου, η εθνική επέτειος της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 και η επέτειος του Αγώνα του 1955 - 1959 πραγματοποιήθηκαν ενδομηματικά με την προβολή οπτικοακουστικού υλικού και συζήτηση. Μόνο την Τρίτη, 27 Οκτωβρίου, για την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940 και την Τετάρτη, 24 Μαρτίου, για την επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 πραγματοποιήθηκαν λιτές τελετές, με μικρό αριθμό συμμετεχόντων και καλεσμένων που τίμησαν τις εκδηλώσεις με την παρουσία τους. Αυτά μας επέβαλαν τα μέτρα και οι περιορισμοί για την αντιμετώπιση της πανδημίας, που μέσα σε λίγους μήνες άλλαξε όχι μόνο τη σχολική μας ζωή αλλά και ολόκληρη την καθημερινότητά μας.

Αγιασμός και έναρξη σχολικής χρονιάς πάνε πακέτο

Δεν γίνεται να αρχίσει η νέα σχολική χρονιά χωρίς την καθιερωμένη τελετή του Αγιασμού. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2020, τελέστηκε κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες και τα μέτρα προφύλαξης, που επέβαλε ο κορωνοϊός ο αγιασμός για την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Με το ευλογημένο νερό και τον ραντισμό πιστεύουμε ότι εξαγνιζόμαστε και ότι κάθε νέα αρχή θα κυλήσει ομαλά και θα ολοκληρωθεί πετυχημένα. Στην τελετή παρέστησαν όσοι εκπαιδευτικοί δεν είχαν μάθημα κι ένας/μία μαθητής/τρια από κάθε τμήμα, ως εκπρόσωποι της μαθητικής κοινότητας. Ο Διευθυντής του Σχολείου μας κ. Τάσος Τάσου καλωσόρισε τους μαθητές και τους ευχήθηκε καλή σχολική χρονιά. Στη συνέχεια οι ιερείς, Ανδρέας Παναγή, Θεοχάρης Φιλίππου, Γαβριήλ Γαβριήλ και πατέρας Χρίστος Χρίστου περιήλθαν τις τάξεις και ευλόγησαν διδάσκοντες και διδασκόμενους ευχόμενοι καλή κι ευλογημένη σχολική χρονιά με δημιουργικότητα και υγεία.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ 28^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Τελετή απλή, λιτή και απέριττη

Την Τρίτη, 27 Οκτωβρίου, στο σχολείο μας γιορτάστηκε η επέτειος της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940. Η εκδήλωση έγινε ενδομηματικά με προβολή συνθετικού βίντεο, που επιμελήθηκε η φιλόλογος Νάτια Ιωάννου. Η εκδήλωση κρίθηκε από εκπαιδευτικούς και μαθητές ιδιαίτερα διδακτική και ωφέλιμη.

Την ίδια ώρα, στο κλειστό γυμναστήριο έγινε σε σεμνή τελετή η ανακήρυξη των σημαιοφόρων και παραστατών/ιδων του Σχολείου μας για τη σχολική χρονιά 2020-2021. Την εκδήλωση παρακολούθησε μικρός αριθμός θεατών με τήρηση όλων των προβλεπόμενων μέτρων προστασίας. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους οι δήμαρχοι Λατσιών και Γερίου, κ. Χρίστος Πιτταράς και κ. Νεόφυτος Παπαλαζάρου, ο πρόεδρος της Σχολικής Εφορίας Λατσιών κ. Κώστας Βασιλείου, εκπρόσωποι του Συνδέσμου Γονέων και γονείς των μαθητών/τριών του αγήματος. Την τελετή παρακολούθησαν επίσης οι πρόεδροι των τμημάτων, ενώ στην προβολή που έγινε στις τάξεις περιλαμβάνονταν αναφορά στη σημαία και τους μαθητές/τριες του αγήματος.

Συνεορτασμός 25^{ης} Μαρτίου 1821 και 1^{ης} Απριλίου 1955

Την Τετάρτη, 24 Μαρτίου, στο Σχολείο μας γιορτάστηκαν οι εθνικές επέτειοι της 25^{ης} Μαρτίου 1821 και 1^{ης} Απριλίου 1955. Λόγω των έκτακτων μέτρων της πανδημίας του κορωνοϊού, η εκδήλωση έγινε ενδοσημασιακά με προβολή συνθετικού βίντεο, που επιμελήθηκε η φιλόλογος Ρένα Λεοντίου. Της εκδήλωσης, προηγήθηκε έπαρση της σημαίας, της Φάλαγγας των Κυπρίων Αγωνιστών του 1821 και παρέλαση του αγήματος με τη συνοδεία της μουσικής μπάντας του Σχολείου μας.

Η Φάλαγγα των Κυπρίων

Πρόκειται για μία ομάδα Κύπριων στρατιωτών, με επικεφαλής τον στρατηγό Χατζηπέτρο, που πολέμησαν με ιδιαίτερη γεννασιότητα σε διάφορες μάχες κατά την Ελληνική Επανάσταση. Είχαν μάλιστα και τη δική τους σημαία, που ήταν λευκή με έναν μπλε σταυρό στη μέση και στο ένα τεταρτημόριο έγραφε: «Σημαία ελληνική πατρίς Κύπρου». Η σημαία αυτή εκτίθεται σήμερα στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο της Αθήνας.

Ενδεικτική είναι μία ρήση του στρατηγού Χατζηπέτρου για τον ηρωισμό, που επέδειξαν οι άνδρες της Φάλαγγας των Κυπρίων στις μάχες όπου συμμετείχαν. Δείχνοντας τα παράσημα στη στολή του, έλεγε: «Αυτά μου τα 'δωκεν ο ηρωισμός και η παλικαριά των Κυπρίων Φαλαγγιτών». Αξίζει να σημειωθεί ότι η Φάλαγγα των Κυπρίων ανασυγκροτήθηκε και πάλι με ηγέτη τον στρατηγό Χατζηπέτρο το 1853 και πολέμησε στη Θεσσαλία.

*Η μπάντα του Σχολείου μας με μαέστρο την καθηγήτρια Μαρία Αγρότη,
έδωσε τον απαιτούμενο παλμό στην εκδήλωση.*

ΔΡΑΣΕΙΣ

Μαθητές- επιχειρηματίες στο πρόγραμμα Junior Achievement

Ο οργανισμός Junior Achievement είναι ένας παγκόσμιος ΜΚΟ, που ασχολείται με εκπαιδευτικά προγράμματα επιχειρηματικότητας για διάφορες βαθμίδες της εκπαίδευσης. Το Λύκειο Λασιών, μπορούμε να πούμε πλέον ότι δημιούργησε παράδοση σ' αυτό το διαγωνισμό. Τα τελευταία χρόνια μαθητές μας δραστηριοποιούνται με πολλή όρεξη και φαντασία, ιδρύουν τις δικές τους εταιρείες και προωθούν στην αγορά τα δικά τους προϊόντα και υπηρεσίες. Η σύσταση μίας μαθητικής εταιρείας με καταστατικό, διοικητικό συμβούλιο και

μετόχους σημαίνει ανάληψη ευθυνών, πρωτοβουλίας, δραστηριοποίηση. Οι μαθητές περνούν όλα τα στάδια, που περιλαμβάνει η επιχειρηματική δραστηριότητα, από την ανεύρεση κεφαλαίου, την κατανομή ρόλων και τέλος την παραγωγή και προώθηση του προϊόντος/υπηρεσίας. Τη φετινή σχολική χρονιά παρόλες τις δυσκολίες και τους περιορισμούς λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού δημιουργήθηκαν και δούλεψαν 3 ομάδες μαθητών στο Σχολείο μας. Πιο κάτω μιλούν για τις εμπειρίες τους και μας παρουσιάζουν τα επιτεύγματά τους.

Κάρβουνα φτιαγμένα από καφέ
της COALFEE

Από την περσινή ομάδα COALFEE

Το να διευθύνεις μια επιχείρηση και να προσπαθείς να την επεκτείνεις μέσα σε λίγους μήνες, ενώ ταυτόχρονα έχεις σχολικές εργασίες δεν είναι εύκολο. Πόσο μάλλον να είναι καλοκαίρι και να θυσιάζεις μπάνια και διακοπές (αλλά είναι εφικτό και επικερδές). Χρειάζεται χρόνος και προσπάθεια, για να επιτύχετε τους στόχους σας, οι οποίοι μπορούν να επιτευχθούν μόνο με σκληρή δουλειά και πάθος! Ως παλαιότεροι συμμετέχοντες και νικητές στο πρόγραμμα αυτό θέλουμε να μοιραστούμε μαζί σας τις εμπειρίες μας από το «καραντινάτο ταξίδι» μας στον Ευρωπαϊκό διαγωνισμό.

Τα συναισθήματα ανάμειχτα. Από τη μια ένα συναίσθημα ευτυχίας για τη νίκη και από την άλλη πικρία, που δεν είχαμε την ευκαιρία να πάμε στην Πορτογαλία, να γνωρίσουμε από κοντά τους κριτές, τις άλλες ομάδες και να πάρουμε καινούργιες εμπειρίες, που θα έμεναν χαραγμένες στις καρδιές μας για μια ζωή. Ωστόσο, ήμασταν ευγνώμονες για την αγάπη που μας πρόσφεραν γονείς, καθηγητές και μέντορες. Αυτό μας έδωσε τη δύναμη να μην τα παρατήσουμε για κανένα λόγο αλλά και να μην χάσουμε την ταυτότητά μας προσπαθώντας να δούμε τις ιδέες των άλλων ομάδων.

Με πάθος, σκληρή δουλειά, αδιάκοπες ώρες εργασίας από το σπίτι χωρίς φυσική επαφή με την ομάδα, καταφέραμε να επιλεχτούμε στους καλύτερους 5 για την ομαδική μας δουλειά αλλά και στους καλύτερους 5 με το πιο καινοτόμο προϊόν. Παρόλα αυτά, δεν κερδίσαμε κάποιο υλικό βραβείο, αλλά καταφέραμε να συγκινήσουμε έναν κριτή και αυτό ήταν το σημαντικότερο βραβείο για εμάς.

Θα ήταν πλάνη αν υποστήριζε κανείς ότι μπαίνοντας σε αυτό το διαγωνισμό δεν κερδίζεις τίποτα. Αντιθέ-

τως. Ανεξαρτήτως του αποτελέσματος, αποκτήσαμε μία εμπειρία ζωής που δεν μπορούσαμε να αντιληφθούμε τότε. Μια εμπειρία που δε διδάσκεται σε κανένα βιβλίο, κανένα σχολείο, κανένα πανεπιστήμιο. Ξεκινώντας ως έξι άγνωστοι, ενώσαμε τις δυνάμεις μας, κάνοντας μια ιδέα προϊόν αλλά όχι ως μια μαθητική ομάδα αλλά ως μια πραγματική εταιρεία. Μέσα από τη συνεργασία, το σεβασμό, την πειθαρχία, και τον καταμερισμό εργασίας καταφέραμε να δούμε τον κόσμο της επιχειρηματικότητας με άλλο μάτι. Και όσον αφορά τις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε έχω να πω μόνο αυτό: Πότε κάποιος θα αντικρίσει μια όμορφη θέα, αν δεν σκαρφαλώσει ένα πελώριο βουνό; Μη φοβάστε, λοιπόν, να παίρνετε ρίσκα και να κάνετε το διαφορετικό. Αξίζει.

Άνθια Θεοχαρίδη Γ23 CEO

Τα υπόλοιπα μέλη της Εταιρείας: Φίλιππος Χρυσοστόμου Γ21, Μιχάλης Παπαδόπουλος Γ22, Μύρια Θεοχάρους Γ32, Φλώρα Παναγή Β22, Λουκία Κωνσταντίνου Β22

Επιχείρηση Biotera με αλκοολούχα και ενεργειακά ποτά

Η Biotera είναι μια μαθητική εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στα πλαίσια του μαθητικού διαγωνισμού Junior Achievement, ενός μη-κερδοσκοπικού οργανισμού, ο οποίος είναι αφιερωμένος στην εκπαίδευση μαθητών/τριών στους τομείς της επιχειρηματικότητας, της εργασιακής ετοιμότητας και των χρηματοοικονομικών δεξιοτήτων, μέσα από εξειδικευμένα βιωματικά προγράμματα.

Τα προϊόντα τα οποία παρασκευάζουμε, περιέχουν ως βασικό τους συστατικό τον μαύρο χρυσό της Κύπρου, τα χαρούπια. Τα χαρούπια, αποτελούν έναν καρπό, θησαυρό που υποτιμήθηκε, ξεχάστηκε, αλλά σταδιακά και διακριτικά κερδίζει τη θέση που του αξίζει στο τραπέζι μας. Όσον αφορά στη θρεπτική αξία του χαρουπιού, είναι πλούσιο κυρίως σε υδατάνθρακες (γλυκόζη και σακχαρόζη), οπότε μπορεί να μας δώσει άμεσα ενέργεια. Είναι πλούσιο και σε πρωτεΐνες. Δεν περιέχει σχεδόν καθόλου λίπος και είναι πολύ πλούσιο σε φυτικές ίνες.

Η εταιρεία μας λαμβάνει μέρος στον διαγωνισμό Junior Achievement με το προϊόν **Voltera**, το οποίο είναι ένα ενεργειακό ποτό, που αποτελείται από χαρούπια και άλλα βότανα σε μορφή σκόνης, η οποία, για να σερβιριστεί, πρέπει να αναμειχθεί με νερό. Ταυτόχρονα η εταιρεία μας παράγει άλλα δύο προϊόντα, τα

οποία όμως είναι ανεξάρτητα από τον διαγωνισμό Junior Achievement: την **Tereziva** και την **Litera**.

Όλα μας τα προϊόντα είναι βιολογικά και φιλικά προς το περιβάλλον, αφού ως εταιρεία θέλουμε να προωθήσουμε προϊόντα με περιβαλλοντικά πρότυπα. Για παράδειγμα, τα πλείστα και δημοφιλέστερα ενεργειακά ποτά συσκευάζονται σε πλαστικά μπουκάλια, κάτι που είναι πολύ επιβλαβές για το περιβάλλον και ζημιώνει τον πλανήτη μας, αφού ένα πλαστικό, για να αποσυντεθεί χρειάζεται γύρω στα 450 έτη. Η Voltera, όμως, συσκευάζεται σε χάρτινα σακουλάκια, που δεν είναι ζημιογόνα για το περιβάλλον. Επιπλέον, πολλές έρευνες αποδεικνύουν ότι τα περισσότερα ενεργειακά ποτά δημιουργούν πολλαπλά προβλήματα υγείας στον ανθρώπινο οργανισμό, όπως διάφορες καρδιακές παθήσεις κ.ά. Αντίθετα το δικό μας ενεργειακό ποτό είναι τονωτικό, προσφέρει ενέργεια και φρεσκάδα και καταπολεμά τις καρδιακές παθήσεις.

Κλείνοντας, σας ενημερώνουμε ότι μπορείτε να προμηθευτείτε τα προϊόντα από την ιστοσελίδα μας (bioteracy.com). Όλα τα κέρδη της εταιρείας διατέθηκαν στον Παγκύπριο Σύνδεσμο για παιδιά με καρκίνο και συναφείς παθήσεις «Ένα Όνειρο μια Ευχή».

Κυριάκος Πάγκαλος A11
Υπεύθυνος Παραγωγής

Μέλη εταιρείας: Παναγιώτης Χαραλάμπους A24- Γενικός Διευθυντής, Ερατώ Κωνσταντίνου A32 – Διευθύντρια Οικονομικών και Υπεύθυνη Διαφημίσεων, Ομάρ Μούσα A24 – Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού, Στέφανη Ζαχαρίου A22 - Υπεύθυνη Πωλήσεων, Κυριάκος Πάγκαλος A11 – Υπεύθυνος Παραγωγής

Δύο βραβεία για τη Biotera

Η εταιρεία Biotera του Σχολείου μας ήταν ανάμεσα στις 20 ομάδες από όλη την Ευρώπη που επιλέγηκαν από την Johnson & Johnson και το J.A. Europe, για να λάβουν μέρος στο Ευρωπαϊκό Innovation Camp STEM EduHack. Η πρωτοβουλία αυτή επικεντρώθηκε στην καινοτομία, στις ψηφιακές δεξιότητες και σε θέματα υγείας, με στόχο την παροχή νέων και δημιουργικών λύσεων για την αντιμετώπιση των κυριών ζητημάτων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης.

Στην ομάδα μας απονεμήθηκε επίσης βραβείο για το Κανάλι με τη Μεγαλύτερη Επισκεψιμότητα από το J.A. Cyprus Company.

Το ταξίδι για την εταιρεία LIRA μόλις άρχισε...

«**Ε**κπτώσεις 20%, 50%,70%, εκκαθάριση στοκ...», δελεαστικές τιμές παντού. Στις βιτρίνες, σε αφίσες στον δρόμο, στο διαδίκτυο. Οι καταναλωτές κατακλύζονται καθημερινά από προσφορές που δημιουργούν ανάγκες, τόσο πλασματικές όσο και πραγματικές. Από τη μια, η ανάγκη μας να ακολουθήσουμε τις νέες τάσεις της μόδας και να είμαστε στιλάτοι και από την άλλη η έμφυτη τάση μας να ακολουθούμε ό,τι νέο εμφανίζεται, μας οδηγούν στο να αγοράζουμε συνεχώς καινούρια ρούχα, έστω και αν η ντουλάπα μας είναι ασφυκτικά γεμάτη. Αναπόφευκτα οι βιομηχανίες ρούχων εργαζονται ασταμάτητα και παράγουν ρούχα, για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες μας αλλά και η ακόρεστη επιθυμία μας να αποκτούμε καθετί καινούριο. Μήπως όμως, όλος αυτός ο υπερκαταναλωτισμός έχει επιπτώσεις όχι μόνο στη τσέπη αλλά και στο περιβάλλον και στα ζώα;

Πολλοί θα αναρωτιέστε τι σχέση έχουν όλα αυτά με τη μαθητική εταιρεία **LIRA** και τον μαθητικό διαγωνισμό Junior Achievement. Σύμφωνα με τον διαγωνισμό αυτό, οι μαθητές, αφού πρώτα χωριστούν σε ομάδες, παίρνουν την καλύτερή τους ιδέα, δημιουργούν μια εταιρεία και προχωρούν στην παραγωγή του προϊόντος. Η εταιρεία LIRA (Latsia's Influential Redefined Accessory), ασχολείται με την παραγωγή υφασμάτων τσαντών μέσω της μεταποίησης ρούχων και υφασμάτων, που πρόκειται να πεταχτούν. Το όνομα είναι εμ-

Οι οκτώ δραστήριες μαθήτριες-επιχειρηματίες, στην πρώτη σειρά από αριστερά: Χαρά, Αρετή, Σοφία, Ήβη και στη δεύτερη σειρά από αριστερά: Θεοδώρα, Αντρεάνα, Σωτηρία και Αντωνία

πνευσμένο από τη διαδικασία αυτή. Η εταιρεία μας έχει ως σκοπό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του “fast fashion”, δηλαδή την παραγωγή ρούχων σε πολύ μεγάλες ποσότητες με χαμηλό παράλληλα κόστος, που έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον. Μέσα από τη δράση μας αυτή, θα επαναχρησιμοποιήσουμε υφάσματα και ρούχα που θεωρούνται «άχρηστα». Μέσα από το ερωτηματολόγιο που ετοιμάσαμε, συνειδητοποιήσαμε, δυστυχώς, ότι πολύ λίγοι γνωρίζουν το πρόβλημα του fast fashion και ακόμα λιγότεροι είναι αυτοί που έχουν κάνει κάτι γι’ αυτό.

Όσον αφορά την υλοποίηση αυτού του προϊόντος αξιοποιούμε το υλικό που χρειαζόμαστε από διάφο-

ρες εταιρείες, οι οποίες χρησιμοποιούν ως πρώτη ύλη το ύφασμα και παίρνουμε τα περισσεύματα που δεν τα χρειάζονται. Μετά οι υπεύθυνοι παραγωγής της εταιρείας μας κόβουν τα υφάσματα με βάση το πατρόν της σχεδιάστριας μόδας. Στη συνέχεια, απευθυνθήκαμε σε ράφτερες και άνεργες κυρίες για το ράψιμο της τσάντας. Οι τσάντες διατέθηκαν προς πώληση στην ιστοσελίδα μας.

Στην προσπάθειά μας να περάσουμε και άλλα μηνύματα, σχεδιάσαμε τσάντες με διάφορα ρητά που αναφέρονται σε κοινωνικά ζητήματα, όπως την ισότητα. Αποφασίσαμε και δώσαμε μέρος από τις εισπράξεις μας για φιλανθρωπικό σκοπό.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας αγοράς είχαμε μιλήσει με τον κύριο Αλέξανδρο Ιωάννου Πελετιέ, μέλος της περιβαλλοντικής ομάδας Tesura Cyprus και Project Manager στο Πολιτιστικό Εργαστήρι καθώς και με άλλους περιβαλλοντιστές, οι οποίοι μας βοήθησαν να βελτιώσουμε το προϊόν μας. Στην προσπάθεια αυτή συνέβαλε και ο κύριος Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, βουλευτής στο Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Το όφελος που θα αποκομίσουν οι εταιρείες και αυτοί που συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του σκοπού μας είναι ότι θα απαλλαγούν από τα ρούχα, που δεν χρειάζονται και θα βάλουν κι αυτοί το λιθαράκι τους στη συλλογική προσπάθεια, που γίνεται για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ακολουθήστε μας σε αυτό το όμορφο ταξίδι που το μόνο σίγουρο είναι ότι έχει να μας δώσει πολλά! Δεν θέλουμε να κερδίσουμε ένα έπαθλο που θα σκουριάζει στο ράφι ενός δωματίου, αλλά θέλουμε να αποκτήσουμε εμπειρίες και μαθήματα ζωής που θα μείνουν για πάντα στο μυαλό μας!

Σωτηρία Κελεπέσι A11
Διευθύντρια Marketing και Δημοσίων Σχέσεων

Η εταιρεία Lira πώλησε τις οικολογικές τσάντες στο Σχολείο μας

Μέλη Εταιρείας: Θεμιστοκλή Αρετή A22 - Γενική Διευθύντρια, Καλιάνου Αντωνία A23 - Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού και Διαχειρίστρια Social Media, Χριστοφή Σοφία A24 - Διευθύντρια Παραγωγής, Υπάλληλος στο Marketing και Δημοσίων Σχέσεων, Χαράλαμπος Χαρά A21 - Υπάλληλος Πωλήσεων και Οικονομικών, Κελεπέσι Σωτηρία A11 - Διευθύντρια Marketing, Δημοσίων Σχέσεων και Υπάλληλος Πωλήσεων, Κρέτσου Μαρία Αλεξία Θεοδώρα B22 - Διευθύντρια Πωλήσεων, Υπάλληλος Παραγωγής, Γαβριήλ Αντρέα A31 - Διευθύντρια Οικονομικών, Υπάλληλος Παραγωγής, Ψαρούδη Ήβη A24 - Διευθύντρια Πληροφορικής, Διαχειρίστρια Social Media

Blakvel: διαδικτυακό κατάστημα μεταχειρισμένων ρούχων

Στην **Blakvel** είμαστε δέκα φιλόδοξοι μαθητές του Λυκείου Λατσιών, που ενωθήκαμε και δημιουργήσαμε αυτή την εταιρεία. Αρχικά, με κύριο στόχο την οργάνωσή μας, όπως κάθε άλλη επιχείρηση, μοιράσαμε ρόλους: Στέλιος Χαραλαμπίδης - CEO, Θεοδώρα Χριστοδούλου - HR & CPO, Κρίστια Δημητρίου - CMO, Χρήστος Γιάγκου - CFO, Βαντίμ Εφραίμοβ - IT, Έλλη Πλούταρχου - Production logistics, Ίριδα Κατσούρη - Marketing & IT dept., Μιχάλης Κυριακίδης - Production dept., Λουκάς Καράβης - Production dept., Δήμητρα Κίζα - Marketing dept. Οι αρμοδιότητες ταιριάζουν απόλυτα στον καθένα, αφού προηγήθηκε λεπτομερής ανάλυση των δυνατοτήτων μας. Μετά μπήκαν κάτω οι ιδέες.

Δεν αναρωτιέσαι μερικές φορές γιατί να δώσεις τα άθικτα, αφόρετα ρούχα σου δωρεάν, όταν μπορείς να κερδίσεις από αυτά; Κι όμως, η **Blakvel** δίνει τη λύση με ένα απλό πάτημα στον υπολογιστή σου. Η **Blakvel** φέρνει στην Κύπρο το πρώτο διαδικτυακό κατάστημα μεταχειρισμένων ρούχων. Από την αρχή στοχεύαμε να δημιουργήσουμε κάτι όχι μόνο μοναδικό, αλλά και πολύτιμο για την κυπριακή κοινωνία. Προτεραιότητά μας είναι η κοινωνική προσφορά κυρίως αυτή τη δύσκολη περίοδο του κορωνοϊού. Εφόσον όλα τα προϊόντα μας είναι μεταχειρισμένα, η τιμή κάθε κομ-

ματιού είναι πολύ χαμηλότερη από τη λιανική. Από τους καταλόγους της ιστοσελίδας μας ο καθένας μπορεί να βρει κάτι εντός του προϋπολογισμού του, αφού δημιουργήσει τον δικό του λογαριασμό. Επίσης, αν βρείτε κάποιο κομμάτι αλλού, σε χαμηλότερη τιμή μπορούμε να κάνουμε αντιστοίχιση κόστους!

Επομένως, πλέον δεν έχεις μόνο την ευκαιρία να αγοράσεις μοντέρνα και στιλάτα ρούχα σε υπερβολικά χαμηλές τιμές, αλλά και να βγάλεις κέρδος πουλώντας τα δικά σου. Πολύ απλά κάνε δωρεάν εγγραφή, καταχώρισε τα στην ιστοσελίδα μας και εμείς θα εφαρμόσουμε την ποιοτική αξιολόγηση και επεξεργασία της Blakvel κατά την οποία θα γίνει εξονυχιστικός έλεγχος, όπως και απολύμανση των ρούχων για τυχόν λεκέδες ή σχίσματα. Η συλλογή μεγάλης ποσότητας κομματιών θα γίνεται από το σπίτι σας σε συνεργασία με την ACS. Σε περίπτωση μικρής ποσότητας υπάρχουν κάδοι σε πολλά σημεία στην περιοχή που μπορείτε να τα αφήσετε. Στη συνέχεια μεταφέρονται στο καθαριστήριο, έτσι ώστε ανά πάσα στιγμή να είναι πανέτοιμα, όταν γίνει παραγγελία να συσκευαστούν στα φιλικά για το περιβάλλον κουτιά της Blakvel. **ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΕΣΗ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΣΑΣ!**

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας www.blakvel.com.

Πρέπει να πούμε ότι ένα ποσοστό από τα εισοδήματα της εταιρείας πήγε σε φιλανθρωπικές οργανώσεις, που ως ομάδα τις θεωρήσαμε αξιόπιστες και σημαντικό να τις στηρίξουμε. Με τη σκληρή μας δουλειά, το πάθος και την αποφασιστικότητα, αλλά και με τη δική σας στήριξη, το μέλλον της **Blakvel** φαίνεται γεμάτο υποσχέσεις, που εννοείται θα τηρήσουμε.

Κρίστια Δημητρίου B21
CMO

Μέλη εταιρείας: Στέλιος Χαραλαμπίδης B21- CEO, Θεοδώρα Χριστοδούλου B21 – HR & CPO, Κρίστια Δημητρίου B21 – CMO, Χρήστος Γιάγκου B31 – CFO, Βαντίμ Εφραίμοβ B21 – IT, Έλλη Πλούταρχου A31– Production Logistics, Ίριδα Κατσούρη A11 – Marketing & IT Department, Μιχάλης Κυριακίδης A24 – Production Department, Λουκάς Καράβης A31 – Production Department, Δήμητρα Κύζα A23 – Marketing Department

Βιολογικό τερατσόμελο από τεράτσια δικής μας παραγωγής

Φ

έτος στο Σχολείο μας παράχθηκαν 400 μπουκάλια χαρουπόμελου, τα οποία διατέθηκαν προς πώληση ανάμεσα στους μαθητές, καθηγητές και στο στενότερο κύκλο των γονιών και φίλων, με αποτέλεσμα να εξασφαλίσουμε το αξιόλογο ποσό των €1.200 για τους άπορους συμμαθητές μας. Όλα αυτά, χάρη στον εμπνευστή - συντονιστή της όλης ιδέας, καθηγητή, φιλόλογο του Σχολείου μας, αλλά και φυσιολάτρη, κύριο Κυριάκο Αροδίτη.

Μαθητές και καθηγητές του Σχολείου μας, ανέλαβαν την φροντίδα των χαρουπιών, που είναι φυτεμένες περιμετρικά στην αυλή του σχολικού χώρου, έτσι ώστε να έχουν αρκετό νερό και περιποίηση. Η συγκομιδή των καρπών έγινε στον ελεύθερο χρόνο της ομάδας και είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι με την όλη διαδικασία ασχολήθηκε και αρκετός αριθμός «παραβατικών» μαθητών, οι οποίοι πραγματοποίησαν κοινωνική δράση στο Σχολείο μας. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ασχοληθούν και να γνωρίσουν τη φύση, σε συνδυασμό με την επιστημονική γνώση για την παραγωγή και τη μεταποίηση του χαρουπιού, κυρίως σε νέες μορφές προϊόντων.

Η ιστορία του χαρουπιού

Πολλά χρόνια προτού μάθουμε ορολογίες όπως ΑΟΖ ή προτού δούμε πλατφόρμες και τρυπάνια να τριγυ-

ρίζουν τα ανοικτά της Κύπρου, ξέραμε για ένα άλλο μαύρο χρυσό που είχαμε άφθονο στην Κύπρο και τον εξαγάγαμε στο εξωτερικό. Αυτός δεν είναι άλλος από τα γνωστά τεράτσια. Το χαρούπι ή αλλιώς τεράτσι αποτελεί καρπό ενός αιθαλούς δέντρου, της χαρουπιάς (ξυλοκερατιά, *ceratonia siliqua*), η οποία ευδο-

κιμεί κυρίως στην περιοχή της Μεσογείου. Οι χαρουπιές προϋπήρχαν στην Κύπρο από τους προϊστορικούς χρόνους και κατάφεραν να θρέψουν και να κρατήσουν στη ζωή τους προγόνους μας, ενώ ζούσαν κάτω από τις δυσκολότερες συνθήκες. Στις εποχές λοιπόν, από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα μέχρι τουλάχιστο το 1980, η χαρουπιιά ήταν εδώ, για να βοηθήσει τους πλυθησμούς να επιβιώσουν. Μάλιστα, ο καρπός της αποτελούσε το προϊόν με τις μεγαλύτερες γεωργικές εξαγωγές του νησιού και την κυριότερη πηγή εισοδήματος στα χωριά της Κύπρου. Το χαρούπι έχει την ιδιότητα να αποθηκεύεται και να διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς να αλλοιώνεται η ποιότητα και η γεύση του. Αυτό βοήθησε σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη των εξαγωγών του προϊόντος. Η Κύπρος κατείχε την 3η θέση παγκοσμίως στην παραγωγή χαρουπιών μετά την Ισπανία και την Ιταλία κατά την δεκαετία του 1960. Η μέγιστη εξαγωγή χαρουπιών ήταν 62.000 τόνων το 1968, αλλά δυστυχώς, μετά το 1974 η παραγωγή και εξαγωγή χαρουπιών μειώθηκε κατακόρυφα λόγω της εισβολής των Τούρκων στα εδάφη μας.

Θρεπτική αξία χαρουπόμελου

Με την επεξεργασία του χαρουπιού παρασκευάζεται το χαρουπόμελο, το οποίο κατατάσσεται στην κατηγορία των υπερτροφών, αφού αποτελεί φυσική πηγή θρεπτικών συστατικών. Περιέχει αντιοξειδωτικές και φυτοθρεπτικές ουσίες και παράλληλα βοηθά στην καλή λειτουργία του πεπτικού συστήματος. Είναι

εξαιρετικά θρεπτικό και διαθέτει περισσότερο ασβέστιο από το γάλα. Ταυτόχρονα είναι ιδανική πηγή φωσφόρου, υδατανθράκων, μαγνησίου, καλλίου, σιδήρου, βιταμινών Α, Β και D. Ακόμα περιέχει 12,5% πρωτεΐνη και δρα καταπραϊντικά στο στομάχι. Σήμερα, χρησιμοποιείται σαν αντικαταστάτης του μελιού στις σάλτσες, ώστε να γίνουν θρεπτικές και με λιγότερες θερμίδες. Το αλεύρι του χαρουπιού αντικαθιστά εξαιρετικά τη σκόνη κακάο, λόγω της μοναδικής αλλά όμοιας γεύσης του. Είναι φτιαγμένο από αποξηραμένα καβουρδισμένα χαρούπια και χρησιμοποιείται συχνά ως φυσικό γλυκαντικό σε ψημένα προϊόντα. Δεν περιέχει λιπαρά και είναι χαμηλό σε νάτριο. Τέλος, ένας άγνωστος σχεδόν τρόπος χρήσης του χαρουπιού είναι και η παρασκευή γλυκών για σκύλους.

Στέφανη Μαρία Περού Α21

Ο Σαίξπηρ ζωντάνεψε στο αμφιθέατρο του Σχολείου μας

Την ιστορία την ξέρουμε αρκετά καλά όλοι. Το ζήτημα είναι, ξέρουμε πώς ξεκίνησε και πώς κατέληξε εκεί που κατέληξε; Γι' αυτό είμαστε εδώ, στο κάτω-κάτω: για να σας πούμε πώς άρχισαν όλα. Ένα καλοκαιριάτικο πρωινό, δύο υπηρέτες της πασίγνωστης σε όλη τη Βερόνα (όπου διαδραματίζονται τα γεγονότα μας) οικογένειας των Καπουλέτων ξεκινούν για τέταρτη συνεχή φορά καυγά μεταξύ των δύο μεγαλύτερων οικογενειών της Βερόνας: των Καπουλέτων και των Μονταίγων. Παρά τις κυρώσεις που επέβαλε ο Πρίγκιπας Έσκαλος και στους δύο οικογενειάρχες, η γιορτή στο αρχοντικό του Καπουλέτου εκείνο το βράδυ είναι γεγονός. Θα παρευρεθούν όλοι οι άρχοντες κι αρχόντισσες της πόλης, μεταξύ των οποίων και ο Πάρις, ο ομορφότερος απ' όλους και υποψήφιος γαμπρός της μοναχοκόρης του Καπουλέτου, Ιουλιέτας. Θα πάει, όμως κρυφά και ο Ρωμαίος, ο γιος του Μονταίγου, για να ξεχάσει ένα απελπισμένο έρωτα. Η μοιραία συνάντηση είναι αναπόφευκτη και καθορίζει το υπόλοιπο της ζωής τους...

Το «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» αποτελεί ένα από τα διασημότερα έργα του Σαίξπηρ, και ένα από τα πιο σύνθετα, αλλά και παρεξηγημένα του. Η πλειοψηφία του κόσμου, στο άκουσμα του διάσημου ζευγαριού, προσανατολίζεται προς μια ρομαντική ιστορία αγάπης ενός νέου και μιας νέας που ζουν τον μοιραίο έρωτα.

«Ρωμαίος και Ιουλιέτα 1 για 1» στο Λύκειο Λατινών χάρη στον έρωτα της Ηρούς για το θέατρο και 740 ευρώ στο ταμείο στήριξης μαθητών του Σχολείου από τις εισπράξεις της παράστασης

Τέτοια ήμουν κι εγώ πριν διαβάσω και μελετήσω το έργο στο σύνολό του. Όμως μέσα από συνεχείς μελέτες κατέληξα ότι το θεατρικό έργο αυτό κάθε άλλο παρά ρομαντικό είναι. Όπως λέει ο ίδιος ο Ρωμαίος στην τέταρτη σκηνή της πρώτης πράξης, η αγάπη «είναι τραχιά, σκληρή, ατίθαση, κεντάει σαν αγκάθι». Κι αυτό μας γίνεται αντιληπτό ήδη από τα μισά του έργου, όταν ο πολυαγαπημένος φίλος του Ρωμαίου πεθαίνει σε μάχη με τον ξάδελφο της Ιουλιέτας Τυβάλδο, όταν με τη σειρά του ο Ρωμαίος σκοτώνει τον Τυβάλδο με αποτέλεσμα να εξοριστεί στην Μάντουα, όταν τελικά ο Πάρις σκοτώνεται από το χέρι του Ρωμαίου, φτάνοντας στην «κάθαρσιν», το τραγικό τέλος του πασίγνωστου ζευγαριού. Το έργο αυτό αποτελούσε, αποτελεί και θα αποτελέσει μια από τις πιο τραγικές, τις πιο συγκλονιστικές αλλά και τις πιο πλούσιες γλωσσικά ιστορίες αγάπης σε όλο τον κόσμο. Ελπίζω η δική μας

ταπεινή προσπάθεια να ήταν αντάξια του μεγαλείου του πολυγραφότατου και πολυαγαπημένου συγγραφέα, Ουίλλιαμ Σαίξπηρ.

Ηρώ Ιωάννου Γ11

Mediterranean Model United Nations (MEDI.M.U.N.)

Τα μέλη της ομάδας μαζί με τις υπεύθυνες καθηγήτριες του προγράμματος, Ελένη Χριστοδουλίδου και Έλενα Αριστείδου

Τα Ηνωμένα Έθνη είναι ένας διεθνής οργανισμός διατήρησης της ειρήνης που ιδρύθηκε το 1945 μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στόχος τους είναι η επίλυση πολιτικών, στρατιωτικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και πολιτιστικών ζητημάτων παγκοσμίως, μα κυρίως η διασφάλιση της παγκόσμιας ειρήνης και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Model United Nations (MUN) λοιπόν, είναι μια μικρογραφία των Ηνωμένων Εθνών και περιλαμβάνει σειρά συνεδριών σε όλο τον κόσμο. Μέσα στα πλαίσια του προγράμματος, οι μαθητές καλούνται να γίνουν αντιπρόσωποι ενός κράτους μέλους των Ηνωμένων Εθνών και να διεξάγουν εκτενή έρευνα σχετικά με τη χώρα, που τους έχει ανατεθεί. Στη συνέχεια οι εκπρόσωποι προχωρούν σε συζητήσεις και έπειτα συντάσσουν και συζητούν ψηφίσματα (έγγραφα στα οποία αναλύουν πλήρως προτάσεις σε ζητήματα, που αφορούν το παγκόσμιο). Τα πιο πάνω γίνονται υπό την εποπτεία διευθυντών που διασφαλίζουν ότι οι συζητήσεις γίνονται σύμφωνα με την «Κοινοβουλευτική Διαδικασία» του ΟΗΕ.

Για ακόμα μια φορά ομάδα μαθητών του Σχολείου μας συμμετείχε επιτυχώς στο πρόγραμμα με υπεύθυνες καθηγήτριες την κ. Έλενα Αριστείδου και την κ. Έλενα Χριστοδουλίδου. Θέματα όπως οι ρατσιστικές διακρίσεις στον εργασιακό χώρο, η παραπληροφόρηση στα ΜΜΕ, οι ζωογόνες ασθένειες και το παράνομο κυνήγι, η συμπεριφορά του κινέζικου κράτους έναντι της μουσουλμανικής μειονότητας ήταν μερικά από τα ζητήματα που μας προβλημάτισαν στα πλαίσια του προγράμματος.

Αναμφίβολα, η εμπειρία είναι μοναδική και οι δεξιότητες που πήραμε θα φανούν χρήσιμες τόσο στη σχολική μας ζωή όσο και στη μετέπειτα πορεία μας. Μας δόθηκε η ευκαιρία να αποκτήσουμε γνώσεις όχι μόνο για μεμονωμένες χώρες αλλά και για τη λειτουργία των Ηνωμένων Εθνών. Παράλληλα, αναπτύξαμε ομαδικό πνεύμα και αποκτήσαμε τη δύναμη και το θάρρος έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να σταθούμε μπροστά από κοινό και να εκφωνήσουμε ομιλίες μέσα από τις οποίες θα εισακουστούν οι απόψεις και οι σκέψεις μας.

Γεωργία Πετρίδου B21

Τα μέλη της ομάδας: Γεωργία Πετρίδου B21, Μαρίνα Ερωτοκρίτου B12, Θεοδώρα Χριστοδούλου B21, Στέλιος Χαραλαμπίδης B21, Κρίστια Δημητρίου B21, Χρήστος Γιάγκου B31, Αλαά Αουάδ B41, Ηρώ Ιωάννου Γ11, Νικόλας Χατζηπολυδώρου Γ23

Εφημερίδα... με Μαθητική Ματιά

Η συμμετοχή στη συντακτική ομάδα της εφημερίδας «Μαθητικό Μάτι» του Σχολείου μας ήταν μία απίστευτη εμπειρία, μέσω της οποίας βελτιώσαμε και αναπτύξαμε πολλές πτυχές του χαρακτήρα μας. Την ίδια στιγμή κατανοήσαμε τη διαδικασία για την έκδοση μιας εφημερίδας και συνειδητοποιήσαμε τον κόπο, που χρειάζεται να καταβληθεί για την ολοκλήρωσή της.

Οι μαθητές της συντακτικής ομάδας της εφημερίδας μας οργανώσαμε και στήσαμε την εφημερίδα από την αρχή. Η διαδικασία είχε πολλά βήματα: αρχικά καταγράψαμε ιδέες για θέματα, επιλέξαμε ποιες από αυτές τις ιδέες θα πραγματοποιηθούν και τις μοιράσαμε ανάλογα στον καθένα. Αφού «βαφτίσαμε» την εφημερίδα μας διοργανώνοντας διαγωνισμό για την επιλογή του ονόματος, αρχίσαμε να μελετούμε τα θέματά μας και να γράφουμε τα άρθρα μας, να παίρνουμε τις συνεντεύξεις μας και να κάνουμε τα ρεπορτάζ μας. Όταν ξεκίνησε να σχηματίζεται ένας αρχικός σκελετός για το στήσιμο της εφημερίδας, ήμασταν σε θέση να υπολογίσουμε σε γενικές γραμμές από πόσες σελίδες θα αποτελείται. Έπειτα, παραδώσαμε τα κείμενα μαζί με τα σχετικά σκίτσα ή φωτογραφίες που τα συνόδευαν στο τυπογραφείο, ώστε να τα έχουμε σε μέγεθος Α3, για να αποφασίσουμε πιο εύκολα τη σειρά των κειμένων. Τέλος, δώσαμε το υλικό μας στη σελιδώτρια, η οποία ανέλαβε να τελειοποιήσει το σχεδιασμό της εφημερίδας.

Όλα τα μέλη μοχθήσαμε για την έκδοση της εφημε-

ρίδας μας, όμως οι κόποι μας είχαν καρπούς, αφού φέραμε σε πέρας τον στόχο μας σε μερικούς μήνες. Το πιο φανταστικό από όλη αυτή την εμπειρία ήταν, όταν κρατήσαμε στα χέρια μας την εφημερίδα. Τότε αισθανθήκαμε ικανοποίηση και περηφάνεια για τη δουλειά μας.

Στόχος της εφημερίδας μας είναι ο κάθε μαθητής και μαθήτρια να εκφράζει την άποψή του/της και να μπορούν οι συμμαθητές/τριές και οι καθηγητές/τριές μας να την διαβάζουν. Προσωπικά με την έκδοση της εφημερίδας είχα την ευκαιρία να εκφράσω την άποψή μου, ερεύνησα εις βάθος διαφορά επίκαιρα γεγονότα και χρησιμοποίησα την κριτική μου σκέψη με σκοπό να σκεφτώ έξω από το κουτί. Επιπρόσθετα, μπόρεσα να

Η δημοσιογραφική ομάδα της εφημερίδας μας «Μαθητικό μάτι», Αρετή, Ερατώ, Κρίστια, Έλλη, Αγάθη, Στέφανος (κάτω από αριστερά), Νικόλας, Εμμέλεια, Ίριδα, Μαρίνα, Χρήστος, Μαρία, Σιμώνη (πάνω από αριστερά) και Μικαέλλα

προβληματίσω και να ενημερώσω τους συμμαθητές μου για θέματα που με απασχολούν.

Θα θέλαμε να σας μεταφέρουμε ενδεικτικά τα σχόλια τριών καθηγητριών και τριών συμμαθητριών μας, τα οποία είναι θετικά, παράλληλα όμως ακούσαμε και εισηγήσεις για βελτίωση που θα τις λάβουμε σοβαρά υπόψη μας την επόμενη χρονιά.

Η φιλόλογος κ. Χριστιάνα Τσουτσούκη ανέφερε: «Η εφημερίδα του λυκείου Λατσιών, «Μαθητικό Μάτι» είναι η μοναδική μαθητική εφημερίδα που απόλαυσα και κράτησα. Έχει καλογραμμένα κείμενα, έξυπνο χιούμορ και το πιο σημαντικό δίνει την ευκαιρία στους μαθητές να εκφράσουν την άποψή τους».

Η καθηγήτρια αγγλικών κ. Έλενα Χριστοδουλίδου είπε: «Μπράβο στους μαθητές που συνεργάστηκαν, μπράβο για την προσπάθεια και τον ζήλο που επέ-

δειξαν στην έκδοση της εφημερίδας «Μαθητικό Μάτι». Συγχαρητήρια σε όλους!»

Τέλος η γενική εντύπωση της φιλόλογου κ. Μελίνα Στυλιανού για την εφημερίδα μας είναι πολύ θετική και μας ανέφερε: «Η θεματολογία είναι εξαιρετική και επίκαιρη. Η τελευταία σελίδα ήταν μία ευχάριστη νότα για το χιούμορ της».

Η συμμαθήτριά μου Σαβίνα Αγαθοκλέους μας είπε πως απόλαυσε ιδιαίτερα τα αστεία σκίτσα στην τελευταία σελίδα. Η Ανδρέα Ιωνά σχολίασε πως τα άρθρα ήταν πολύ επίκαιρα, ενδιαφέροντα και πως εκφράζονται σ' αυτά ενδιαφέρουσες απόψεις από διάφορες οπτικές γωνίες. Τέλος η Άντρια Ορφανίδου μας είπε χαρακτηριστικά ότι ευαισθητοποιήθηκε από ένα κείμενο αφιερωμένο στην Αμμόχωστο.

Χρήστος Γιάγκου Β31

Ο εθελοντισμός σου προσφέρει πολύ περισσότερα απ' όσα δίνεις

Ο εθελοντισμός ήταν και φέτος ψηλά στις προτεραιότητες του Λυκείου Λατσιών. Στις εθελοντικές δραστηριότητες έλαβαν μέρος η Επιτροπή Κοινωνικής Προσφοράς και Μαθητικής Πρόνοιας, η Επιτροπή Εθελοντισμού και πολλοί μαθητές του Σχολείου μας. Όλα τα έσοδα από τις δραστηριότητες, που πραγματοποιήθηκαν με πρωτοβουλία των καθηγητών και μαθητών του Σχολείου μας δόθηκαν στην Επιτροπή Μαθητικής Πρόνοιας για την ενίσχυση των μαθητών μας.

1. Την εβδομάδα 12-16 Οκτωβρίου οι μαθητές μας συμμετείχαν στον έρανο του Συνδέσμου Καρκινοπαθών και Φίλων (ΠΑΣΥΚΑΦ).
2. Στις 19 Οκτωβρίου μαθητές μας έγιναν εθελοντές δότες μυελού των οστών στο Κυπριακό Αρχείο Δοτών Μυελού των Οστών.
3. Τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο πραγματοποιήθηκε έρανος για στήριξη του Συνδέσμου καρδιοπαθών Λευκωσίας.
4. Κατά τον μήνα Νοέμβριο πωλήθηκαν στο Σχολείο χριστουγεννιάτικα γλυκά. Οι κουραμπιέδες και τα σοκολατάκια ήταν προσφορά του εργαστηρίου «Το γλυκόσπιτο» της Μικαέλλας Αντρέου. Τα μελομακάρονα προσφέρθηκαν από τη φιλόλογο Παναγιώτα Αδάμου.

Ο Χρήστος Γιάγκου του Β31 και η Κρίστια Δημητρίου του Β21 διεξήγαγαν έρανο για τους άπορους συμμαθητές τους

5. Κατά τον μήνα Απρίλιο πωλήθηκαν γλυκά του κουταλιού για το Πάσχα, προσφορά της φιλόλογου Παναγιώτας Αδάμου.

6. Μέσα Απριλίου πραγματοποιήθηκε ενδοσχολικός έρανος με πρωτοβουλία των μαθητών Κρίστια Δημητρίου Β21 και Χρήστου Γιάγκου Β31.

7. Τέλη Απριλίου άρχισε η πώληση φανελών και φούτερ με το σήμα του σχολείου σε καθηγητές και καθηγήτριες με στόχο την στήριξη των μαθητών.

Η Παναγιώτα Αδάμου, φιλόλογος, ενίσχυσε το ταμείο της Πρόνοιας με τις λιχουδιές της.

Η προσφορά μάς δίνει χαρά

Ο ΠΑΣΥΚΑΦ με το σύνθημα «Μαζί στη ζωή» μας καλεί να πούμε στον καρκίνο ΜΠΙΠ! Όλοι μαζί ενωμένοι μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά για τα άτομα με εμπειρία καρκίνου και τις οικογένειές τους, ώστε να νιώσουν την αγάπη και τη στήριξή μας που τόσο χρειάζονται.

Το 2019 οι υπηρεσίες του ΠΑΣΥΚΑΦ ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες 7,323 ασθενών και των συγγενών τους μέσα από 49,583 συναντήσεις που πραγματοποιήθηκαν Παγκύπρια. Όλη αυτή η προσφορά καλύπτεται από ένα προϋπολογισμό 3.5 εκατομμυρίων ευρώ. Φέτος ο ΠΑΣΥΚΑΦ διεξήγαγε έρανο για όλο το μήνα Οκτώβριο με στόχο τη συλλογή του ποσού των 550.000 ευρώ για τη συνέχιση, την εξέλιξη και τη συνεχή αναβάθμιση των Υπηρεσιών και των Προγραμμάτων του.

Για τον σκοπό αυτό δόθηκαν στον πρόεδρο και τον ταμία των τμημάτων δελτία του ΠΑΣΥΚΑΦ αξίας €2 το καθένα και διατέθηκαν προς πώληση, ώστε όλοι να έχουμε την ευκαιρία να προσφέρουμε.

Επιτροπή Εθελοντισμού

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

Γίναμε εθελοντές δότες στο Καραισκάκειο ίδρυμα

Τη Δευτέρα, 19/10/2020, έγινε στο Σχολείο μας η δειγματοληψία στοματικού επιχρίσματος από μαθητές και μαθήτριες της Γ' λυκείου, οι οποίοι έδειξαν ενδιαφέρον να εγγραφούν ως εθελοντές δότες μυελού των οστών στο Κυπριακό Αρχείο Δοτών Μυελού των Οστών για οποιονδήποτε ασθενή με βάση τους κανονισμούς του WMDA. Συγχαρητήρια σε όλα τα παιδιά για τα αλτρουιστικά τους αισθήματα και γι' αυτή την εθελοντική τους προσφορά προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο! Συνεχίστε να κάνετε με τις πράξεις σας περήφανους τους εαυτούς σας, την οικογένεια και το Σχολείο σας!

Έρανος για στήριξη του Συνδέσμου Καρδιοπαθών Λευκωσίας

Ερανος διεξήχθη στο Σχολείο μας από την Επιτροπή Εθελοντισμού για τον Σύνδεσμο Καρδιοπαθών Λευκωσίας, κατά τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο. Σκοπός του Συνδέσμου είναι η ενίσχυση των καρδιοπαθών, η σταθερή βελτίωση της ιατροφαρμακευτικής τους περίθαλψης και η συστηματική διαφώτιση του κοινού, ώστε να επιτυγχάνεται η πρόληψη και αντιμετώπιση των καρδιοπαθειών στη χώρα μας. Το ποσό του εράνου παραδόθηκε στην εκπρόσωπο του Συνδέσμου Καρδιοπαθών Λευκωσίας την Παρασκευή, 11 Δεκεμβρίου 2020, το πρώτο διάλειμμα.

Ο σφραγιστός κουμπαράς παραδίδεται σε εκπρόσωπο του Συνδέσμου Καρδιοπαθών Λευκωσίας. Στη φωτογραφία από αριστερά ο Στέλιος Χαραλαμπίδης Β21, η Χριστίνα Ευαγόρου Γ41 και ο Κωνσταντίνος Κούμας Β21 μαζί με την καθηγήτρια Δέσποινα Μαλλιάρπη

Παζαράκι με πασχαλινά κομψοτεχνήματα

Στις 13 Απριλίου πραγματοποιήθηκε παζαράκι με εξαιρετικές πασχαλινές δημιουργίες, οι οποίες κατασκευάστηκαν από τα παιδιά της Ειδικής Μονάδας του Σχολείου μας υπό την καθοδήγηση της καθηγήτριας Τέχνης, Τερέζας Πηλαβά. Το ταμείο της Μονάδας ενισχύθηκε με το ποσό των 573 ευρώ από τις πωλήσεις.

Το σχολείο μάς βοηθά να αντιμετωπίσουμε το σχολικό άγχος

Τι ακριβώς είναι το άγχος και γιατί όλους, λίγο ή πολύ, μας ταλαιπωρεί; Εσύ μπορείς να το διαχειριστείς σωστά ή είσαι ένας/μία από εμάς;

Όλοι ξέρουμε αυτό το αίσθημα που μας κυριεύει εξαιτίας ενός σημαντικού ή σοβαρού γεγονότος. Αγχωνόμαστε, επειδή ο ίδιος ο οργανισμός μας μάς προωθεί στην προσπάθεια επίλυσης ενός προβλήματος, με το οποίο μπορεί να βρεθούμε αντιμέτωποι. Αδιαμφισβήτητα, η ρίζα αυτού του προβλήματος για τον καθένα ξεχωριστά είναι διαφορετική και ταυτόχρονα ο καθένας από εμάς το αντιμετωπίζει με ποικίλους τρόπους. Ορισμένοι επιλέγουν να ξεκουραστούν μπροστά από μία οθόνη, άλλοι επιλέγουν το τρέξιμο, όμως δυστυχώς μια μερίδα ατόμων δεν μπορεί να το διαχειριστεί με τον «κατάλληλο τρόπο».

Για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα το σχολείο μας, ανέλαβε τη διοργάνωση τριών βιωματικών εργαστηρίων σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό μας ψυχολόγο, κύριο Χρυσόστομο Λαζάρου. Στο κάθε εργαστήριο έλαβαν μέρος

12 μαθητές και μαθήτριες. Αρχίσαμε με μια απλή γνωριμία και έπειτα μπήκαμε πιο βαθιά στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο καθένας μας. Μείναμε όλοι άφωνοι με αυτά που ακούγαμε. Συμμαθητές και συμμαθήτριές μου διηγήθηκαν τις προσωπικές τους ιστορίες, που ήταν τόσο παρόμοιες με τις δικές μου, ενώ πίστευα πως κανένας άλλος δεν είχε βιώσει άγχος.

Τρία βιωματικά εργαστήρια για τη διαχείριση του άγχους σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό μας ψυχολόγο, κ. Χρυσόστομο Λαζάρου

Σε κάθε εργαστήριο έλαβαν μέρος 12 μαθητές και μαθήτριες

Παράλληλα δοκιμάσαμε ορισμένες ασκήσεις αναπνοών χαλάρωσης για την όσο το δυνατό πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του άγχους.

Τι είναι όμως αυτό που μου αποτυπώθηκε στη μνήμη και δεν πρόκειται να το ξεχάσω ποτέ; ΔΕΝ ΕΙΜΑΣΤΕ ΜΟΝΟΙ. Κανείς δεν είναι μόνος ούτε ακόμα και στην εποχή, που ζούμε και είμαστε αποξενωμένοι, λόγω της πανδημίας ή άλλων προβλημάτων. Όσο και αν νο-

μίζουμε πως δεν μας καταλαβαίνει κανένας, πιστέψτε με, δεν είμαστε μόνοι. Όλοι μας δίνουνε τον δικό μας αγώνα. Κάποιοι ίσως σκληρότερους από άλλους, αλλά δεν πρέπει να μας φοβίζει αυτό. Είναι ανάγκη να παλέψουμε και να καταπολεμήσουμε αυτόν τον τύραννο με το όνομα άγχος. Γι' αυτό μην φοβηθείς, ΖΗΤΑ ΒΟΗΘΕΙΑ.

Βασιλική Χριστιανίδου Γ22

Από τον δρ Πέτρο Παπαπολυβίου για την προσφορά των Κυπρίων στην Ελληνική Επανάσταση

Με αφορμή την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, το Σχολείο μας προσκάλεσε και είχε την τιμή και τη χαρά να υποδεχθεί τον δρ Πέτρο Παπαπολυβίου, ο οποίος μας μίλησε για το γεγονός αυτό, εστιάζοντας στη συνεισφορά των Κυπρίων στην Ελληνική Επανάσταση.

Οικονομικές και διοικητικές συνθήκες

Αρχικά μας παρουσίασε σύντομα την οικονομική και διοικητική κατάσταση της Κύπρου κατά την Οθωμανική περίοδο. Το νησί, ενώ ήταν οικονομικά υπανάπτυκτο με ελάχιστο πληθυσμό, διέθετε αυτοκέφαλη Εκκλησία. Η Εκκλησία δίνει το – σπάνιο για την εποχή – προνόμιο στον Αρχιεπίσκοπο να διεκδικήσει πολιτικό ρόλο. Το αυτοκέφαλο ενισχύεται αρκετά, ώστε εκπρόσωποι της Εκκλησίας να προχωρήσουν σε εκπαιδευτική αναγέννηση.

Σταδιακά, ο κ. Παπαπολυβίου μας τόνισε ότι τα επαναστατικά μηνύματα και οι ιδεολογίες του Διαφωτισμού έρχονταν και στην Κύπρο. Μάλιστα κοντά σε διαφωτιστές όπως είναι ο Ρήγας Φεραίος, υπήρχαν και Κύπριοι. Στη συνέχεια μας πληροφόρησε για το βιβλίο το οποίο αποκάλυψε το σπουδαιότερο βιβλίο του κυπριακού τμήματος του νεοελληνικού διαφωτισμού. Το συγκεκριμένο βιβλίο, το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά στη Βενετία, εξιστορεί χρονολογικά την ιστορία της Κύπρου, δίνοντας έτσι για πρώτη

φορά στα χρονικά αυτού του τόπου την ευκαιρία στους Κυπρίους να μάθουν για τους ένδοξους προγόνους τους και σε γενικές γραμμές να γνωρίσουν την ιστορία της πατρίδας τους. Αποτελεί ένα βιβλίο αυτογνωσίας, συλλαμβάνοντας την ουσία του Διαφωτισμού. Έδωσε το έναυσμα διά της μόρφωσης για αμφισβήτηση, «γεννώντας» το ελπιδοφόρο μήνυμα της επανάστασης και αποδεικνύοντας ότι «η σωστή παιδεία φέρνει αμφισβήτηση» όπως είπε χαρακτηριστικά ο κ. Παπαπολυβίου.

Ο δρ Πέτρος Παπαπολυβίου, αναπληρωτής καθηγητής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ήταν ομιλητής στη διάλεξη με αφορμή τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση

Η συμμετοχή στη Φιλική Εταιρεία

Στο σχέδιο της Φιλικής Εταιρείας για την οργάνωση της εξέγερσης, η Κύπρος δεν αναφέρεται ως μία από τις περιοχές, όπου θα πραγματοποιούνταν απελευθερωτικές ενέργειες. Στο «Σχέδιον Γενικόν» των φιλικών υπάρχει ωστόσο αναφορά στη δέσμευση του τότε αρχιεπισκόπου Κυπριανού για συνεισφορά στον απελευθερωτικό αγώνα με χρήματα και με προμήθειες. Εξάλλου, τον Οκτώβριο του 1820 ο ίδιος ο Αλέξανδρος Υψηλάντης είχε στείλει επιστολή στον Κυπριανό, ευχαριστώντας τον για τη «γενναία συνεισφορά» που είχε υποσχεθεί δήθεν για το «Σχολείο της Πελοποννήσου». Προφανώς, ο επικεφαλής της Φιλικής Εταιρείας χρησιμοποίησε αυτόν τον όρο για να μην κινήσει υποψίες σε περίπτωση που η επιστολή έπεφτε στα χέρια των Οθωμανών.

1000 περίπου οι Κύπριοι στην Επανάσταση

Είναι σχετικά γνωστή η δράση της λεγόμενης «Φάλαγγας των Κυπρίων» στην Ελληνική Επανάσταση με επικεφαλής τον στρατηγό Χατζηπέτρο. Είχαν μάλιστα και τη δική τους σημαία, που ήταν λευκή με έναν μπλε σταυρό στη μέση και έγραφε: «Σημαία ελληνική πατρίς Κύπρου».

Ο κ. Παπαπολυβίου αναφέρθηκε σε αρκετά ονόματα κυπρίων αγωνιστών, ανάμεσα στους οποίους και ο επώνυμος Χαράλαμπος Μάλης, ο οποίος αποτέλεσε τον πρώτο γενικό γραμματέα του υπουργείου Θρησκείας (Παιδείας) κατά την Α' Εθνοσυνέλευση.

Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός: ηγετική φυσιογνωμία

Μορφωμένος και μεγάλη φυσιογνωμία για την εποχή του, ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός επανιδρύει την Ελληνική Σχολή Λευκωσίας, το σημερινό Παγκύπριο Γυμνάσιο, με σκοπό την μόρφωση και την ανάπτυξη του τόπου. Ένδειξη για τις ριζικές αλλαγές και την

παιδαγωγική επανάσταση που συμβαίνουν επί Αρχιεπισκόπου Κυπριανού είναι η αναφορά του στον «Λόγιο Ερμή», γνωστό φιλολογικό περιοδικό της εποχής, που εκδιδόταν στη Βιέννη.

Ακολουθούν τα γνωστά γεγονότα της 9ης Ιουλίου 1821. Με αφορμή την εύρεση επαναστατικών προκηρύξεων στην Κύπρο, οι Οθωμανοί απαγχόνισαν τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό και τον αρχιδιάκονο Μελέτιο, και αποκεφάλισαν τους μητροπολίτες Πάφου, Κυρήνειας και Κιτίου. Τα γεγονότα ενέπνευσαν τον Βασίλη Μιχαηλίδη που τα κατέγραψε στο ομώνυμο ποίημα του. Ενώ ο Αρχιεπίσκοπος αρνήθηκε την πρόταση να εξισλαμιστεί, ώστε να σωθεί, μαθαίνουμε πως την εποχή εκείνη η ίδια ευκαιρία είχε δοθεί και σε άλλους ιερείς, οι οποίοι αποδέχθηκαν τον όρο αυτό. Η κοινωνία τότε ήταν ανεκτική προς το φαινόμενο της αλλαξοπιστίας, που συνέβαινε με στόχο την επιβίωσή τους. Ολόκληρα χωριά άλλαζαν πίστη, αφού πρώτα εξισλαμιζόταν ο ιερέας. Από αυτά τα χωριά, κάποια επέστρεψαν στον χριστιανισμό και άλλα παραμένουν ακόμη και σήμερα χωριά Τουρκοκυπρίων.

Κυβέλη Χριστοδουλίδη Α11

Το «The Voice» μετακόμισε στο Λύκειο Λατσιών

Μέσα στα πλαίσια του μαθήματος Μουσικής διοργανώθηκε μουσικός διαγωνισμός The Voice of Latsia Lyceum! Το δικό μας The Voice δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από την ...ομώνυμη επαγγελματική παραγωγή της τηλεόρασης. Όλα τα είχε: υπέροχες φωνές που περίμεναν με άγχος να γυρίσει η καρέκλα, ποικιλία στις επιλογές των τραγουδιών, κριτές που πατούσαν το κουμπί και διεκδικούσαν δυναμικά τους διαγωνιζόμενους και βεβαίως απονομή βραβείων. Οι μαθητές άλλοτε συγκίνησαν και άλλοτε ξεσήκωσαν χορευτικά τους κριτές με τις μοναδικές ερμηνείες τους! Πάντως κατάφεραν όλοι να γυρίσουν και οι τέσσερις καρέκλες! Στους συμμετέχοντες δόθηκαν βραβεία και διπλώματα συμμετοχής!

Η Αγγέλα Μενελάου καθώς τραγουδά το «Δε βάζεις μυαλό».

Ο Αλέξανδρος Τσιντάς ενώ ερμηνεύει το «Θέλω να με νιώσεις».

Η Μαρία Κακοφεγγίτη για την ερμηνεία της στο τραγούδι «Χέρια ψηλά» παίρνει το βραβείο συμμετοχής της.

Η Χρυστάλλα Μυλωνά παραλαμβάνει το βραβείο από την κα Μαρία Αγρότη και τον Διευθυντή, κ. Τάσο Τάσου για τη συμμετοχή της με το τραγούδι «Μην αντιστέκεσαι».

Η Λουκία Χρίστου επέλεξε να μας χαρίσει το τραγούδι «One Way».

Ο Μάριος Παναγή καθώς τραγουδά «Το σαπιοκάραβο».

Η Νικολ Ζαμπά κατά τη διάρκεια της ερμηνείας του τραγουδιού «Το λάθος»

Ο Στυλιανός Γεωργίου ενώ ερμηνεύει το «Να 'τανε το '21».

Οι κριτές: Τάσος Νικολάου, Μαρία Αγγρότη, Κάτια Ορφανού, Μαριλένα Χαραλάμπους (από αριστερά)

Η δεντροφύτευση θέλει εθελοντές

Στις 5 Απριλίου 2021 μαθητές του Σχολείου μας μαζί με τον Δήμαρχο κ. Χρήστο Πιτταρά, τον Διευθυντή κ. Τάσο Τάσου, καθηγητές και τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων κ. Χαράλαμπος Χαραλάμπους συμμετείχαν στη δεντροφύτευση στον λόφο του Απαλού. Χρησιμοποιήθηκαν 52 δέντρα τραχείας πεύκης συνεχίζοντας την προσπάθεια που άρχισε τον Νοέμβριο του 2019, με στόχο να πρασινίσει αυτή η γυμνή περιοχή. Ο συγκεκριμένος χώρος, ο οποίος βρίσκεται πολύ κοντά στα Λατσιαά, δίπλα από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, μπορεί να γίνει ένα όμορφο πάρκο το οποίο θα απολαμβάνουν οι δημότες των Λατσιών και για τον οποίο οι μαθητές του Λυκείου Λατσιών θα νιώθουν περήφανοι.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση στο πάρκο Αθαλάσσας

Τα καλύτερα και πιο αποτελεσματικά μαθήματα δίνονται βιωματικά και έξω από τις αίθουσες διδασκαλίας. Η επαφή με τη φύση μας μαθαίνει να αγαπάμε το περιβάλλον και να το προστατεύουμε. Στις 26 Οκτωβρίου 2020, μαθητές μας της Ειδικής Μονάδας επισκέφτηκαν το πάρκο Αθαλάσσας, απόλαυσαν τη φύση, έβγαλαν φωτογραφίες και έμαθαν την αξία του φυσικού περιβάλλοντος στη ζωή του ανθρώπου. Το δασικό πάρκο Αθαλάσσας βρίσκεται σε μικρή απόσταση από το Σχολείο μας και αποτελεί τον πράσινο πνεύμονα της Λευκωσίας και της περιοχής μας. Υπάρχουν σ' αυτό πάνω από 300 φυτικά είδη 173 είδη πουλιών, 27 είδη πεταλούδων και 7 είδη θηλαστικών, 6 είδη ερπετών και ένα αμφίβιο. Οι δύο λίμνες του πάρκου φιλοξενούν μεγάλη ποικιλία από υδρόβια κυρίως μεταναστευτικά πουλιά. Οι μαθητές μας είχαν την ευκαιρία να γίνουν

για λίγο παρατηρητές πτηνών, απολαμβάνοντας τα πουλιά που ταξίδεψαν μέχρι εδώ για να φωλιάσουν ή για να κάνουν μια στάση στο νησί μας πριν συνεχίσουν το ταξίδι τους νοτιότερα.

Το Σχολείο μας μεταμορφώνεται με δική μας σκληρή δουλειά

Το αμφιθέατρο του Σχολείου μας διακοσμήθηκε με έργα εμπνευσμένα από το πλουμιστό ψωμί της Κύπρου. Τα έργα βραβεύτηκαν με το Τρίτο Βραβείο στην Κατηγορία Ομαδική Εργασία στον 9ο Παγκύπριο Διαγωνισμό Εικαστικών Τεχνών το 2020.

Αγαπάμε την κηπουρική και ευτυχώς έχουμε μεγάλη αυλή.

Στη δουλειά όλοι με χαρά. Βάλαμε όλοι το χέρι μας, για να ομορφύνει ο χώρος μας.

Σε έτσι βιβλιοθήκη κάνεις όρεξη να διαβάσεις.

Τα διαλείμματά μας αλλάζουν

Το καλύτερο παιχνίδι στρατηγικής στην αυλή μας, φτιαγμένο από μας τους ίδιους

Το παιχνίδι το έχουν ανάγκη όλες οι ηλικίες.

ἌΡΘΡΑ

Το σχολείο διδάσκει τη μισαλλοδοξία, τον ανταγωνισμό και μας γεμίζει με άγχος

Το υπέροχο που είναι το σχολείο(!) Ένας τόπος που γνωρίζουμε από τα πρώτα χρόνια της ζωής μας. Οι πρώτες μας αναμνήσεις γεννήθηκαν ανάμεσα σ' αυτούς τους τοίχους. Η πρώτη μας επαφή με τον πραγματικό κόσμο και τη γνώση.

Το σχολείο με έχει διδάξει πολλά για τον κόσμο. Με έφερε σε επαφή με άλλες κουλτούρες, με άλλους πολιτισμούς, άλλες γλώσσες, αλλά μου είπε πως η δική μου είναι η καλύτερη. Κανένας πολιτισμός δεν μπορεί να συγκριθεί με τον δικό μου, τα δεινά των συμπατριωτών μου ήταν τα πιο επώδυνα και κάθε πολεμική πράξη έγινε για υπεράσπιση της πατρίδας, πάντα με αξιοθαύμαστο τρόπο ενάντια σε κάθε αντίπαλο.

Το σχολείο με έχει διδάξει πολλά και για τους ανθρώπους. Με έχει μάθει ότι το να είσαι διαφορετικός είναι αδυναμία. Γι' αυτό πρέπει να κρύβω τις αδυναμίες από τους άλλους. Με έχει διδάξει να είμαι ανταγωνιστική και κυνική. Να μην ανοίγομαι εύκολα στους ανθρώπους, γιατί θα με κοροϊδέψουν γι' αυτό που είμαι. Να χρησιμοποιώ τους βαθμούς, για να αποδείξω ότι είμαι καλύτερη από αυτούς και να χρησιμοποιώ τις μαθησιακές μου ικανότητες και τα ταλέντα μου ως μέσο ανταλλαγής: μια «φιλιά» για τις εργασίες μου.

Ακόμη με έχει γεμίσει με μίσος, θυμό, άγχος και με κάτι υπέροχες ψυχικές διαταραχές, γιατί δεν είμαι αρκετά

Σκίτσο: Στυλιανή Κωνσταντίνου Γ23

καλός, δεν είμαι αντάξιος των άλλων, δεν θα προχωρήσω στη ζωή.

Η ζωή... Έχουμε ακούσει γι' αυτή από κάτι κείμενα στη λογοτεχνία. Άλλοτε είναι αγώνας, άλλοτε είναι ωραία, μα πλέον στο μυαλό όλων μας έχει γίνει ανταγωνιστική εργασία. Αυτός ήταν ο στόχος. Από τότε που ήμασταν ακόμη παιδιά, μας έβαλαν σε αυτό το σχολείο για να μπορέσουμε να πάμε σε ένα άλλο πιο μεγάλο σχολείο και στη συνέχεια σε ένα ακόμη πιο μεγάλο και ακόμη πιο δύσκολο, με εξωφρενικές απαιτήσεις και όλα αυτά για να πάμε ξανά σε ένα άλλο σχολείο. Στο καλύτερο σχολείο, για να μπορέσουμε να βρούμε δουλειά, να βγά-

λουμε χρήμα, να προσφέρουμε στην κοινωνία μέχρι να μας πνίξει το άγχος και η κούραση. Μέχρι να γεράσουμε και να χάσουμε την καπιταλιστική αξία μας.

Ναι, το σχολείο είναι πραγματικά υπέροχο. Ένα απαραίτητο εργαλείο για τη ζωή. Είναι ο πιο επικοινωνητικός τρόπος να διδάξουμε τη νέα γενιά ότι όλα όσα πέρασε η ανθρωπότητα άξιζαν, γιατί φτάσαμε σε αυτόν τον υπέροχο τρόπο ζωής. Ένα τρόπο ζωής, στον οποίο μπορούμε να επιλέξουμε και όχι να μας επιβάλουν, καθώς είμαστε τα πιο εξελεγμένα και τα πιο έξυπνα ζώα στον πλανήτη... Σωστά;

Στυλιανή Κωνσταντίνου Γ23

Γιατί προτιμούμε τα διαδικτυακά μαθήματα;

αφνικά, η συνηθισμένη μας ρουτίνα θα έπρεπε να αλλάξει λόγω της πανδημίας. Κι ενώ θα περιμέναμε όλοι οι μαθητές να στεναχωρηθούν και να θέλουν να επιστρέψουν στην καθημερινότητά τους, φαίνεται οι μαθητές να διασκεδάζουν ή ακόμη και να προτιμούν τον εγκλεισμό. Γιατί άραγε να συμβαίνει αυτό;

Η απάντηση είναι απλή. Το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Φαίνεται πως σήμερα ο στόχος της εκπαίδευσής μας έχει πάρει μια εντελώς διαφορετική πορεία. Αντί να παλεύουμε για την εξασφάλιση καινούργιων γνώσεων, την ανάπτυξη του τρόπου σκέψης και την πνευματική καλλιέργεια, επικεντρωθήκαμε σε έναν αριθμό. Δεν μπορώ να αριθμήσω τις φορές που άκουσα

κάποιους συμμαθητές μου να αγχώνονται, να θυμώνουν ή ακόμη και να κλαίνε για ένα διαγώνισμα. Φυσικά, δικαιολογημένες αντιδράσεις, αφού πλέον βάσει του εκπαιδευτικού μας συστήματος, το μέλλον μας εξαρτάται από έναν βαθμό.

Οι «αξιολογήσεις», όπως τις αποκαλούν, έχασαν πλέον εντελώς τη σημασία τους. Βλέπουμε το 40% του τελικού μας βαθμού να εξαρτάται μόνο από την επίδοσή μας σ' ένα γραπτό. Αγνοούμε εντελώς, αν κάποιος περνά μια κακή μέρα ή αν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο δεν έχει τον απαιτούμενο χρόνο, για να καλύψει την απαραίτητη ύλη. Η εκπαίδευση πιστεύω, έχει χάσει πλέον το νόημά της. Οι μαθητές αντί να έχουν ως απώτερο σκοπό την παιδεία και την πνευ-

Δεν υπάρχει χρόνος για διάλειμμα

ματική καλλιέργεια, φαίνεται να εξαρτώνται από τον βαθμό που θα λάβουν στο διαγώνισμα, για το οποίο, εν τω μεταξύ, αποστήθισαν είκοσι σελίδες την προηγούμενη νύχτα. Λογικό, μιας και πλέον «διαβάζουμε» αντί να «μαθαίνουμε».

Οι καθηγητές μας, τα «πρότυπά» μας, φαίνεται να πιστεύουν και οι ίδιοι στον πρωταγωνιστικό ρόλο των διαγωνισμάτων. Σίγουρα κάθε μαθητής άκουσε τουλάχιστον ένα καθηγητή ή μία καθηγήτρια να παραπονιέται πως «δε βρίσκει μέρα, για να δηλώσει διαγώνισμα». Αν δεν καταλαβαίνεις ακόμα το πρόβλημα, διάβασε ξανά την προηγούμενη πρόταση. Θεωρούμε φυσιολογικό, πλέον, κάθε εβδομάδα να πρέπει να «διαβάσουμε» για πέντε διαγωνίσματα. Η εκπαίδευση αντί να αποσκοπεί στην κατανόηση, στην εμπέδωση των γνώσεων και κυρίως στην καλλιέργεια των μαθητών, καταλήγει να στοχεύει στην αντιγραφική

μερικών πληροφοριών στο τετράδιο και στη διαμόρφωση παθητικών «παπαγάλων».

Φυσικά, με καλή θέληση μπορεί να υπάρξει, έστω και μικρή βελτίωση. Αλλά, πρώτα, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε πως οι βαθμοί των αξιολογήσεων, δεν πρέπει να καθορίζονται από ένα διαγώνισμα, αλλά από τη συνολική πρόοδο του μαθητή από την αρχή μέχρι το τέλος της σχολικής περιόδου. Πρέπει να κατανοήσουμε πως ο κάθε μαθητής έχει διαφορετικό τρόπο εμπέδωσης και κατανόησης της γνώσης και ότι δεν έχουμε όλοι τις ίδιες μαθησιακές δυνατότητες και τις ίδιες νοητικές ικανότητες. Το υπουργείο πρέπει να μελετήσει όλους τους παράγοντες που θα μπορούσαν να κάνουν την εκπαίδευση πιο αποδοτική και επικερδή για τους μαθητές.

Βέβαια, πρέπει και ο καθένας ξεχωριστά να επιδιώκει την εκπαίδευσή του για τους σωστούς λόγους. Πρέπει να αποσκοπούμε στην πνευματική καλλιέργεια και στην ανάπτυξη ικανοτήτων που θα μας βοηθήσουν γενικά στη ζωή μας και όχι να διαβάζουμε, για να πάρουμε τον βαθμό που θα μας δώσει τη θέση στο πανεπιστήμιο των ονείρων μας. Αν το εκπαιδευτικό σύστημα βελτιωθεί και η εκπαίδευση παρέχει στους μαθητές ευκαιρίες για περαιτέρω γνώσεις, τότε, θα μπορούν οι μαθητές να εισάγονται στα πανεπιστήμια με τη μισή προσπάθεια, αλλά με τις διπλάσιες γνώσεις.

Η πανδημία του κορωνοϊού μας έκανε τελικά να συνειδητοποιήσουμε πως ως μαθητές δικαιολογημένα «αντιπαθούμε» το σχολείο. Ας ελπίσουμε όμως, πως αν χρειαστεί κάποτε να ξαναβρεθούμε σε καραντίνα, τότε θα επιστρέψουμε με χαρά πίσω στις τάξεις.

Ερατώ Κωνσταντίνου Α32

Δωρεάν παιδεία δεν υπάρχει όσο υπάρχουν ιδιαίτερα

Κάποιος θα πίστευε ότι, εφόσον υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις, για να έχουμε υψηλής ποιότητας απόφοιτους από τα δημόσια σχολεία και τη δωρεάν εκπαίδευση, για την οποία συνεισφέρει ο φορολογούμενος πολίτης. Ισχύει όμως αυτό τελικά; Αν ρωτήσουμε τους γονείς μας και τους συμμαθητές μας θα απαντήσουν με ένα ηχηρό όχι! Ένα μεγάλο μέρος του οικογενειακού μας προϋπολογισμού, από το δημοτικό μέχρι την Γ' Λυκείου, πάει στην παραπαιδεία (ιδιαίτερα απογευματινά μαθήματα). Αυτά τα ιδιαίτερα μαθήματα δεν αφορούν αθλήματα ή μαθήματα άλλου ενδιαφέροντος, όπως η ζωγραφική, ο χορός κλπ. Αφορούν μαθήματα τα οποία διδασκόμαστε στο σχολείο, ελληνικά, μαθηματικά, φυσική, χημεία, αρχαία, λατινικά, οικονομικά κλπ, τα οποία χρυσοπληρώνουμε εννοείται! Κατά τη διάρκεια δε του τελευταίου χρόνου της φοίτησής μας, κατά την οποία καλούμαστε να καταβάλουμε όλες μας τις δυνάμεις, για να εξασφαλίσουμε ένα καλό γενικό βαθμό απολυτηρίου ή να πετύχουμε την εισδοχή μας σε Ανώτερα και Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, η κατάσταση είναι τραγική. Εμείς οι μαθητές και οι γονείς μας, οι οποίοι εκτελούν χρέη οδηγού, είμαστε μόνιμα σε ένα αυτοκίνητο και μετακινούμαστε από ένα μάθημα σε άλλο μέχρι αργά το απόγευμα, κάτω από μεγάλη πίεση και μόνιμο άγχος. Και αν τα αποτελέσματα ήταν τα αναμενόμενα όλοι θα ήταν ευχαριστημένοι! Είναι όμως; Και πάλι η απάντηση είναι όχι, αφού αν υπολογίσουμε τα χρόνια που διδασκόμαστε το ίδιο μάθημα, τα λεφτά που ξοδεύονται,

τόσο από το κράτος όσο και από μας, τα αποτελέσματα δεν είναι σίγουρα αυτά που θα έπρεπε.

Άρα, μήπως είναι καιρός να γίνει ολική αναθεώρηση και εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού μας συστήματος, να γίνουν ουσιαστικές αλλαγές, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στον χρόνο και στο χρήμα που επενδύεται στη μάθηση και στην απόκτηση ουσιαστικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στους μαθητές; Στοιχεία απαραίτητα που θα μας δώσουν τα απαραίτητα εφόδια, για να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε στις απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου.

Σιμώνη Ιωσήφ Γ23

Πώς γίνεται το μάθημα πίσω από μια οθόνη;

Οθόνες παντού. Οθόνες για επικοινωνία, οθόνες για εργασία, οθόνες για αγορές, οθόνες για διασκέδαση και κυρίως για μας οθόνες για μαθήματα. Μαθητές και μαθήτριες σαν και εμένα περνούν έναν από τους πιο πιεστικούς χρόνους με 8 ώρες την ημέρα μπροστά στον υπολογιστή, συν υποχρεώσεις του σχολείου και των ιδιαιτέρων.

Καθηγητές και μαθητές την περίοδο του εγκλεισμού ήμασταν χαμένοι μπροστά στις οθόνες. Απεριποίητοι, νυσταγμένοι, γιατί προηγήθηκε ξενύχτι με Survivor ή με Master Chef, πάντα με ένα κινητό στο χέρι να μιλούμε με τους συμμαθητές μας, αφού μόνο η οθόνη μάς έβλεπε και κανείς άλλος... Οι πιτζάμες με ελευθερία χρωμάτων και designs έγιναν η καθημερινή μας στολή, ευτυχώς χωρίς το νέο μας αξεσουάρ, τη μάσκα. Πάντα βέβαια με τον καφέ στο χέρι, ευτυχώς χωρίς την παρατήρηση των καθηγητών και την ατάκα τους πως «δεν είναι καφενείο η τάξη».

Πάντως, τα διαδικτυακά μαθήματα δεν είμαι σίγουρη πόσο αποδοτικά ήταν. Τι να πω για την επικοινωνία μεταξύ μαθητών και καθηγητών μέσω μίας οθόνης; Ταίριαζει ένα emoji τώρα, που γελώντας υπονοεί το «άστα να πάνε»... Ήταν μία επικοινωνία βασισμένη στην ποιότητα της τεχνολογίας, ποιότητα η οποία και να υπήρχε, δεν άλλαζαν και πολύ τα πράγματα. Ήταν «κακή η ποιότητα» της σύνδεσης, όταν ο μαθητής ή η μαθή-

Is this what we want?

Γέμισε η ζωή μας οθόνες

τρια, βρισκόταν στην τουαλέτα ή στην κουζίνα. Ήταν «κακή η σύνδεση», όταν αναζητούσε κάποιος/α την ερώτηση στο google ή στην ομάδα με τους συμμαθητές μας. Τελικά, τις πιο πολλές φορές προσπαθούσαμε να κρατηθούμε ξύπνιοι από τον λήθαργο των διαδικτυακών μαθημάτων. Έτσι, ο/η καθηγητής/τρια στην προσπάθειά του/της να ρωτήσει κάτι, κατέληγε σε ένα ερώτημα ρητορικό, καθώς το χάος επικρατούσε.

Ένα χάος με mute και χωρίς εικόνα. Το mute, μια απλή εφεύρεση, αλλά τόσο σημαντική για τα διαδικτυακά μας μαθήματα. Έπρεπε να ελέγχουμε και να ξαναελέγχουμε, αν ήταν κλειστό κάθε φορά που υπήρχε θόρυβος στη γειτονιά ή διάφοροι ήχοι στο σπίτι. Αν δεν υπήρχε η εφεύρεση του mute θα «χαλούσαν» τάξεις, οικογένειες και όχι μόνο...

Γέμισε η ζωή μας με κουμπιά και νέες συνήθειες. Το print screen έγινε ένα πολύ χρήσιμο κουμπί, που έσωσε τετράδια, αλλά γέμισε τον αποθηκευτικό χώρο του υπολογιστή μας. Τα assignments μας άγχωναν όταν προσπαθούσαμε να τα προλάβουμε πριν τις 23:59 και όταν κατά λάθος πατούσαμε hand in. Και κάθε φορά που μας έβγαιναν αυτά τα εικονίδια με τα ζωάκια ή τα φυτά μας έδιναν την αίσθηση ότι είμαστε στο δημοτικό. Και τα chats, τα posts...

Οθόνη, ένα αντικείμενο που για το 2021 θα μείνει καλά φυλαγμένο στη μνήμη μας. Ένα πολύτιμο εργαλείο μάθησης στις μέρες μας. Ένα υλικό που βολεύει, πολλούς αλλά στη συνέχεια θα σώσει λιγότερους...

Αυγή Μουρούζη Γ31

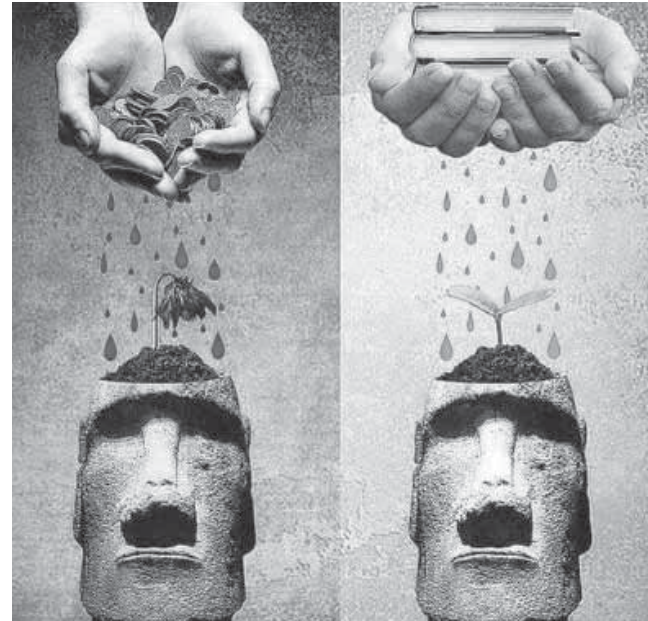
Γινόμαστε ό,τι διαβάζουμε, ό,τι ακούμε και ό,τι βλέπουμε

Aκούμε συνεχώς τους καθηγητές να μας κατηγορούν ότι δεν αφιερώνουμε χρόνο στην ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων, για να εμπλουτίσουμε το λεξιλόγιό μας και ότι χρησιμοποιούμε υπερβολικά την αγγλική γλώσσα.

Πώς όμως το σχολείο προωθεί το διάβασμα ελληνικών λογοτεχνικών βιβλίων στο σπίτι, αφού μας αναθέτει το διάβασμα λογοτεχνικών κειμένων άλλων εποχών. Είμαστε κολλημένοι στο παρελθόν. Ποιος θα μας μάθει, λοιπόν, ποια είναι τα σύγχρονα βιβλία από σύγχρονους συγγραφείς, που είναι ευχάριστα και πιο κοντά στη γενιά μας;

Επιπρόσθετα, πού πήγαν όλες οι ωραίες και ποιοτικές ελληνικές σειρές και ταινίες; Οι τηλεοράσεις μας έχουν γεμίσει από κουτσομπολίστικες εκπομπές και μελοδραματικές σειρές χωρίς ενδιαφέρον. Ο κόσμος πλέον παρακολουθεί reality και τηλεπαιχνίδια, τα οποία παρέχουν φθηνή ψυχαγωγία, αλλά είναι προγράμματα χαμηλού πνευματικού επιπέδου. Παρακολουθούμε συγκρούσεις και διαμάχες παικτών, συμμετέχοντας να κινδυνεύουν λόγω των συνθηκών που επικρατούν στο παιχνίδι και παίκτες που επιλέγονται επίτηδες, για να ανεβάσουν τα νούμερα τηλεθέασης. Η ποιότητα της ελληνικής τηλεόρασης με την υπερβολική διαφήμιση προϊόντων ολοκληρώνει τη ...διαπαιδαγώγησή μας.

Πού πήγαν τα μελωδικά τραγούδια με νόημα; Η σύγχρονη ελληνική μουσική μπορεί να χαρακτηριστεί τραγική. Πού πήγαν οι στίχοι με ευαισθησία και η ποιοτική μουσική; Έχουν αντικατασταθεί δυστυχώς από εμπο-

ρικούς στίχους που καθιστούν, για παράδειγμα, το γυναικείο φύλο αντικείμενο σεξουαλικού πόθου.

Δεν μπορεί κανείς να κατηγορήσει τη σύγχρονη γενιά για τις προτιμήσεις και τα ενδιαφέροντά της, όταν τέτοια είναι τα πρότυπα που μας προβάλλονται. Οι καθηγητές μας θα έπρεπε αντί να μας κρίνουν να είναι σύμμαχοί μας. Θα έπρεπε να προωθήσουν από τη μια αλλαγές στο εκπαιδευτικό μας σύστημα και από την άλλη να μας βοηθήσουν να υιοθετήσουμε θετικά πρότυπα.

Έλλη Πλουτάρχου Α31

Άγχος εγκλεισμού και συμβουλές από μία ψυχολόγο

Πανδημία, μια λέξη που κρύβει μέσα της φόβο, ερωτηματικά, απορίες αλλά και η διατάραξη της κανονικότητας ή αυτό που εμείς κατανοούμε ως κανονικότητα.

Ξαφνικά, ο περίπατος με φίλους, το καφεδάκι στην πλατεία, το κους κους στις παιδικές χαρές, όσο τα παιδιά παίζουν, σταμάτησαν. Φόρεσαν όλα τη στολή του απαγορευμένου και επικίνδυνου. Τα μαγαζιά έκλεισαν, τα καφέ αλλά και όλες οι υπηρεσίες οι οποίες δεν είναι αναγκαίες για την επιβίωση του ατόμου κλείνουν, για να διαφυλάξουν την υγεία όλων μας. Ο εγκλεισμός και η καραντίνα προκαλούν άγχος και φόβο, συνεπώς αυτό θα επηρεάσει αρνητικά την ψυχολογία όλων μας.

Σε ομιλία της που διεξάχθηκε διαδικτυακά η κα Νικολέτα Αρβανίτη, ψυχολόγος και ψυχοθεραπεύτρια, μας ενημέρωσε πως ανοίχτηκε ένας δίαυλος επικοινωνίας με την κοινωνία, προσφέροντας ψυχολογική υποστήριξη σε όλους τους ανθρώπους, που είναι περισσότερο ευάλωτοι, υπενθυμίζοντάς τους ότι δεν είναι μόνοι στα δύσκολα και ότι όλοι είμαστε μαζί σε αυτό. Η κα Αρβανίτη ανέφερε χαρακτηριστικά στην παρουσίασή της πως «από τις πρώτες ημέρες που λήφθηκαν τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, αφουγκραστήκαμε τον πανικό, καθώς και τις αγωνίες ανθρώπων σχετικά με το τι μας διαφυλάσσει το μέλλον». Ως εκ τούτου, ο covid-19 μπορεί σύμφωνα με την κα Αρβανίτη, να οδηγήσει σε φόβο για τη δική μας υγεία και την υγεία των αγαπημένων μας, σε διαταραχές στον ύπνο και στη διατροφή, σε εκδήλω-

ση κατάθλιψης, σε κατάχρηση ουσιών, αλλά και σε χειροτέρευση άλλων χρόνιων προβλημάτων υγείας.

Φυσικά, μας επισήμανε ότι δεν αντιδρούμε όλοι οι άνθρωποι στον εγκλεισμό με τον ίδιο τρόπο, γι' αυτό και μπορεί να παρατηρηθούν, ανάλογα με το άτομο, διαφορετικές συμπεριφορές. Άλλοι εμφανίζουν ευερεθιστότητα, άλλοι κλαίνε και στεναχωριούνται, ενώ κάποιοι παρουσιάζουν ανεξήγητους πονοκεφάλους. Καθώς η συνεχόμενη ροή - αρνητικών ως επί το πλείστον - ειδήσεων για την πανδημία μπορεί να αυξήσει το άγχος και τον φόβο ή να λειτουργεί και ως ψυχοτραυματισμός, η κα Αρβανίτη μας συμβούλευσε να περιορίσουμε την ενημέρωσή μας σε ένα-δύο μέσα που θα επιλέξουμε. Επιπλέον, καλό είναι να ενημερωνόμαστε μεν ανά τακτά χρονικά διαστήματα μέσα στη μέρα, αλλά όλες τις υπόλοιπες ώρες να απέχουμε. Το κυριότερο βήμα στην αποφυγή δυσάρεστων ψυχολογικών επιπτώσεων είναι η αποδοχή της παρούσας κατάστασης και ταυτόχρονα η αναγνώριση και κατανόηση των συναισθηματικών μας αντιδράσεων.

Οι αντιδράσεις των ανθρώπων εν καιρώ καραντίνας λόγω της πανδημίας Covid-19 διαφέρουν από άτομο σε άτομο. Όλοι υποφέρουμε αλλά ο καθένας το αντιμετωπίζει με τον δικό του τρόπο. Όλοι κινδυνεύουμε το ίδιο, αλλά ταυτόχρονα ο καθένας δεν επηρεάζεται εξίσου το ίδιο. Όπως μας τόνισε η κα Αρβανίτη, «είμαστε διαφορετικοί χαρακτήρες στην ίδια μη-φυσιολογική κατάσταση».

Μικαέλλα Παναγιώτου Γ31

Η σιωπή... έσπασε!

Γυναίκα! Ξεχωριστή ύπαρξη στη γη. Αξίζει την αγάπη και τον σεβασμό απ' όλους τους ανθρώπους και σίγουρα δεν αξίζει τον βιασμό.

Υπήρξαν ενστάσεις για τις καταγγελίες της Σοφίας Μπεκατώρου, του τύπου «γιατί μίλησε;», «γιατί τώρα;». Γιατί, όπως λέει μια φράση, έφτασε ο «κόμπος στο χτένι», για να μιλήσουν και άλλες, για να ανοιχτούν και αλλά θύματα αυτού του επικίνδυνου ζώου που ονομάζεται άνθρωπος. Ήταν η αφορμή να βγουν στο φως όλα τα θύματα, να μιλήσουν, να σπάσουν τη σιωπή και ν' αρχίσει να γίνεται η κοινωνία μας ένας ασφαλής χώρος για όλα τα φύλα. Εν έτει 2021, θεωρείται απαράδεκτο και ανόητο να μην υπάρχει ισότητα των φύλων. Άνδρες και γυναίκες έχουν την ίδια θέση σε αυτό τον κόσμο, ακόμα και αν δεν φαίνεται στις κοινωνικές τάξεις ανά τον κόσμο.

Πολλές καταγγελίες υπήρξαν από γυναίκες απ' όλο τον κόσμο από διαφορετικές εθνικότητες και διαφορετικές θρησκείες για σεξουαλική παρενόχληση. Πολλοί πολίτες υποστηρίζουν την άποψη «με προκάλεσε με τα ρούχα της», «η εμφάνισή της τα έκανε όλα». Όχι! Δεν είναι αυτός ο λόγος του βιασμού. Όπως έχεις εσύ το δικαίωμα να φοράς τα ρούχα που σου αρέσουν, να κυκλοφορείς στην κοινωνία με ό,τι θες, να καταναλώνεις ό,τι θες, έτσι και η γυναίκα! Έχει τα ίδια δικαιώματα με εσένα.

Επειδή εσύ θες να «εκτονωθείς», να περάσεις καλά, δεν σημαίνει ότι έχεις το δικαίωμα να βιάσεις ποτέ μια γυ-

ναίκα. Οφείλεις να σεβαστείς την απόρριψή της. Να σεβαστείς αυτό το πρόσωπο που σε μεγάλωσε, αυτό το πρόσωπο που ήταν δίπλα σου σε όλες τις δυσκολίες της ζωής σου, που σε αγκαλιάζει κάθε φορά που πρέπει, για να απαλύνει τον πόνο σου.

Για όλες τις γυναίκες εκεί έξω: ζήστε όπως θέλετε! Κατακτήστε αυτό που θέλετε, την ελευθερία σας, τα δικαιώματά σας, τη θέση σας σε αυτό τον κόσμο! Έχετε η μια την άλλη και πλέον όλο τον κόσμο. Μπορείτε να το κάνετε.

Νικόλας Μιχαήλ A11

Η Σοφία Μπεκατώρου μίλησε και έδιωξε τον φόβο

Πολλοί βασίζονται στην ιδέα πως δεν είναι όλοι οι άντρες κακοί, «δεν είναι όλοι το ίδιο». Αναμφισβήτητα, δεν θα μπορούσαμε να κατηγορήσουμε ολόκληρο το αντρικό φύλο. Μπορεί να μην είναι όλοι, αλλά είναι αρκετοί, για να δημιουργήσουν την ανάγκη σε εμάς, δύο δεκαεπτάχρονα κορίτσια, να είμαστε σε επιφυλακή κρατώντας τα κλειδιά σφιχτά στο χέρι, όταν περπατούμε μόνες, φοβούμενες ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί κάποιος να μας επιτεθεί. Είναι αρκετοί, για να μας κάνουν να σκεφτούμε διπλά, πριν φορέσουμε εκείνο το κοντό φόρεμα στη βραδινή μας έξοδο. Είναι αρκετοί, για να νιώσουμε την ανάγκη, πηγαίνοντας στο εξωτερικό για σπουδές, να αναζητήσουμε σπρέι αυτοάμυνας με την ελπίδα να νιώσουμε λίγο πιο ασφαλείς.

Ας μην ξεχνούμε, ότι το 90% των σεξουαλικών παρενοχλήσεων γυναικών είναι από άντρες, το 93% των σεξουαλικών παρενοχλήσεων αντρών είναι επίσης από άντρες και το 99% των βιασμών προκαλείται για ακόμα μια φορά από τους άντρες. Κάπου εδώ, αφού έχουμε ήδη απορρίψει το πολυσυζητημένο χάσταγκ που κυκλοφορεί τελευταία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης #notallmen ερχόμαστε να υπερασπιστούμε το #yesallwomen. Ο λόγος; Φαντάσου μονάχα αυτό: οι πιθανότητες μια γυναίκα να δεχτεί επίθεση από καρχαρία είναι 1 στα 3,748,067 ενώ οι πιθανότητες να πέσει θύμα βιασμού είναι 1 στις 6. Εντούτοις, το να φοβάται μια γυ-

ναίκα τους καρχαρίες θεωρείται φυσιολογικό, ενώ το να είναι επιφυλακτική απέναντι στους άνδρες θεωρείται μισανδρία.

Δυστυχώς, σήμερα πολλές γυναίκες, αν και έχουν βιώσει κάποια μορφή σεξουαλικής βίας, αποφασίζουν να μη μιλήσουν φοβούμενες κυρίως την αντίδραση της κοινωνίας. Ο φόβος τους αυτός είναι απόλυτα κατανοητός, αφού όταν πρώτη η Σοφία Μπεκατώρου μοιράστηκε τη δική της τραυματική εμπειρία, η αρχική αντίδραση από τους περισσότερους εκεί έξω ήταν: «Γιατί τώρα; Γιατί μετά από τόσα χρόνια;». Τι σημαίνει γιατί τώρα; Γιατί τώρα αποφάσισε να μιλήσει, γιατί τώρα βρήκε την δύναμη, γιατί τώρα θεώρησε πως ήταν η κατάλληλη στιγμή. Είναι καιρός να σταματήσουμε να δίνουμε έμφαση στο γιατί μίλησε το θύμα τη δεδομένη στιγμή και να αρχίσουμε να βρίσκουμε λύσεις στο τεράστιο αυτό πρόβλημα.

Εμείς, λοιπόν, είμαστε μαζί με κάθε γυναίκα, η οποία στάθηκε γενναία και κατάφερε να καταγγείλει τη σεξουαλική παρενόχληση την οποία βίωσε. Οι μαρτυρίες τους αυτές άλλαξαν την αφήγηση της «μαύρης» ιστορίας. Άννα-Μαρία Παπαχαραλάμπους, Ελένη Δροσάκη και Πηνελόπη Αναστασοπούλου είναι μόνο μερικές από τις θαρραλέες γυναίκες που μίλησαν δίνοντας δύναμη και σε πολλές άλλες να πράξουν το ίδιο. Την ίδια στιγμή, στηρίζουμε όλες αυτές που βρήκαν τη δύναμη να μιλήσουν για τη βία που δέχτηκαν στον εργασιακό τους χώρο, όπως η Ζέτα Δούκα, Κατερίνα Γερονικολού, Ευ-

δοκία Ρουμελιώτη, Φαίη Ξυλά, Κατερίνα Παπουτσάκη, Αλεξάνδρα Ταβουλάρη κ.ά.

Φτάνει πια! Πλέον οι φωνές μας είναι πιο δυνατές από ποτέ. Ας ενωθούμε στον αγώνα κατά της σεξουαλικής βίας. Ας δείξουμε κατανόηση στα θύματα και ας καταδικάσουμε τους θύτες. Μα προπαντός, ας επιμορφωθούμε εμείς οι ίδιοι. Είναι καιρός να μάθουμε να σεβόμαστε τις γυναίκες, όχι επειδή θα μπορούσε να ήταν η μητέρα μας ή η αδερφή μας αλλά επειδή είναι άνθρωποι με τα ίδια δικαιώματα, με τις ίδιες ατομικές ελευθερίες.

Αγάθη Ευθυμίου Γ11 - Σοφία Σολομωνίδου Γ23

Ο Ξυλοδαρμός σταθμάρχη του μετρό, αφορμή για προβληματισμό

Σήμερα παρατηρείται έξαρση του φαινομένου της βίας, το οποίο ελλοχεύει κινδύνους που αγνοούμε ή και δεν συνειδητοποιούμε. Όλα τα περιστατικά βίας αποτελούν ένα χαμένο κομμάτι στο παζλ της κοινωνίας μας.

Ο Ξυλοδαρμός του σταθμάρχη από δύο ανήλικα παιδιά, επειδή τους ζήτησε να φορέσουν μάσκα προστασίας για τον ιό, είναι πέρα για πέρα τρομακτικό. Ακόμα πιο τρομακτικό είναι η απάντηση της μητέρας στα ΜΜΕ για τη στάση των παιδιών της. Συγκεκριμένα, είχε δηλώσει ότι θα υπερασπιστεί τα παιδιά της, επειδή ακριβώς τα ξέρεи, υποστηρίζοντας τη «δική της αλήθεια», όπως είπε, και ρίχνοντας όλη την ευθύνη στον σταθμάρχη. Ναι, είναι μητέρα και σίγουρα θα έκανε τα πάντα για την προστασία τους. Όμως, ποια μάνα προωθεί ή στηρίζει,

έστω και μ' αυτόν τον τρόπο την άσκηση βίας; Η «προσωπική αλήθεια» για τον καθένα είναι η πραγματικότητα που βιώνει, αλλά δεν σημαίνει ότι παρουσιάζουμε κατ' ανάγκη τα γεγονότα με τη δική μας οπτική, όταν η αδιαμφησβήτητη αλήθεια μας διαψεύδει. Η μητέρα

των δύο ανήλικων παιδιών υποστήριξε τη δική της αλήθεια για τα παιδιά της που ξυλοκόπησαν τον σταθμάρχη του μετρό της Αθήνας. Όμως, η τεχνολογία δίνοντας τη λύση έδωσε την πραγματική απάντηση για το τι συνέβη. Ως μητέρα έχει χρέος να συμβουλεύει και να καθοδηγεί τα παιδιά σε ό,τι κι αν κάνουν, κυρίως όταν προβαίνουν σε λάθη. Σε αυτή την περίπτωση υποστήριξε ένα περιστατικό βίας με θύτες τα παιδιά της και θύτη έναν σταθμάρχη, που εφαρμόζε τη νομοθεσία για την αντιμετώπιση της πανδημίας, ακόμα και αν είχαν άδικο τα δικά της παιδιά.

Ως μαθήτρια, πραγματικά ανησυχώ για τα περιστατικά βίας που βιώνουμε καθημερινά και στα σχολεία μεταξύ μαθητών. Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται επικίνδυνα και δεν έχουμε αντιληφθεί πόσο σοβαρά είναι. Όσο το πρόβλημα δεν αντιμετωπίζεται καθόλου ή δεν αντιμετωπίζεται σωστά, περνάει το μήνυμα ότι η βία αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την επίλυση των προβλημάτων μας. Η βία γενικά είναι αδιαμφισβήτητα ένα ζήτημα που θα μας απασχολεί για πολλά χρόνια ακόμα.

Ίσως δεν έχουμε καταλάβει ότι πρόκειται για ένα ζήτημα υψίστης σημασίας. Το σχολείο ποτέ δεν προωθεί κανενός είδους βία, αλλά ούτε και ενημερώνει ούτε και καθοδηγεί. Το ίδιο πολλές φορές και η οικογένειά μας. Αν θέλουμε να προοδεύσουμε ως κοινωνία και να αποφύγουμε τα περιστατικά βίας όσο το δυνατόν περισσότερο ή ακόμα καλύτερα να τα μειώσουμε ή να τα εξαλείψουμε τελείως, οφείλουμε να σταθούμε απέναντι σε κάθε μέσο ή άνθρωπο που προωθεί αυτή την τακτική. Η βία είναι καταδικαστέα απ' όπου κι αν προέρχεται είτε σε ένα σχολικό περιβάλλον από μαθητές και μαθήτριες είτε σε ένα δημόσιο σταθμό συγκοινωνιών. Εάν εμείς οι ίδιοι μεταφέρουμε το μήνυμα και με τις δικές μας πράξεις δείξουμε ότι η βία δεν είναι ένα αποδεκτό μέσο στην κοινωνία για επίλυση διαφορών με τους συνομήλικούς μας και άλλους, τότε οι πιθανότητες χρήσης βίας στη συμπεριφορά όλων μειώνονται ουσιαστικά. Καταδικάζουμε τη βία, γιατί όποιος δεν το κάνει, στην πραγματικότητα την υποστηρίζει.

Μαρία Φιλίππου Γ11

Λειτουργός του ΣΠΑΒΟ μας μίλησε για τη βία στην οικογένεια

Με τον εγκλεισμό όλοι μας είχαμε το σπίτι μας ως καταφύγιο για προστασία από τον κορωνοϊό. Πολλοί από μας απολαύσαμε τη ζεστασιά του σπιτιού μας, την παρέα των οικογενειών μας ή των εαυτών μας. Άλλοι όμως δεν μπορούσαν να νιώσουν «σαν το σπίτι τους» μέσα στο ίδιο τους το σπίτι, αφού φοβούνταν να μιλήσουν, να κινηθούν, να είναι οι εαυτοί τους, γιατί κάποιος θα τους έκρινε θα τους απειλούσε ή ακόμη θα τους κτυπούσε. Ο κορωνοϊός εκτός από τα προβλήματα υγείας, τις οικονομικές και πολιτιστικές επιπτώσεις που προκάλεσε, κατάφερε να αυξήσει τις βίαιες συμπεριφορές μέσα στην οικογένεια.

Όσο απίστευτο και να σου φαίνεται η ενδοοικογενειακή βία υπάρχει και στην πραγματική ζωή και όχι μόνο στις ταινίες και στις σειρές. Η ενδοοικογενειακή βία είναι οποιαδήποτε παράνομη πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά με την οποία προκαλείται άμεσα σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας από άλλο μέλος της οικογένειας. Περιλαμβάνει και τη σεξουαλική κακοποίηση του θύματος, καθώς επίσης και τον περιορισμό της ελευθερίας του. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ) από τότε που διαγνώστηκε το πρώτο θετικό κρούσμα στην Κύπρο τα περιστατικά βίας στην οικογένεια αυξήθηκαν κατά 51% σε σχέση με τον περασμένο χρόνο. Είναι λυπηρό που σε τέτοιες δύσκολες στιγμές, αντί να βλέπουμε οικογένειες

ενωμένες, σαν μια γροθιά, βλέπουμε το ένα μέλος να καταστρέφει τη ζωή ενός άλλου μέλους.

Από την πρώτη στιγμή που το θύμα έχει υποστεί βία υπάρχουν επιπτώσεις στη ζωή του όπως χρόνια κατάθλιψη, διατροφικές διαταραχές, μετατραυματικό στρες ή στη χειρότερη περίπτωση ο θάνατος όπως έγινε το πρωί της Πέμπτης (11 Φεβρουαρίου) στους Εργάτες, στην Επαρχία Λευκωσίας. Σε αυτή την περίπτωση η ενδοοικογενειακή βία έφτασε στο τελευταίο στάδιο και ο πατέρας θύτης σκότωσε τη γυναίκα του και τον γιο του, ενώ προσπάθησε ανεπιτυχώς να σκοτώσει και τον άλλον του γιο.

Η ενδοοικογενειακή βία μπορεί να υπάρξει και σε οικογένειες που δεν το περιμένεις, αφού μπορεί να συμβεί στον οποιονδήποτε που ανήκει σε οποιανδήποτε εθνικότητα, ηλικία, σεξουαλικό προσανατολισμό, θρησκεία ή φύλο. Όπως και να έχει η ενδοοικογενειακή βία πρέπει να σταματήσει και οι θύτες να τιμωρούνται. Τα θύματα, όμως, φοβούνται να καταγγείλουν τους θύτες, επειδή δεν γνωρίζουν τα δικαιώματά τους ή γιατί πιστεύουν ότι δεν θα γίνουν πιστευτά ή είναι εξαρτημένα οικονομικά από το θύτη ή ελπίζουν στην αλλαγή του δράστη. Το θύμα μόλις βρει τη δύναμη και το κουράγιο μπορεί να έρθει εύκολα σε επικοινωνία με τον Σύνδεσμο ΣΠΑΒΟ μέσω της υπηρεσίας LIVE-CHAT, στην υπηρεσία μηνυμάτων 99-984042 ή στην Εθνική Γραμμή Στήριξης 1440. Όπως μας ανέφερε η κα Ιωάννα Πετρίδου, λειτουργός του ΣΠΑΒΟ, ο Σύνδεσμος κάνει ό,τι καλύτερο μπορεί, για να βοηθήσει τα θύματα. Παρέχει χώ-

ρους φιλοξενίας με ρουχισμό, τρόφιμα, εκπαίδευση, ψυχολογική στήριξη ασφάλεια και προστασία στα θύματα και τα παιδιά τους και τους καθοδηγούν, για να βρουν δουλειά.

Ακόμα και άτομα που δεν ανήκουν στον Σύνδεσμο ΣΠΑΒΟ μπορούν να βοηθήσουν με το να γίνουν εθελοντές ή ενισχύοντας οικονομικά την προσπάθειά τους. Το πιο σημαντικό είναι αν γνωρίζεις πως σε ένα σπίτι υπάρχει βία, να μιλήσεις και να το καταγγείλεις. Αν δεις κάτι ύποπτο, ρώτα, διερεύνησε το θέμα, άκου το θύμα χωρίς να κρίνεις και βοήθα. Μπορεί αν δεν στείλεις εσύ ένα μήνυμα, ακόμη μία ζωή να καταστραφεί άδικα. Το να βλέπεις και να μην αντιδράς σε κάνει το ίδιο ένοχο όσο είναι και ο θύτης. Τις τελευταίες μέρες ακούς έντονες φωνές από το διπλανό σπίτι; Ρώτησες ποτέ αν είναι όλα καλά; Τις τελευταίες μέρες βλέπεις τον/τη συνάδελφό σου να έχει χάσει την αυτοπεποίθησή του/της; Ενδιαφέρθηκαν να μάθεις, αν του/της συμβαίνει κάτι; Τις τελευταίες μέρες η κοπέλα, που δουλεύει στην καφετερία που πας κάθε μέρα, έχασε το χαμόγελό της. Προσπάθησες να της δείξεις πως είσαι με το μέρος της; Τις τελευταίες μέρες το παιδί της γειτονίας, έχει κάθε μέρα και ένα νέο κτύπημα πάνω του. Το ρώτησες αν είναι όλα καλά στο σπίτι; Όταν δεις κάποιον ύποπτο θύμα προσπάθησε να το βοηθήσεις, να το ακούσεις ή ακόμη να του τονώσεις το ηθικό, ώστε να καταγγείλει από μόνο του το θύτη. Όλοι μαζί μπορούμε να εξαλείψουμε αυτή την πανδημία.

Εμμέλεια Παναγιώτου Α32

Η «σπείρα» που κτυπά ανελέητα και οι συνένοχοί της

61

χρόνια Κυπριακής Δημοκρατίας, 61 χρόνια διαφθοράς και διαπλοκής, λανθασμένων αποφάσεων και σκανδάλων, 61 χρόνια και περιμένουμε...

Τι περιμένουμε όμως είναι η ερώτηση. Περιμένουμε τις επόμενες εκλογές, για να ψηφίσουμε και πάλι τους ίδιους; Περιμένουμε να κάνουμε τα ίδια λάθη στις ίδιες κάλπες; Περιμένουμε διαφορετικό αποτέλεσμα στις εκλογές; Δεν υπάρχει διαφορετικό αποτέλεσμα. Τίποτα δε θα αλλάξει. Εμείς όμως, τι κάνουμε; Είμαστε πολίτες με συνείδηση που ενδιαφέρονται για το μέλλον αυτού του τόπου; Έχουμε αντίληψη των «εγκλημάτων» που επανειλημμένα διαπράττονται εις βάρος μας;

Η μεσαία τάξη σταθερά καταρρέει, οι φτωχοί γίνονται φτωχότεροι και άλλοι πλουτίζουν εξαιτίας των τραγικών και επαναλαμβανόμενων λανθασμένων αποφάσεων των κυπριακών μας κυβερνήσεων και την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους. Τρανή απόδειξη είναι η αντιμετώπιση της πανδημίας. Οι πλείστες μικροεπιχειρήσεις δυσκολεύονται και ίσως κηρύξουν πτώχευση, η οικονομία καταρρέει, οικογενειάρχες μένουν άνεργοι και άλλοι ζουν με μειωμένους μισθούς. Αυτοί που έχουν πληγεί από την πανδημία ζουν με ανεπαρκή επιδόματα που δεν φτάνουν ούτε για τα βασικά. Είναι τελικά επιτυχημένα τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας;

Στο ίδιο έργο θεατές. Θεατές για άλλη μία φορά στην καλοστημένη παράσταση των αξιωματούχων. Θεατές στην εμπλοκή δικηγορικών γραφείων και developers με στόχο την εξυπηρέτηση συμφερόντων. Θεατές στην κατάρρευση του Συνεργατισμού λόγω κακοδιαχείρισης. Θεατές στην αργοπορημένη ενασχόληση της Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής με το πόρισμα για την κατάρρευση του Συνεργατισμού. Θεατές στον εξευτελισμό των Μ.Μ.Ε. που έχουν ξεχάσει τον κοινωνικό ρόλο τους και έχουν γίνει συνένοχοι στο κουκούλωμα των σκανδάλων και της διαπλοκής. Θεατές σε συνεχόμενα ψέματα πολιτικών προσπαθώντας να καλύψουν τα εγκλήματά τους. Θεατές στο αποκαλυπτικό βίντεο του Al Jazeera για τη διαφθορά σχετικά με το πρόγραμμα πολιτογραφίσεων, αλλά θεατές και στα συνακόλουθα ψέματα των πρωταγωνιστών του που προσπαθούσαν μάταια να καλυφθούν. Θεατές στην άρνηση της κυβέρνησης να δώσει στον Γενικό Ελεγκτή τους φακέλους για το σκάνδαλο των πολιτογραφίσεων, θεατές στην πολιτογράφηση πολλών εγκληματιών και καταζητούμενων αλλά θεατές και στη χλιαρή αντιμετώπιση της αντιπολίτευσης. Η ανοχή όμως μήπως σημαίνει και συνενοχή;

Στην Κύπρο, δυστυχώς, δεν συνηθίσαμε έντονη αντιπολίτευση, αφού όλα τα κυρίαρχα κόμματα φαίνεται να είναι μπλεγμένα στις ίδιες υποθέσεις. Έτσι, καμία πλευρά δεν αντιδρά έντονα στα συνεχή σκάνδαλα που βγαίνουν στην επιφάνεια. Τον τελευταίο και-

Εμπνευσμένο από σκίτσο επικαιρότητας,
Ηβη Ψαρούδη A24

ρό όμως, για προεκλογική σκοπιμότητα, κάποια κόμματα επιχειρήσαν να εναντιωθούν στην κυβέρνηση, μόνο σε κάποιες υποθέσεις. Για παράδειγμα, κάποιον αποφάσισαν να καταψηφίσουν τον κρατικό προϋπολογισμό με στόχο να ασκήσουν πιέσεις στην κυβέρνηση, για να δώσει τους φακέλους της υπόθεσης των παράνομων πολιτογραφήσεων στον Γενικό Ελεγκτή. Αυτή η πράξη όντως επηρεάζει και πιέζει την κυβέρνηση; Η απάντηση είναι όχι ιδιαίτερα. Όταν καταψηφίζεται ο κρατικός προϋπολογισμός, χρησιμοποιείται ο περσινός, άρα ο κύριος επηρεαζόμενος είναι ο λαός. Φέτος, η κυβέρνηση έχει ανάγκη από λεφτά για επιδόματα λόγω κορωνοϊού, συνεπώς οι ανάγκες είναι αρκετά μεγαλύτερες από τις περσινές. Άρα, αυτοί που θα επηρεαστούν από ενδεχόμενη καταψήφιση του κυβερνητικού προϋπολογισμού είναι οι συνταξι-

ούχοι, οι άνεργοι, οι άνθρωποι με αναπηρίες, αυτοί που έχουν πληγεί από τον covid -19 και γενικότερα οι ασθενέστερες τάξεις του πληθυσμού. Ήταν τελικά σωστή η απόφαση της αντιπολίτευσης να καταψηφίσει τον προϋπολογισμό ή υπήρχαν κι εδώ σκοπιμότητες; Τα ερωτήματα πολλά και αναπάντητα.

Εμείς ως νέοι και οι αυριανοί πολίτες αυτού του τόπου δεν θέλουμε να είμαστε στο ίδιο έργο θεατές. Θέλουμε να αλλάξουν νοοτροπίες. Είναι καιρός εμείς οι νέοι να διεκδικήσουμε και να φέρουμε μια ριζική αλλαγή, μια αλλαγή που θα βοηθήσει στην κάθαρση του τόπου μας και στην ευημερία. Είναι καιρός να προβληματιστούμε: υπάρχει όντως μέλλον με την εξουσία και τον τρόπο λειτουργίας των μεγάλων κομμάτων;

Παναγιώτης Χαράλαμπος A24

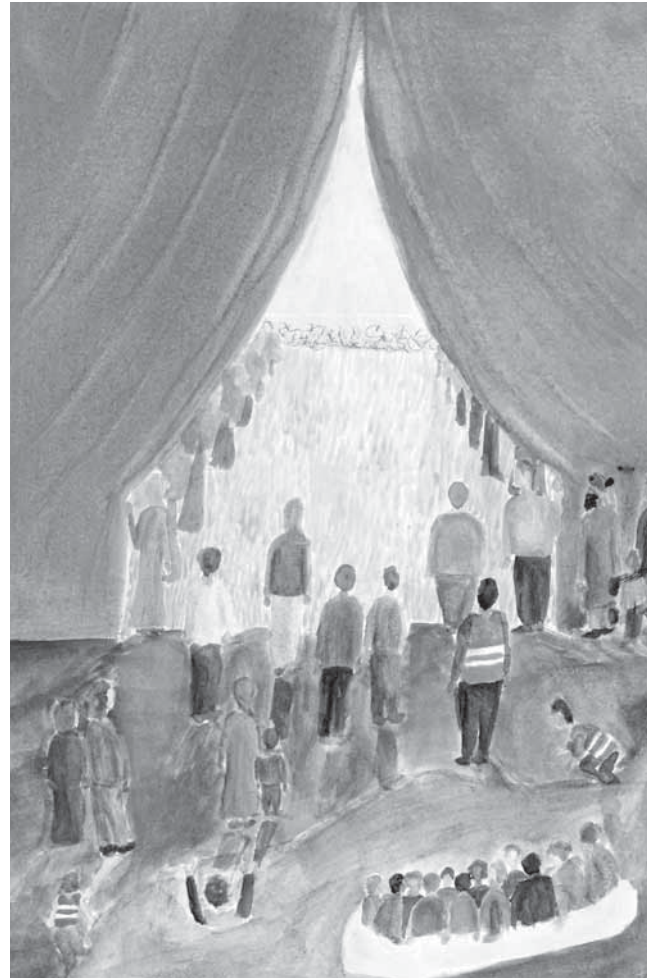
Ανάγκη χάραξης πολιτικής για μετανάστες και πρόσφυγες

Ανθρωποι με ελπίδες για καλύτερη και ασφαλή ζωή φτάνουν στο νησί μας, όπου δυστυχώς οι αποφάσεις για ανθρωπιστικά ζητήματα δεν παίρνονται με επίκεντρο τον άνθρωπο. Η Κυπριακή Δημοκρατία αντί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα και τις αδυναμίες ως συνέπεια των πολιτικών της, αντιμετωπίζει τη μαζική μετανάστευση με τρόπο που προκαλεί φόβο για τους μετανάστες και τους πρόσφυγες.

Κέντρα φιλοξενίας- Στην Κοφίνου

Σήμερα στην Κύπρο λειτουργούν δύο κέντρα φιλοξενίας. Στο κέντρο γενικής φιλοξενίας αιτούντων ασύλου στην Κοφίνου, το οποίο λειτουργεί από το 2004 και έχει τη δυνατότητα φιλοξενίας μέχρι 400 ατόμων, οι συνθήκες υποδοχής είναι προβληματικές. Το κέντρο υποδοχής βρίσκεται σε απομακρυσμένη περιοχή έξω από το χωριό χωρίς υπηρεσίες υποστήριξης και ένταξης. Το Κέντρο Υποδοχής Κοφίνου βρίσκεται μέσα σε μια βιομηχανική ζώνη με έντονη μυρωδιά καμένης σάρκας ζώων από έναν κοντινό καυστήρα ζώων, γεγονός που κάνει πολλούς από τους κατοίκους να έχουν την τάση προς εμετό, ιδιαίτερα τα νεογέννητα παιδιά.

Λόγω όμως της προσφυγικής κρίσης με τους Σύριους πρόσφυγες να φτάνουν τα 4 εκατομμύρια στο εξωτερικό οι ανάγκες για χώρους φιλοξενίας αυξήθηκαν. Έτσι, με την χρηματοδότηση της Ε.Ε. από το 2019 έχει δημιουργηθεί ένα προσωρινό κέντρο φιλοξενίας σε περιπτώσεις μαζικής εισροής, όπου γίνεται ταυτοποίηση και στήριξη των ευπαθών ομάδων.

Σκίτσο: Άντρη Σολωμού Α24

Στην Κοκκινοτριμιθιά

Στο προσωρινό κέντρο «Πουρνάρα» στην Κοκκινοτριμιθιά, υπάρχουν αρκετά προβλήματα όσον αφορά τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων. Η εικόνα που έχουμε για την κατάσταση που επικρατεί είναι μέσω ανακοινώσεων και φωτογραφιών για τις συνθήκες διαβίωσης στο χώρο από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Αυτή τη στιγμή φιλοξενούνται 1.500 αιτητές ασύλου τη στιγμή που στις εγκαταστάσεις η μέγιστη χωρητικότητα είναι για 900 άτομα. Συνεπώς αυτό δημιουργεί υλικοτεχνικά προβλήματα. Φανταστείτε σε ένα πλοίο με χωρητικότητα 900 ατόμων να προσθέσουμε ακόμα 600. Όχι μόνο θα ζούσαν ασφυκτικά αλλά και σε σύντομο χρονικό διάστημα το πλοίο θα βούλιαζε.

Λόγω των μέτρων της πανδημίας οι φιλοξενούμενοι κρατούνται σε συνθήκες εγκλεισμού και βρίσκονται σε συνεχή ένταση με τα επεισόδια να είναι συχνά. Οι αιτούντες άσυλο ακόμα και αν ολοκληρώσουν την каранτίνα και έχουν βρει ιδιωτική στέγη, δεν επιτρέπεται να φύγουν από το κέντρο. Ποια η λογική πίσω από αυτή την απόφαση καθώς δεν προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα του πρόσφυγα; Ακόμη οι διαμένοντες διαμαρτύρονται για την στέρηση ειδών υγιεινής και αναγκαία αντικείμενα για τη διαβίωσή τους, όπως ζεστά ρούχα. Τα προβλήματα αυτά, διαβεβαιώνει και ο κοινοτάρχης της Κοκκινοτριμιθιάς που χαρακτήρισε την περιοχή «βόμβα έτοιμη να εκραγεί».

Τη λύση πρότεινε ο νέος Υπουργός Εσωτερικών τον Ιανουάριο του 2020 φέρνοντας στο τραπέζι την νέα μεταναστευτική στρατηγική, σύμφωνα με την οποία οι αιτούντες άσυλο θα κρατούνται μέχρι τη εξέταση των αιτήσεών τους εντός 30 ημερών. Τελικά, αυτό δεν ίσχυσε με τα δεδομένα της κυπριακής γραφειοκρατίας και τις χιλιάδες αιτήσεις που έχουν προτεραιότητα. Σύμφωνα όμως με την Ύπατη Αρμοστεία για τους Πρό-

σφυγες υπάρχει μεγάλη και άμεση ανάγκη αποσυμφόρησης του κέντρου.

Επιπλέον, μετά τα κέντρα φιλοξενίας βοηθάει η κυβέρνηση τους πρόσφυγες στην ομαλή προσαρμογή τους στην κοινωνία; Σήμερα, η περίοδος αναμονής για να γίνουν οι αιτούντες ασύλου μέρος του εργατικού δυναμικού της Κύπρου έχει μειωθεί. Να διευκρινίσω ότι όλες οι θέσεις εργασίας αφορούν θέσεις χαμηλής αμοιβής, χαμηλής ειδίκευσης και απασχόλησης. Όμως για τους αιτούντες άσυλο που είναι ευάλωτοι ή ανίκανοι να εργαστούν λόγω της αδυναμίας τους να επικοινωνούν στα ελληνικά, δεν έχουν προβλεφθεί διατάξεις. Η βοήθεια από την κυβέρνηση δεν αρκεί για να εξασφαλίσουν μια αξιοπρεπή διαβίωση, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη.

Δυσκολίες και στην ένταξη

Οι ελπίδες και οι προσδοκίες των προσφυγών για ένα καλύτερο μέλλον σε αυτό το νησί πέφτουν στο κενό. Παράλληλα με την ένταξή τους, θα έχουν να αντιμετωπίσουν και την κοινωνία, καθώς πρέπει να έρθουν αντιμετώπι και με την ξενοφοβία.

Υπάρχουν αυστηρές κριτικές για την μεταναστευτική πολιτική της Κύπρου, αλλά παρατηρούμε τα ΜΜΕ να έχουν πολύ λίγες δημοσιεύσεις και σχόλια επί του θέματος. Οι τελευταίες εξελίξεις φτάνουν σε εμάς μετά από πολύ φιλτράρισμα, κάτι που γενικότερα μας προβληματίζει.

Η άφιξη μέχρι και την τελείως προσαρμογή αυτών των ανθρώπων, είναι ζήτημα καθαρά της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα ήταν καλό τέτοιες αποφάσεις να παίρνονται άμεσα, για να μην ερχόμαστε εκ των υστέρων να πρέπει να λύσουμε και άλλα προβλήματα ακόμα πιο περίπλοκα.

Αρετή Θεμιστοκλή Α22

Τουρκία ή Οθωμανική αυτοκρατορία;

Aπό το 2014 που έχει εκλεγεί ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν πρόεδρος της Τουρκίας, η αρμονία στη Μεσόγειο έχει διακοπεί. Το όνειρο του Ερντογάν είναι να δημιουργήσει την *Οθωμανική Αυτοκρατορία 2*, όπως την αποκαλεί ο ίδιος, αφού αποσυναρμολογήθηκε μετά τη συνθήκη του Μούδρου στις 30 του Οκτώβρη 1918. Έτσι, ο Ερντογάν αποκαλείται και σουλτάνος λόγω της επεκτατικής πολιτικής του, η οποία για τους Τούρκους είναι ευλογία. Το μέλλον λοιπόν για τους Κύπριους και Έλληνες προδιαγράφεται αβέβαιο, εφόσον ο Ταγίπ έχει βάλει στο μάτι το Αιγαίο και την υπόλοιπη Κύπρο.

Η Ευρώπη όμως κρατάει τον Ερντογάν από το «λουρί», απειλώντας με κυρώσεις εναντίον της Τουρκίας. Αυτό σταματάει τις προκλητικές ενέργειές του, τουλάχιστον προς το παρόν, διότι δεν τον συμφέρει, εφόσον επιθυμεί να ενταχθεί η Τουρκία στην ΕΕ.

Εκτός από τη Μεσόγειο, δυστυχώς, ο Ερντογάν δημιουργεί και αλλού προβλήματα. Έχει βοηθήσει το Αζερμπαϊτζάν να εισβάλλει στο Ναγκόρνο - Καραμπάχ με το να δώσει εξοπλισμό αλλά και στρατιώτες στο μέτωπο του Αζερμπαϊτζάν. Όταν τελείωσε αυτή η σύγκρουση με

αποτέλεσμα τη νίκη των Αζερμπαϊτζανών, ο Ερντογάν δήλωσε για άλλη μια φορά προκλητικά: «Με την ψυχολογία μας, τα καταφέραμε στο Ναγκόρνο - Καραμπάχ, όπως στο Αιγαίο, στην Ανατολική Μεσόγειο ακόμη και στην Κύπρο».

Είναι τελικά η Τουρκία μια σύγχρονη κοσμική χώρα σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ή επιδιώκει να γίνει πάλι Οθωμανική αυτοκρατορία με κατακτήσεις του Σουλτάνου στην Ανατολική Ευρώπη και στη Μεσόγειο;

Αλά Αουάδ Β41

Ο Τραμπ στο ανάκλιτρο

ιαχρονικά το πολιτικό προσκήνιο παρουσιάζονται ως ένα σύνολο φλήναφων και βαθιά υποσχόμενων πολιτικών, που με την πάροδο του χρόνου εμφάνιζαν ολοένα και περισσότερα τρωτά σημεία. Ο τέως πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, εύκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως μια αμφιλεγόμενη πολιτικά προσωπικότητα, η οποία δίχασε την κοινή γνώμη και προκάλεσε σωρεία αντιδράσεων. Ακριβώς αυτή του η προσωπικότητα σε συνδυασμό με τα «καπιτωλιακά» συμβάντα, του φετινού Ιανουαρίου, έχουν δημιουργήσει ένα σκοτεινό κλίμα γύρω από την ψυχολογία του, με τον κόσμο να απορεί για αυτόν.

Η πορεία του Τραμπ ξεκινά να διαγράφεται από την προεκλογική του εκστρατεία. Αυτή ήταν και που στηρίχτηκε κατά βάση στα ΜΜΕ, από τα ΜΜΕ αλλά και για τα ΜΜΕ. Μπόρεσε έτσι να διεισδύσει στην κοινή γνώμη μέσω ενός από τα ισχυρότερα δίκτυα επιρροής. Οι μονόλογοι, οι ομιλίες αλλά και τα διαγγέλματά του εμφάνιζαν έντονα ναρκισσιστικά στοιχεία και ένα υπερτροφικό «εγώ» με απόδειξη το γεγονός ότι ο ίδιος, βρισκόμενος στο βήμα, έδινε τον λόγο επιλεκτικά. Κατάφερε, λοιπόν, να θεοποιήσει τον εαυτό του, ιδιαίτερος μετά την ανάληψη της εξουσίας και έβλεπε τους υποστηρικτές του ως πιστούς προσκυνητές, που του πρόσφεραν μονάχα «στατιστική» απόλαυση.

Σύμφωνα με μελετητές, ο Τραμπ παρουσιάζει μια ιδιαίτερως ιδιάζουσα και συμπλεγματική προσωπικότητα. Χαρακτηρίστηκε ως βαθιά διαταραγμένος, σοβαρά ασταθής, ψυχοπαθής και μισογύνης. «Ξεχώρισε» για το έντονο στοιχείο των παραισθήσεων που τον διακατέχει, για την οξυθυμία και για το πόσο συμπεριφοριακά

απρόβλεπτος είναι. Συγκεκριμένα, ο ίδιος έκανε αναφορές σε κυνήγια μαγισσών, ενώ ταυτόχρονα ερωτηθείς, για να αξιολογήσει την έως τότε πορεία του, δήλωσε εμφαντικά πως θα έδινε στον εαυτό του άριστα.

Οι ανησυχίες εντούτοις της διεθνούς κοινότητας αυξάνονται περισσότερο από ποτέ, τώρα, περίοδος κατά την οποία ο Τραμπ δεν βρίσκεται στον προεδρικό θώκο των Ηνωμένων Πολιτειών. Ο λόγος είναι, διότι σε αυτόν ασκείται ιδιαίτερη πίεση – μιας και δεν βρίσκεται στην εξουσία – με αποτέλεσμα σταδιακά να αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα, την οποία προηγουμένως απέ-

φευγε. Έτσι, βρισκόμενος αντιμέτωπος με τον νόμο και γεμάτος πλέον από απελπισία, δύναται να οδηγηθεί σε ακραίες πράξεις, που αδιαμφισβήτητα απειλούν την ειρήνη και τη δημοκρατία.

Έχοντας, λοιπόν, ο κόσμος σχηματίσει μια εικόνα για τον Ντόναλντ Τραμπ, οφείλει να αποφύγει, μέσω της δικής του ψήφου την εκδήλωση παρόμοιων φαινομένων. Τα εκλογικά βιβλιάρια πρέπει να ξεσκονιστούν και να ανανεωθούν με απόψεις που στόχο θα έχουν τη βελτίωση

του ευρύτερου κοινωνικού πλέγματος. Οι πολιτικοί και ακόμη περισσότερο οι ηγέτες κρατών πρέπει να επιλέγονται με προσοχή, αφού αυτοί είναι που θα οδηγήσουν τη χώρα είτε στην ανάπτυξη είτε στην καταρράκωση. Σε μια εποχή της οποίας η καρδιά δεν πάλλεται, ο άνθρωπος του σήμερα οφείλει να κτυπά στο ρυθμό της δημοκρατικής ζωής.

Γιώργος Νικολάου Γ11

Η Παλιά Λευκωσία γίνεται ...μοντέρνα

Εχουμε μια πόλη, που δικαίως αποκαλείται σήμερα αρχαίο μνημείο, αφού αποτελεί δείγμα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και την καταστρέφουμε, για να φτιάξουμε πλατείες, να κτίσουμε μοντέρνα δημαρχεία και να αναδείξουμε ναούς. Χάνουμε κάτι που θα έπρεπε να προστατεύουμε, για να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές. Τι θα προτιμούσες να δείξεις εσύ στα παιδιά σου, μια μοντέρνα πλατεία από μπετόν, έναν ναό ή τα παλιά αρχοντικά σπίτια, τα απλά σπίτια που φιλοξενούσαν τους πρωταγωνιστές της ιστορίας του τόπου μας;

Τέσσερα πανέμορφα διατηρητέα κτήρια, τα οποία ομόρφυναν την οδό Ισοκράτους, κατεδαφίστηκαν από την Αρχιεπισκοπή, για να υπάρχει καλύτερη ορατότητα του νέου καθεδρικού ναού, που βρίσκεται στην πίσω πλευρά. Όχι μόνο τα κτίσματα ήταν διατηρητέα, άρα καταρχάς δεν είχαν κανένα δικαίωμα να τα κατεδαφίσουν, αλλά ούτε είχε εκδοθεί σχετική

Οι τέσσερις διατηρητέες οικίες που κατεδαφίστηκαν από την Αρχιεπισκοπή για «εξωραϊσμό της περιοχής»

άδεια για την κατεδάφισή τους. Άρα η ενέργεια αυτή εστί και παράνομη.

Είναι απαράδεχτο το γεγονός ότι χάσαμε οικοδομήματα που αποτελούσαν διαμάντι της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς για ένα ναό, ο οποίος, αν και μεγα-

Η διατήρηση του χαρακτήρα του κέντρου της Λευκωσίας, δημιουργεί μια ενιαία φυσιογνωμία σ' αυτή την ιστορική περιοχή

λεπήβολος, ουσιαστικά είναι αταίριαστος με την εντός των τειχών πόλη. Ένας τέτοιου μεγέθους ναός δεν συνάδει με τον πυκνά δομημένο χαρακτήρα της παλιάς Λευκωσίας αλλά ούτε με την αρχιτεκτονική της, αφού είναι ένας ναός που μιμείται τους μεγαλόπρεπους βυζαντινούς ναούς. Δείχνει αυτή η πράξη σεβασμό προς την ιστορική μας πόλη;

Με αφορμή την παράνομη και ακαλαίσθητη ενέργεια της Αρχιεπισκοπής αναφέρω ακόμη ένα έργο που αλλοίωσε κι άλλο τον ιστορικό χαρακτήρα της πόλης. Η Πλατεία Ελευθερίας είναι τόσο μοντέρνα που δεν κολακεύει καθόλου το γραφικό κομμάτι της πόλης, με την οποία γειτονεύει. Η πλατεία αυτή θα μπορούσε

κάλλιστα να στολίζει ένα μέρος της Κύπρου με παρόμοια αισθητική, αλλά το μόνο που μπορεί να κάνει στην Παλιά Λευκωσία είναι να την ζημιώσει, μετατρέποντάς την από μία ιστορική πόλη, παράδειγμα της παλιάς αρχιτεκτονικής της Κύπρου σε μία σιδερένια πολιτεία.

Η Παλιά Λευκωσία είναι μια πόλη απaráμιλλης ομορφιάς και ο τρόπος που την αντιμετωπίζουμε δείχνει ανευθυνότητα και ασέβεια προς το μεγαλείο της. Ο σεβασμός και η διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που απαιτούμε από τους Τούρκους στα κατεχόμενα, πρέπει να αφορά όλους μας.

Ίριδα Κατσούρη Α11

Ο κορωνοϊός έβαλε στον αναπνευστήρα τις Τέχνες

Είναι ευρέως γνωστό ότι η πανδημία του κορωνοϊού έχει επηρεάσει βαθιά πολλούς και διαφορετικούς τομείς της καθημερινότητάς μας, την κοινωνία και κυρίως την οικονομία. Αυτό συνέβη μετά το αναγκαστικό κλείσιμο εκατοντάδων μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων ένδυσης, υπόδησης, εστίασης κ.ά. Όμως, τελικά, το μεγαλύτερο βάρος δεν έπεσε σ' αυτόν τον τομέα της ζωής αλλά σε ένα πολύ σημαντικότερο: τον πολιτισμό μας.

Κατά τη διάρκεια του πρώτου εγκλεισμού, ο χώρος του πολιτισμού ήταν κλειστός για πάνω από πέντε μήνες. Ο κόσμος του θεάτρου, της μουσικής, των καλών τεχνών αντιμετώπισε τρομερές προκλήσεις, καθώς χιλιάδες (ίσως και εκατοντάδες χιλιάδες) καλλιτέχνες έμειναν άνεργοι σε ολόκληρο τον κόσμο, χωρίς να μπορούν να προσφέρουν τα χαρίσματά τους στο πλήθος. Με καταπιεσμένη αυτοπεποίθηση κατέπνιξαν κάθε επιθυμία να εξασκήσουν το μοναδικό πάθος που τους δίνει χαρά, που τους κάνει να αισθάνονται ζωντανοί, που τους προσφέρει ένα σκοπό στη ζωή τους. Οι περισσότεροι έμειναν απένταροι, χωρίς ουσιαστικό εισόδημα και χωρίς να έχουν τίποτα να προσφέρουν στην οικογένειά τους.

Το χειρότερο, όμως, είναι η στάση του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, το οποίο κυριολεκτικά παραγκωνίζει τους ανθρώπους του πολιτισμού, αντιμετωπίζοντάς τους ως πολίτες δεύτερης κατηγορίας, διότι ίσως ο πολιτισμός θεωρείται ότι είναι «πολυτέλεια» ή «χόμπι». Κι όμως... τα επαγγέλματα στο χώρο του πολιτισμού κάθε άλλο παρά χόμπι είναι.

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

Γιατί αυτά είναι από τα ελάχιστα πολυσύνθετα, πολυσήμαντα και πολυδιάστατα επαγγέλματα, αφού διατηρούν ζωντανή την κουλτούρα και τις παραδόσεις του τόπου μας. Οι καλλιτέχνες – ηθοποιοί, ζωγράφοι, τραγουδιστές, σκηνοθέτες – κουβαλούν στα χέρια τους τον ίδιο τον πολιτισμό μας και πάντοτε φροντίζουν πάση θυσία, με κάθε μέσο και με όλο τους το είναι να τον μεταλαμπαδεύσουν στον έξω κόσμο· μεταφέρουν τις οικουμενικές αξίες μέσω των οποίων γινόμαστε Άνθρωποι και γι' αυτό είναι άξιοι σεβασμού από όλους μας. Αν τους περιθωριοποιούμε, τότε είναι σαν να περιθωριοποιούμε τις αρχές και τις αξίες που με τόσο κόπο θέλουν να προσφέρουν στον κόσμο.

Αν και δεν είμαι επαγγελματίας, ξέρω πώς είναι να μην μπορείς να εκφραστείς, να μην έχεις το δικαίωμα να κάνεις αυτό που θέλεις, να μην μπορείς να φωνάξεις

ελεύθερα για ό,τι σε προβληματίζει μέσω της τέχνης σου. Εξάλλου, δεν χρειάζεται κανείς να εργάζεται στον χώρο, για να αντιληφθεί ότι ο πολιτισμός μας έχει πληγεί ανεπανόρθωτα. Τη λύση για να αποφευχθεί η πλήρης κατάρρευση της πολιτιστικής δραστηριότητας μπορεί να τη δώσει μόνο ο μοναδικός αρμόδιος φορέας: το ΥΠΠΑΝ.

Όμως, με κάθε τρόπο πρέπει κι εμείς όλοι να στηρίξουμε τον πολιτισμό μας, δίνοντας σε όσους τον προωθούν τη δύναμη να συνεχίσουν το έργο τους. Ας μη μένουμε με σταυρωμένα χέρια. Ας δώσουμε ό,τι μπορούμε σ' αυτούς που πάντα δίνουν ό,τι έχουν και δεν έχουν για μας. Ας τους προσφέρουμε την εκτίμηση που τους αρμόζει, αναγνωρίζοντας το σπουδαίο έργο τους· γιατί είναι κουβαλητές του πνεύματός μας.

Ηρώ Ιωάννου Γ11

Τη γλώσσα μάς έδωσαν ελληνική και τη μετατρέψαμε σε greeklish

«**Τ**η γλώσσα μου έδωσαν ελληνική» γράφει ο Οδυσσέας Ελύτης και εμείς, η σύγχρονη γενιά, αυτή τη σπουδαία γλώσσα παραλάβαμε από τους προγόνους μας. Άραγε όμως την αξιοποιούμε όσο θα έπρεπε; Την τιμούμε όπως της αρμόζει; Η απάντηση είναι απλή και αποδίδεται στην πιο διαδεδομένη συνήθεια του 21ου αιώνα: τη μιγαδική γραφή ή αλλιώς τα γνωστά σε όλους greeklish, που με τη χρήση τους οι νέοι δείχνουν το «ενδιαφέρον» τους για τη γλώσσα μας.

Γιατί όμως να συμβαίνει αυτό; Οι γρήγοροι ρυθμοί της ζωής που έχουν επιβληθεί στις μέρες μας, οδηγούν στη

δημιουργία νέων προτεραιοτήτων, την άγνοια και αδιαφορία για τα πολιτιστικά θέματα. Για αυτό και η δικαιολογία πολλών για τη χρήση των greeklish είναι η ευκολία που τους προσφέρει, αφού έτσι «εξοικονομούν» χρόνο.

Παρόλα αυτά μερίδιο ευθύνης για την ακμή του φαινομένου αυτού φέρουν και τα ΜΜΕ, στα οποία η πλειοψηφία των νεοελλήνων κατόρθωσε να «υποταχθεί» ολοκληρωτικά. Γνωρίζοντας, λοιπόν, την επιρροή τους, όλο και περισσότερο, εκμεταλλεύονται και κινούν τα νήματα με αποτέλεσμα την αλλοίωση πολιτιστικών αξιών, όπως είναι η μητρική γλώσσα. Επομένως, όταν

ο σύγχρονος νέος δαπανάει μεγάλο μέρος του ελεύθερου του χρόνου στα ΜΜΕ, η διάδοση και η εξάπλωση των greeklish είναι δεδομένη.

Αυτή η νεανική τάση και «κουλτούρα», μπορεί τώρα να μην το καταλαβαίνουμε, αλλά έχει μεγάλο αντίκτυπο

στη διαμόρφωσή μας. Δεν έχετε διερωτηθεί ποτέ ποιος είναι ο λόγος της χαμηλής επίδοσης των μαθητών τα τελευταία χρόνια στο μάθημα των Νέων Ελληνικών; Το φτωχό και υπεραπλουστευμένο λεξιλόγιο, η αποξένωση από την εικόνα της λέξης, τα πολλά ορθογραφικά και συντακτικά λάθη είναι μόνο κάποιες από τις επιπτώσεις των greeklish. Κινδυνεύουμε και αν δεν το συνειδητοποιήσουμε, θα καταντήσουμε Έλληνες χωρίς εθνική συνείδηση, μακριά από τις πατροπαράδοτες παραδόσεις μας.

Χρέος όλων μας είναι να διαφυλάξουμε αναλλοίωτη τη μητρική μας γλώσσα και να μην τη βάζουμε σε δεύτερη μοίρα. Γιατί όπως είπε και ο Γ. Σεφέρης «Το μόνο μέσο που βρίσκεται στη διάθεσή μας, για να εκφράσουμε τη σκέψη μας και τα αισθήματά μας με χρώμα, με βάρος, με ενάργεια και με σκιές, είναι αυτή η γλώσσα που γράφουμε και που μιλάμε... η σημερινή ελληνική γλώσσα»!

Μαρία Χριστοφόρου Β21

47 χρόνια κατοχής χωρίς ελπίδα για λύση «...ες γην εναλίαν Κύπρον...»

Κύπρος, 47 χρόνια από την Τούρκικη εισβολή. Είκοσι Ιουλίου 1974! Η μέρα που ο χρόνος σταματά για την Κύπρο! Σαράντα επτά χρόνια μετά ο εφιάλτης του πικρού εκείνου καλοκαιριού παραμένει ζωντανός. Στα αυτιά μου σαν να ακούω να ηχούν τα βήματα της μπότας τακ τακ τακ... Σαν να τα έζησα...

Ξημερώνει η μέρα της 20ης Ιουλίου, μόλις 5 ημέρες μετά το πραξικόπημα της Χούντας των Αθηνών. Ήταν η αιτία και η αφορμή για τις τούρκικες ένοπλες δυνάμεις να εισβάλουν στην ανεξάρτητη Κύπρο μας. Ήταν ανεξάρτητη, γιατί κάποιιοι ήρωες το 1955- 1959 θυσιάστηκαν για αυτήν. Ώρα 5:30 το πρωί οι ανατριχιαστικές σειρήνες ηχούν σε όλο το νησί. Τουρκικά αε-

Το σχολείο της Κυθρέας πριν το 1974

ροσκάφη σχίζουν τον ουρανό βομβαρδίζοντας το στρατόπεδο της ΕΛΔΥΚ, τον ραδιοφωνικό σταθμό του ΡΙΚ και τα στρατόπεδα της Αθαλάσσας.

‘Ανθρωποι κυνηγημένοι μέσα σε μια νύχτα άφησαν τους τόπους τους, τα κτήματα, τις περιουσίες τους που με τόσο μόχθο και στερήσεις κατάφεραν να αποκτήσουν. Έφυγαν από το σπίτι που μεγάλωσαν, από τα σοκάκια που έπαιζαν, από τους καφενέδες που έπιναν τον καφέ και έπαιζαν τάβλι οι παππούδες μας. Έφυγαν από τα γήπεδα που έπαιζαν μπάλα, από την αυλή που τάζαν τις κότες τους. Οι θείες μας, οι θείοι μας και οι γονείς μας στην πιο όμορφη ηλικία, έχασαν τους φίλους τους, τους συμμαθητές τους και από τα χωράφια και από τα δρομάκια του χωριού τους, όπου έπαιζαν, βρέθηκαν ξαφνικά σε αντίσκηνα και σε ξένα σπίτια. Τα παιδιά έκλαιγαν, οι γονείς αγχωμένοι για το τι τους ξημέρωνε η άλλη μέρα. Δεν είχαν ρούχα να φορέσουν και έπαιρναν ξενικά. Περπατούσαν χαμένοι, χωρίς να ξέρουν τον προορισμό τους, για να βρουν ένα συγγενή, ένα φίλο, ένα γνωστό. Αγνοούμενοι, τραυματίες, χιλιάδες νεκροί, ξεριζωμένοι άνθρωποι... Άνθρωποι, που ακόμα και τώρα, 47 χρόνια μετά, αναμένουν δικαίωση.

Γιατί δεν υπάρχει λύση εδώ και τόσα χρόνια; Πιστεύω πως ό,τι έχει κατακτηθεί μετά από πόλεμο δεν επιστρέφεται, όπως και με την Μικρά Ασία και την Κωνσταντινούπολη. Έτσι, και το 1974 οι Τούρκοι εισέβαλαν στο νησί μας, κατέλαβαν το 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν πρόκειται να μας δώσουν πίσω τις περιουσίες μας. Η Κυπριακή Δημοκρατία εδώ και τόσα χρόνια προσπαθεί να τα βρει με τους Τουρκοκύπριους, που δέχονται εντολές από την Τουρκία, η οποία φυσικά με καμία δύναμη δεν θέλει λύση αλλά διχοτόμηση. Οι Τούρκοι δεν θα αλλάξουν τα πιστεύω τους. Όσες γενιές και να περάσουν, θα συνεχίσουν να υπάρχουν εντάσεις κι από τις δύο πλευρές. Υπάρχει αυτός ο θυμός και η πικρία, γιατί ζητούμε δικαίωση και επιστροφή στα σπίτια μας... Όλα είναι τόσο μπερδεμένα για το τι θα γίνει με το μέλλον αυτού του νησιού. Όλα έγιναν σαν ένα κουβάρι, που όσο περνούν τα χρόνια μπλέκεται περισσότερο και δεν πρόκειται να λυθεί...

Ως μαθήτρια λυκείου τα συναισθήματά μου είναι αρκετά έντονα. Μπορεί να μην έζησα, να μην ένιωσα τι πραγματικά εστί πόλεμος, όμως μπορώ να καταλάβω. Από μικρή ηλικία ο πατέρας μου και η θεία μου, πρόσφυγες από την Κυθρέα, μου έλεγαν τι έζησαν και πώς ένιωσαν στον ξεριζωμό. Αλλά κυρίως η γιαγιά μου, με τις ιστορίες που έζησε και ελπίζω να την κάνω περήφανη από εκεί ψηλά, γιατί δεν θα σταματήσω ποτέ να αγωνίζομαι. Νιώθω στεναχώρια, πικρία αλλά ταυτόχρονα θυμό, γιατί το σπίτι μου βρίσκεται στα κατεχόμενα. Όμως το πιο έντονο συναίσθημά μου είναι όταν φτάνω στο οδόφραγμα και αμέσως βλέπω τουρκικές σημαίες να κυματίζουν και να πρέπει να δείξω διαβατήριο ή ταυτότητα. Πού; Στον τόπο μου; Στο σπίτι της γιαγιάς και του πατέρα μου; Και εκεί έρχεται ο θυμός

Η Κυθρέα ήταν γνωστή για τον περίφημο Κεφαλόβρυσό της, τη μεγαλύτερη πηγή νερού σε ολόκληρο το νησί.

και η πικρία για το ότι δεν μπορώ ελεύθερα να διακινούμαι στη χώρα μου και να βλέπω το σπίτι μου.

Όμως αυτό που με κρατά πιστή στον αγώνα μου είναι, όταν στρέφω τα μάτια μου στον Πενταδάκτυλο και βλέπω τη σημαία του κατακτητή να φωτίζεται. Εκεί ελπίζω μια μέρα να βλέπω τη δική μας σημαία και να φωτίζει όλο το νησί μας. Όταν έρθει αυτή η μέρα, ελπίζω να μπορέσει η ψυχή μου να δικαιωθεί, να φωνάξω με την πιο δυνατή μου φωνή και να τρέξω αμέσως

στο σπίτι μας που δεν θα είναι πλέον κατεχόμενο. Θα συνεχίσουμε να «καρτερούμεν μέρα νύχτα», να περπατήσουμε ξανά στα χώματα της Αμμοχώστου, να πιούμε ξανά το γλυκό νερό από τον Κεφαλόβρυσο της Κυθρέας. Ο «νοητός ήλιος» θα μας δικαιώσει, γιατί «λογαριάσατε λάθος με τον νου σας εμπόροι»! Τούτη η γη είναι δική μας!

Μαρίνα Κυπριανού Γ11

Πυρηνική ενέργεια: ένα μεγάλο επιστημονικό ταμπού

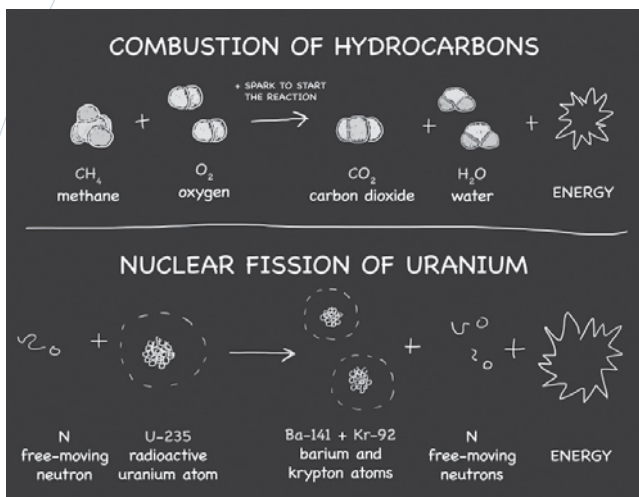
Η πυρηνική ενέργεια αποτελεί στις μέρες μας το μεγαλύτερο επιστημονικό ταμπού που υπάρχει. Όπως λέει χιουμοριστικά ο παγκόσμιας φήμης αστροφυσικός Neil DeGrasse Tyson, η λέξη «Nuclear» είναι η δεύτερη λέξη από «N» που απαγορεύεται να ακουστεί δημόσια. Είναι όμως δικαιολογημένος ο τρόμος που προκαλεί αυτή η επιστημονική ορολογία; Αποτελεί πραγματικά τόσο μεγάλο κίνδυνο η χρήση των πυρηνικών; Σε πολεμική μορφή, ναι: τα αποτελέσματα μπορούν να είναι εφιαλτικά καταστροφικά. Στην παραγωγή ενέργειας όμως; Η απάντηση είναι όχι. Ας μελετήσουμε τα δεδομένα.

Πώς γίνεται η παραγωγή ενέργειας σε ένα εργοστάσιο; Όταν πρόκειται για συνήθεις και γνωστές μεθόδους, όπως είναι η χρήση του κάρβουνου, του πετρελαίου ή του φυσικού αερίου, η διαδικασία είναι απλή και όσο υπάρχουν συνεχείς έλεγχοι ασφαλείας τα ατυχήματα είναι ελάχιστα. Το πρόβλημα; Το καύσιμο.

Energy source	Deaths per terwatt-hour of energy production deaths per terawatt-hour
Biofuels	<0.01
Biomass	4.63
Brown coal	32.72
Coal	24.62
Gas	2.82
Hydropower	0.02
Nuclear	0.07
Oil	18.43
Solar	0.02
Wind	0.04

Η διαφορά στο πυρηνικό σύστημα βρίσκεται στο στάδιο της καύσης, όπου αντί να εκμεταλλευόμαστε τους δεσμούς μεταξύ των ατόμων, εκμεταλλευόμαστε τα ίδια τα άτομα με πυρηνικές αντιδράσεις, που σπάνε τους πυρήνες των ατόμων (πυρηνική διάσπαση) απελευθερώνοντας τεράστια ποσά ενέργειας σε μορφή θερμότητας.

Το πρόβλημα που παρουσιάζουν τα ορυκτά καύσιμα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του 75% της ηλεκτρικής ενέργειας στον κόσμο σήμερα, μπορεί να αναλυθεί σε τρία σημαντικά σημεία. Πρώτο είναι το γεγονός πως, λόγω του ότι τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται είναι υλικά που παίρνουμε κατευθείαν από τη γη, τα οποία παράγονται από τη γη σε πολύ αργούς ρυθμούς, κάποτε θα εκλείψουν. Δεν θα έχουμε για πάντα φυσικό αέριο, κάρβουνο, ξύλο και πετρέλαιο. Οι τελευταίες εκτιμήσεις μας λένε ότι τα ορυκτά αυτά καύσιμα θα έχουν εξαφανιστεί πριν το 2060. Αυτό μας δίνει λιγότερο από 40 χρόνια, για να αλλάξουμε μέχρι και το τελευταίο εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας σε ένα που χρησιμοποιεί ανανεώσιμες πηγές. Το ουράνιο όμως, που αποτελεί το «καύσιμο» που χρησιμοποιείται για την παραγωγή με την μέθοδο των πυρηνικών, μπορεί χρησιμοποιείται για ακόμη 200 χρόνια με την τρέχουσα τεχνολογία (ένας αριθμός που μεγαλώνει με κάθε νέα ανακάλυψη εστίας του ορυκτού), ενώ με τις τεχνολογίες που αναπτύσσονται και τα συστήματα που προβλέπεται να χρησιμοποιούνται στα επόμενα χρόνια, το ουράνιο μπορεί να φω-

τίξει τα σπίτια μας μέχρι και 30,000 χρόνια αργότερα (χρόνος μέσα στον οποίο φυσικά η τεχνολογική πρόοδος μπορεί να μας φέρει μια νέα καθαρή και αποτελεσματική μέθοδο). Σημειώνεται ότι με ένα κιλό Ουρανίου 235 μπορεί να παραχθεί δύο με τρία εκατομμύρια φορές περισσότερη ενέργεια, παρά ένα κιλό κάρβουνου – που είναι το συνηθέστερο καύσιμο που χρησιμοποιείται. Λόγω αυτής της αποτελεσματικότητας, η Γαλλία τροφοδοτείται κατά 70% από πυρηνική ενέργεια και οι πολίτες της απολαμβάνουν μια από τις χαμηλότερες τιμές ρεύματος στον κόσμο.

Δεύτερο σημείο αποτελεί η εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Όπως έχω προαναφέρει, οι μέθοδοι που απαιτούν τη χρήση των ορυκτών καυσίμων, τα μετατρέπουν σε CO₂ κατά την καύση τους. Όλο αυτό το αέριο που παράγεται, απελευθερώνεται κατόπιν σε ποσότητες τόσο μεγάλες που δύσκολα περιγράφονται. Με ένα πολύ απλό παράδειγμα όμως, μπορούμε να σχηματίσουμε μια γενική εικόνα. Η Κίνα και οι Η.Π.Α αποτελούν τους μεγαλύτερους παραγωγούς CO₂ σήμερα, αφού είναι υπεύθυνοι για την παραγωγή, περίπου, του 40% του διοξειδίου του άν-

θρακα, που εκπέμπεται στην ατμόσφαιρα παγκοσμίως. 99% αυτής της ποσότητας προέρχεται από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με ορυκτά καύσιμα. Όλο αυτό το αέριο εισβάλλει στην ατμόσφαιρα, ενισχύοντας το φαινόμενο του θερμοκηπίου και συντείνει στην υπερθέρμανση του πλανήτη, που σκοτώνει μέρα με τη μέρα τη ζωή πάνω στη γη. Πόσο διοξείδιο του άνθρακα παράγεται στον πυρηνικό τομέα; Καθόλου. Ούτε γραμμάριο. Αφού δεν γίνεται καύση ή κάποια χημική αντίδραση, δεν υπάρχει προϊόν.

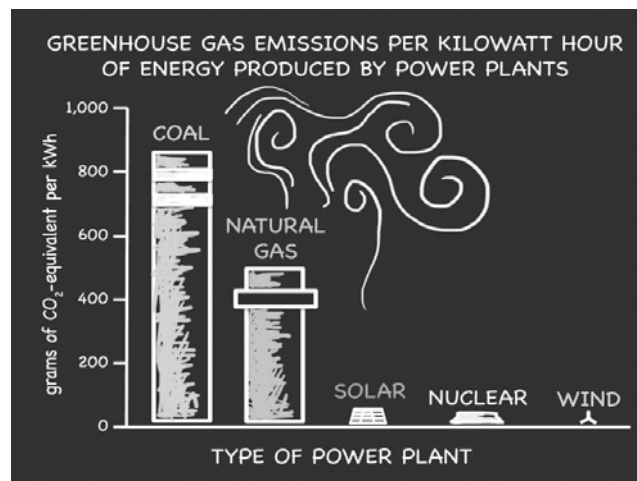
Το τρίτο και τελευταίο πρόβλημα των ορυκτών καυσίμων είναι ο κίνδυνος που αποτελούν για τις ανθρώπινες ζωές. Αυτός ο φόβος είναι και το μεγαλύτερο εμπόδιο στον δρόμο για την παραγωγή ενέργειας με πυρηνικά. Αν σας έλεγα όμως ότι είναι στην πραγματικότητα πιο ασφαλείς τρόπος από όλους όσους έχουν αναφερθεί πιο πάνω; Κι όμως. Πολλοί έχουν στο νου τους ότι ένα ατύχημα σε πυρηνικό εργοστάσιο μπορεί να πάρει διαστάσεις έκρηξης πυρηνικής βόμβας, κάτι που δεν πλησιάζει καν την πραγματικότητα ούτε στην χειρότερη περίπτωση. Έχουν στην ιστορία καταγραφεί 3 αξιοσημεία ατυχήματα σε πυρηνικά εργοστάσια. Σε χρονολογική σειρά, το Three Mile Island 1979, Chernobyl 1986 και Fukushima 2011. Πόσοι ήταν οι θάνατοι συνολικά από τα τρία δυστυχήματα; Στο σύνολο 30. Και οι 30 αυτοί θάνατοι έγιναν στο Chernobyl.[...]

Αφού χρησιμοποιούνται πυρηνικά, δεν μπορεί να γίνει έκρηξη μεγέθους πυρηνικής βόμβας;

Όχι. Το ουράνιο που υπάρχει στη φύση και χρησιμοποιούμε λέγεται ουράνιο-238. Για να γίνει όμως σωστά η αντίδραση πρέπει να το ενισχύσουμε με ουράνιο-235. Στις πυρηνικές βόμβες η ενίσχυση είναι κατά 80%, ενώ για την παραγωγή ενέργειας πολύ, πολύ λιγότερη. Δεν θα μπορούσε ποτέ η αντίδραση να φτά-

σει τις υπέρμετρες διαστάσεις της πυρηνικής βόμβας. Αν λοιπόν, ένα τέτοιο ατύχημα έχει γίνει στο παρελθόν, γιατί να μην επαναληφθεί; Ένα τέτοιο ατύχημα χρειάστηκε πριν 30 χρόνια τις χειρότερες πιθανές συνθήκες, για να γίνει. Καμία βιομηχανία δεν έχει ανοσία στα ατυχήματα. Πάντα όμως μαθαίνουμε από αυτά. Σήμερα οι προδιαγραφές είναι περισσότερες, τα συστήματα σαφώς υψηλότερης ποιότητας και αν δεν έχεις το κατάλληλο πτυχίο και ιδιότητα, απαγορεύεται να λειτουργήσεις πυρηνικό αντιδραστήρα.

Η παραγωγή ενέργειας με πυρηνικά είναι στην πραγματικότητα άκρως ασφαλέστερη από την παραγωγή με άλλα καύσιμα. Λόγω του ότι το κάρβουνο δεν είναι καθαρό ορυκτό, ένα από τα απόβλητα που βγάζει από την καύση του είναι το Ουράνιο-235, το οποίο όπως προανέφερα είναι ραδιενεργό και περνάει εντελώς απαρατήρητο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα αυξημένες τιμές ραδιενέργειας σε περιοχές με εργοστάσια, κάτι που οδηγεί σε αυξημένα επίπεδα καρκίνου. Κάτι που είναι από εκατό μέχρι και χίλιες φορές λιγότερο πιθανό να παρατηρηθεί σε περιοχές πυρηνικών εργοστασίων. Στις ίδιες αυτές περιοχές, με εργοστάσια κάρβουνων, λόγω της μόλυνσης του αέρα, φάνηκε ένα τραγικό στατιστικό. Το διοξείδιο του άνθρακα και οι νιφάδες στάχτης κατεβάζουν τόσο την ποιότητα ζωής, που για κάθε 8 άτομα που πέθαναν το 2012, 1 ήταν λόγω της μόλυνσης του αέρα. Για να μην αναφέρω το κόστος που πληρώνουν οι ανθρακωρύχοι στις εκσκαφές για το καύσιμο. Πολλές δεκάδες χιλιάδες είναι οι ζωές που χάθηκαν για την απόκτηση του άνθρακα, χιλιάδες του πετρελαίου και φυσικού αερίου και αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Του ουρανού; Μία, πριν δέκα χρόνια. Όσον αφορά τα ραδιενεργά απόβλητα της παραγωγής με πυρηνικά, είναι εμφανές ότι είναι ανακυκλώσιμα. Μετά τη χρήση του, το ου-

ράνιο έχει ακόμη το 95% της ενέργειάς του μέσα του. Μάλιστα στη Γαλλία 17% της ηλεκτρικής ενέργειας παράγεται από ανακυκλωμένα απόβλητα. Όπως λένε οι διδάκτορες του πανεπιστημίου του Τέξας, το χρησιμοποιημένο πυρηνικό καύσιμο δεν είναι σε καμία περίπτωση άχρηστα απόβλητα (και ας λέγονται έτσι).

Αν μπορώ λοιπόν να κλείσω με ένα συμπέρασμα είναι ότι ο φόβος που αφορά την πυρηνική ενέργεια δεν αφορά τα ατυχήματα ή τους θανάτους, διότι αν αυτό συνέβαινε, η βιομηχανία των υπόλοιπων ορυκτών καυσίμων θα είχε κλείσει πολύ νωρίτερα. Αυτό που φοβάται ο κόσμος είναι το άγνωστο. Η πυρηνική ενέργεια δεν είναι απλό θέμα. Η φύση της ραδιενέργειας είναι σχεδόν εξωγήινη και ό,τι την αφορά έχει άδικα στιγματιστεί για πάντα από την πολεμική εφαρμογή της επιστήμης της. Αν το στίγμα μπορούσε να ξεπεραστεί από τον πληθυσμό και να αναγνωριστεί η αλήθεια, θα είχαμε μέχρι τώρα καθαρή, φτηνή, ασφαλέστερη ηλεκτρική ενέργεια και η διάσωση της ζωής πάνω στον πλανήτη μας θα ήταν πολύ ευκολότερη υπόθεση.

Σημείωση: Χρησιμοποιήθηκε μεγάλος αριθμός πηγών.

Στέλιος Χαραλαμπίδης B21

«Η τοξοβολία με βοηθά να σκέφτομαι μόνο τον στόχο της ημέρας»

Ο αθλητισμός είναι ένας σημαντικός τομέας, τον οποίο πρέπει να εντάξουμε στην καθημερινή μας ζωή. Το προσωπικό μου βίωμα με έχει μετατρέψει σε ένα πολύ διαφορετικό άνθρωπο. Το άθλημα που κάνω είναι η τοξοβολία. Δεν είναι απαιτητικό άθλημα, αλλά του αφιερώνω αρκετές ώρες. Πολλές φορές με βοήθησε να συντονίσω τις σκέψεις μου και να αντιμετωπίσω τα προβλήματα που με διακατέχουν, με χαλαρώνει και με κάνει να σκέφτομαι μόνο τον στόχο της ημέρας και τίποτα άλλο. Με κρατά σε εγρήγορση και με βοηθά να συγκεντρώνομαι πιο εύκολα στα μαθήματά μου. Για μένα η τοξοβολία είναι μια διέξοδος, η οποία ταυτόχρονα μου προσφέρει ικανοποίηση και γαλήνη.

Το περιβάλλον στον χώρο αυτού του αθλήματος, μου είναι πολύ οικείο, γιατί είμαστε όλοι μια οικογένεια που μοιράζεται τρόπαια, αναμνήσεις, επιτυχίες, αποτυχίες και όλα τα βιώνουμε ενωμένοι. Έχω κερδίσει πρωταθλήματα και αρκετούς αγώνες, ενώ τώρα πλέον ανήκω και στην Εθνική Ομάδα. Έχω πάει μέχρι τώρα ένα ταξίδι στο εξωτερικό, αλλά δυστυχώς δεν μου δόθηκε η ευκαιρία να πάω και σε άλλα ταξίδια λόγω της πανδημίας.

Ασχολούμαι με την τοξοβολία εδώ και έξι χρόνια, έχω ρίξει πολλά δάκρυα και έχω προσφέρει πολλά χαμόγελα, για να βρίσκομαι σ' αυτό το σημείο. Βέβαια, έχω ακόμη αρκετό δρόμο μπροστά μου, για να συμμετέχω και να πετύχω τους Ολυμπιακούς αγώνες.

Οι περισσότεροι μαθητές της Γ' Λυκείου είμαστε πολύ πιεσμένοι. Το άγχος των Παγκυπρίων Εξετάσεων, τα εξουθενωτικά απογεύματά μας με φροντιστήρια, μαθήματα και διαγωνίσματα, μας οδηγούν στο να σταματάμε τις δραστηριότητές μας και να αφοσιωνόμαστε αποκλειστικά σε αυτές τις εξετάσεις. Η Γ' λυκείου απαιτεί θυσίες, για να πετύχουμε τους στόχους μας. Αναγκάζομαστε να επιλέξουμε ανάμεσα στο μέλλον μας και σε αυτό που αγαπάμε, αφού δυστυχώς δεν μας παρέχεται αυτή η δυνατότητα συνδυασμού αθλήματος και σχολείου. Νιώθω τυχερή που κατορθώνω να συνεχίζω το άθλημά μου αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Ευανθία Παναγή Γ22

ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΑΘΗΤΩΝ

Το πλοίο της ζωής

Ακούω των κουφών τη μουσική
Διαβάζω των αμόρφωτων βιβλία
Πλέω με σπασμένα τα ιστία
Όλοι ισάξια δεινοί, στο πλοίο της ζωής
Όλοι μαζί, στο κύμα της ντροπής
Με καπετάνιο ν' οδηγεί
Δίχως του φάρου τη στοργή
Όλοι στα βράχια θα βρεθούμε
Ή απ' το λιμάνι θα σωθούμε.

Σάββας Τζιωνής Β32

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

Οι δικές μας «ζωγραφιές»

1

Στα χρόνια της νιότης, επιδερμίδα λευκή,
ύψος μεγάλο, στάση σκυφτή.

Χτένισμα απλό, μαλλιά φουντωτά,
δεν είναι ίσια μα ούτε σγουρά.

Μάτια μεγάλα, λίγο μουντά,
κοιτούν μ' απορία από τα γυαλιά.

Χείλη λεπτά, ζωγραφισμένα
πολλά μυστικά έχουν κρυμμένα.

Στέφανη Μαρία Περού Α21

2

Μπόι δυο μέτρα, μαύρο μαλλί,
άσπρο το δέρμα, βήμα βαρύ.

Μάτια μεγάλα, μυωπικά,
είναι ένα θαύμα που βλέπω μ' αυτά.

Μουστάκι σκόρπιο εδώ κι εκεί
φαίνεται θέλει να ταλαιπωρεί.

Μύτη γαμψή, σαν αετού
Ύφος ξύπνιου και όχι χαζού.

Βασίλης Γεωργίου Α22

3

Τον εαυτό μου μού είπαν να περιγράψω
λόγια δικών και φίλων θα καταγράψω:

«Στο πρόσωπο, φίλε, δεν λέει πολλά,
στην εφηβεία του είναι, γεμάτος σπυριά».

«Στο μπόι... ψηλός, δεν τον λες και λαμπάδα,
η κύφωση μάλλον τον κάνει μπανάνα».

«Το γέλιο του είναι που ξεχωρίζει,
μοιάζει, νομίζω, με πόρτα που τρίζει».

Μ' αυτά δίνω τέλος σε τούτο το ποίημα
στην αυτογνωσία μεγάλο το βήμα.

Ραφαήλ Θεοδώρου Α22

4

Βράδυ αργά γράφω το ποίημα
αλλιώς τη βλέπω τη γκιλοτίνα.

Φρύδια πυκνά, παρθένα τα δάση,
τίποτα δεν βρίσκεται να τα δαμάσει.

Από μύτη και πάλι πολλά δεν λέω
τόσο χοντρή που θέλω να κλαίω.

Αρκετά με το πρόσωπο - Βενετσιάνικο Carnavale
τον χαρακτήρα θα πω...για το φινάλε.

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

Χαρούμενος άνθρωπος με λίγη βλακεία
και λίγη κακία δεν είν' αμαρτία.

Ειλικρινής είμαι κι ας μη σ' αρέσει
τη γνώμη θα πω βαριά κι αν σου πέσει.

Δέκα μισή, τα μάτια βαραίνουν
εδώ σταματάω, με περιμένουν.

Μιχάλης Ττάκκας A22

*Εμπνευσμένα από το ποίημα του Γιώργου Σουρρή
«Η ζωγραφιά μου».*

Τα Ερωτικά μας δίστιχα

Η καρδιά φτερουγίζει σαν χελιδόνι,
κάθε που βλέπει εσέ τ' αηδόνι.

Βασίλης Γεωργίου A22

Κάθε φορά που μου μιλάς πέφτω χαμέ τζιαι σπάζω,
αμμά για σεν' χαλάλι σου, πέφτω τζ' ας μεν ταράσσω.

Είπαν μου ούλλοι εν χαρά να νιώθεις την αγάπη,
μα εξιάσαν να μου πουν πως κάποτ' εν απάτη.

Στέφανη Μαρία Περού A21

Κορασιά γλυτζιά μου, κουφή πως εν είσαι χαρκούμαι
τα μελισσιά τα μμάθκια σου ούλλον θκιαλοούμαι.

Πιάσ' εσού τη λύρα σου τζιαι γιω την ταμπουτζιάν μου
να πα' να τραουδήσουμεν τζει κα' στην κορασιάν μου.

Νομίζεις καημένε μου πως εννά με φιλήσεις
κάλλιον να πας στη θάλασσα να την ιξιντιλήσεις.

Μιχάλης Ττάκκας A22

*Εμπνευσμένα από τα
ερωτικά δίστιχα των
δημοτικών μας τραγουδιών.*

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

Ιωσήφ Στάλιν- Αδόλφος Χίτλερ

Οι πιο μισητοί δικτάτορες του 20^{ού} αιώνα

Τα πρώτα χρόνια του Στάλιν

Ο Ιωσήφ Βησσαριόνοβιτς Τζουγκασβίλι, ευρύτερα γνωστός με το ψευδώνυμο Στάλιν («Χαλύβδινος») γεννήθηκε στην πόλη Γκόρι της Γεωργίας στις 18 Δεκεμβρίου του 1878. Πέρασε τα παιδικά του χρόνια ζώντας φρικτές καταστάσεις καθώς ο πατέρας του είχε βίαιη στάση απέναντί του. Ένας φίλος του Στάλιν σημείωσε ότι αυτές οι τραυματικές εμπειρίες τον κατέστησαν εχθρικό απέναντι στην εξουσία. Μόλις ξέφυγε από τον πατέρα του κατάφερε να εξασφαλίσει μια θέση στην τοπική εκκλησιαστική σχολή. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του προσχώρησε σε μια μυστική οργάνωση αποκαλούμενη «Μεσαμέ Ντασί», της οποίας τα μέλη ήταν υποστηρικτές της ανεξαρτησίας της Γεωργίας από τη Ρωσία καθώς και Σοσιαλεπαναστάτες. Έτσι ο Στάλιν ήρθε σε επαφή με τις ιδέες του Καρλ Μαρξ και προσπάθησε να επηρεάσει συμμαθητές του, ώστε να ενστερνιστούν τον Μαρξισμό, κάτι που τον οδήγησε στην αποβολή του από την σχολή. Το 1902 συνελήφθη, αφότου συντόνισε απεργία στο Μπατούμι και εξορίστηκε στη Σιβηρία για 18 μήνες.

Η άνοδος του Στάλιν στην εξουσία

Το 1905 έφυγε ξανά στη Ρωσία και κατά τη διάρκεια των επόμενων οκτώ ετών συνελήφθη τέσσερις φορές, αλλά κάθε φορά κατόρθωνε να δραπετεύσει. Η πρακτική εμπειρία του τον έκανε χρήσιμο στο μπολσεβι-

κικό κόμμα του Λένιν και έτσι κερδίζει μια θέση στην κεντρική Επιτροπή του το 1912. Το 1922 έγινε Γενικός Γραμματέας του κυβερνώντος Κομμουνιστικού Κόμματος, μια θέση που καθιερώθηκε αργότερα ως η ισχυρότερη στη χώρα, αφού μετά τον θάνατο του Λένιν ο Στάλιν κατάφερε και παγιώθηκε στην εποχή της Μεγάλης Εκκαθάρισης (μια εποχή σκληρής κατάπνιξης απέναντι σε κομμουνιστές που διαφωνούσαν με τις αρχές του Σταλινισμού).

Σταλινισμός

Ιστορικός και πολιτικός όρος. Ιστορικά αναφέρεται στο σύστημα διακυβέρνησης του Ιωσήφ Στάλιν ως ηγήτης της Σοβιετικής Ένωσης - δεν περιγράφει τα συ-

νολικά πεπραγμένα του, αλλά τον τρόπο με τον οποίο άσκησε την εξουσία στα ζητήματα της δημοκρατίας και της ελευθερίας λόγου. Με το πέρασμα του χρόνου έλαβε ευρύτερη πολιτική σημασία, αποδιδόμενος σε κάθε αυταρχική μέθοδο, όταν καταλογίζεται σε κομμουνιστικές κυβερνήσεις ή κόμματα.

Στη χώρα του ο Στάλιν παρουσιάστηκε ως μεγάλος ηγέτης, αφού οδήγησε την ΕΣΣΔ στην νίκη ενάντια στους Ναζί.

Τα τελευταία χρόνια του Στάλιν

Μέχρι το τέλος του '40 ο ρωσικός εθνικισμός συνέχισε να αυξάνεται αλλά οι εσωτερικές κατασταλτικές πολιτικές του Στάλιν δεν έφθασαν ποτέ αυτές της δεκαετίας του '30. Υπήρξαν μαρτυρίες που υποστήριζαν ότι θα ακολουθούσε ακόμη μια, μεγαλύτερη καταστολή με ηγέτη τον Στάλιν. Αλλά εάν υπήρξαν πράγματα τέτοια σχέδια ο Στάλιν το 1953 πέθανε προτού μπορέσει να τα εφαρμόσει.

Τα πρώτα χρόνια του Χίτλερ

Ο Αδόλφος Χίτλερ γεννήθηκε στις 20 Απριλίου 1889 στο Μπράουναου Αμ Ιν της σημερινής Αυστρίας, σε ένα χωριό κοντά στα σύνορα με τη Γερμανία. Ήταν το τέταρτο από τα έξι παιδιά του τελωνειακού υπαλλή-

λου Αλβίς Χίτλερ και της Κλάρας Πετσλ. Έχασε τον πατέρα του, όταν ήταν 14 ετών έχοντας βιώσει από μέρους του την έλλειψη τρυφερότητας και τη βία. Δύο χρόνια μετά εγκατέλειψε το σχολείο και ξεκίνησε να κάνει μεγάλα όνειρα για καλλιτεχνικές σπουδές. Στα δεκαοκτώ του μετακόμισε στη Βιέννη, όπου όμως δεν κατάφερε να εισαχθεί στην Ακαδημία Τεχνών. Κατέληξε να πουλάει όλα του τα υπάρχοντα και να γίνεται άστεγος καλλιτέχνης του δρόμου, ενώ παράλληλα κοιμόταν σε παγκάκια και έτρωγε σε συσσίτια. Κατάφερε να πουλήσει κάποιους πίνακες και καρτ ποστάλ, αλλά παρέμεινε φτωχός.

Η άνοδος του Χίτλερ

Μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο παρέμεινε στο στρατό και έγινε μυστικός πράκτορας με αποστολή να παρακολουθεί τους Γερμανούς κομμουνιστές. Όταν το 1919 ο Χίτλερ στάληκε να ερευνησει το Γερμανικό Εργατικό Κόμμα στο Μόναχο παρευρισκόμενος σε μια

συνάντηση μελών του Κόμματος έβγαλε έναν πύρινο λόγο εκθέτοντας τις απόψεις του για την μεταπολεμική Γερμανία και έτσι του ζητήθηκε να γίνει μέλος. Ο Χίτλερ είχε μεγάλα σχέδια για το Γερμανικό Εργατικό Κόμμα. Ο Χίτλερ, προέβλεπε τον εαυτό του ως μόνο εμπνευστή του πραξικοπήματος που πέρασε στην ιστορία με το όνομά του (Hitlerputsch ή, κατ' άλλους, «Πραξικόπημα της μπιραρίας», Beer hall putsch).

Τελικά ο Χίτλερ καταδικάστηκε σε πενταετή φυλάκιση, ποινή η οποία ήταν, στην προκειμένη περίπτωση, ιδιαίτερα επιεικής. Επίσης, το Ναζιστικό Κόμμα διαλύθηκε και κηρύχθηκε εκτός νόμου. Αργότερα, όμως, θα επανιδρυθεί με όλες τις νόμιμες διαδικασίες.

Από τα πέντε χρόνια της φυλάκισής του, ο Χίτλερ δεν εξέτισε ούτε το ένα πέμπτο. Απολύθηκε τον ίδιο χρόνο κίολας, στις 20 Δεκεμβρίου 1924, λόγω της αμνηστίας που δόθηκε στους πολιτικούς κρατούμενους. Την παραμονή του στη φυλακή τη χρησιμοποίησε για να γράψει, μαζί με τον γραμματέα του, Ρούντολφ Ες (Rudolf Hess), το πρώτο αυτοβιογραφικό μέρος του βιβλίου του «Ο Αγών μου» (Mein Kampf). Στο βιβλίο αυτό εξηγεί με σαφήνεια τους πολιτικούς του στόχους και την ιδεολογία του εθνικοσοσιαλισμού (Nationalsozialismus). Όταν το 1933 εκλέγηκε στη θέση του Καγκελάριου υποσχέθηκε στους βιομήχανους ότι θα σταματούσε κάθε κομμουνιστική απειλή, ενώ παράλληλα κατηγορούσε τους Εβραίους για τα προβλήματα που υπήρχαν στη Γερμανία και ξεκίνησε να υλοποιεί τα σχέδιά του για επανεξοπλισμό και ανάκτηση του χαμένου γοήτρου της χώρας, σχέδια που οδήγησαν τελικά σε μια νέα παγκόσμια σύρραξη.

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν η μεγαλύτερη και η πιο καταστροφική σύγκρουση στην ιστορία. Ο Αδόλφος Χίτλερ και το ναζιστικό καθεστώς οραματίστηκαν μια τεράστια και νέα αυτοκρατορία «ζωτικού χώρου» (Lebensraum) για τους Γερμανούς στην ανατολική Ευρώπη με την απομάκρυνση των υπαρχόντων πληθυσμών. Ο ναζιστικός στόχος, να ενισχυθεί η γερμανική "κυρίαρχη φυλή", είχε ως αποτέλεσμα τη δίωξη και τη δολοφονία των Εβραίων και πολλών άλλων.

Τα τελευταία χρόνια του Χίτλερ

Το τέλος του Χίτλερ φαίνεται να κοντεύει όταν οι Σύμμαχοι αρχίζουν να προελαύνουν προς το Βερολίνο στις αρχές του 1945. Γεμάτος, λοιπόν, με απόγνωση, αποσύρεται στο καταφύγιό του στο Μέγαρο της Καγκελαρίας. Στις 30 Απριλίου 1945 αυτοκτονεί, μαζί με την ερωμένη του Εύα Μπράουν, την οποία είχε νυμφευτεί την προηγούμενη ημέρα.

Τι ενώνει τους δύο ηγέτες;

Ο Χίτλερ και ο Στάλιν φαίνονταν ότι ήταν εκ φύσεως σύμμαχοι. Είχαν παρόμοιο ηγετικό σύστημα γι' αυτό έμοιαζαν αυτές οι δύο προσωπικότητες. Η πανουργία και η απίστευτη απανθρωπιά που κατέκλυζε τους δύο ηγέτες, τους έκανε να μοιάζουν σαν ένα απόλυτα ταιριαστό ζευγάρι. Ακόμη και οι δύο τους έτρεφαν αυταπάτες που θόλωναν την κρίση τους και έτσι η ανθρωπότητα ήταν εκείνη που αναγκάστηκε να πληρώσει το τίμημα της αλλοφροσύνης τους.

Νικολέτα Μπαγιαζίδου Γ32

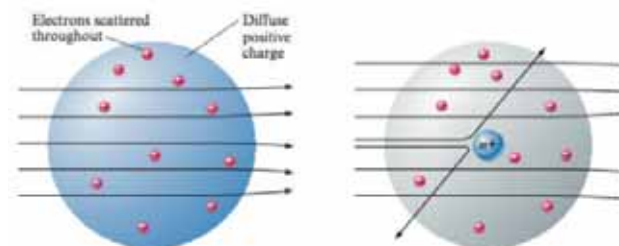
.....
Σημείωση: Χρησιμοποιήθηκαν πηγές από το διαδίκτυο.

Ιστορική εξέλιξη του ατόμου

Ανακάλυψη ηλεκτρονίων

Tο μικρό αυτό σωματίδιο είναι σημαντικό πλέον πρωταγωνιστής στις επιστήμες όπως στη Χημεία, στον Ηλεκτρομαγνητισμό και στην Ηλεκτρική. Επίσης συνέβαλε σημαντικά στη δημιουργία του φωτός.

Η ανακάλυψη του James John Thomson τον 20^ο αιώνα (1856-1940) ήταν ότι το άτομο έχει δομή, δηλαδή αποτελείται από πιο μικρά σωματίδια. Αρχικά την εποχή του υπήρχε μία διαφωνία για το τι ήταν οι καθοδικές ακτίνες, τις οποίες μελέτησε ένας φυσικός πριν από τον Thomson. Έτσι επεδίωξε να εμβαθύνει στην έρευνα των καθοδικών ακτίνων σε ολοένα υψηλότερο κενό και να δείξει την εκτροπή τους από ηλεκτρικό πεδίο. Το 1895 το κατάφερε, δηλαδή απέδειξε εργαστηριακά ότι σε πολύ υψηλό κενό οι καθοδικές ακτίνες σε παρουσία ηλεκτρικού πεδίου εκτρέπονται από την ευθύγραμμη διάδοση και προς ορισμένη πάντα κατεύθυνση. Αυτό σήμαινε και ένα είδος βεβαιότητας για την άποψη ότι οι καθοδικές ακτίνες ήταν κινούμενα σωματίδια με αρνητικό φορτίο. Αργότερα μέτρησε το πηλίκο του φορτίου προς τη μάζα (e/m) και διαπίστωσε ότι για κάθε ένα από τα κινούμενα σωματίδια το πηλίκο του φορτίου προς τη μάζα παρέμενε το ίδιο, ανεξάρτητα από τη φύση των μεταλλικών ηλεκτροδίων που χρησιμοποιήθηκαν, από το είδος του αερίου που υπήρχε έστω και σε ίχνη μέσα στον σωλήνα και ανεξάρτητα από οτιδήποτε. Υποθέτοντας ότι το φορτίο καθενός από αυτά τα σωματίδια ήταν ίσο με το ελάχιστο φορτίο των ιόντων – το

οποίο είχε υποθέσει ο Faraday μέσα από τη θεωρία του για το φαινόμενο ηλεκτρόλυση – οδηγήθηκε σε ένα αρκετά ικανοποιητικό συμπέρασμα για τη μάζα κάθε σωματιδίου. Έτσι, πιστεύοντας ότι δεν είναι ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία προσπάθησε να εμβαθύνει στην έρευνα των ακτίνων αυτών και να δείξει την εκτροπή τους από το ηλεκτρικό πεδίο, το οποίο και κατάφερε. Γι' αυτό μελέτησε τις ιδιότητες της καθοδικής ακτινοβολίας και έτσι διαπίστωσε ότι αποτελούνταν από αρνητικά φορτισμένα σωματίδια, τα οποία είχαν σχετική μάζα. Τα πολύ μικρά σωματίδια της δέσμης είναι υπερβολικά μικρά. Τα σωματίδια που ανακάλυψε ονομάστηκαν ηλεκτρόνια γιατί μπορούν να αλληλοεπιδράσουν με ηλεκτρικό πεδίο. Επίσης, τα ηλεκτρόνια είναι υπεύθυνα για την ανακάλυψη των πρωτονίων.

Ανακάλυψη του πυρήνα

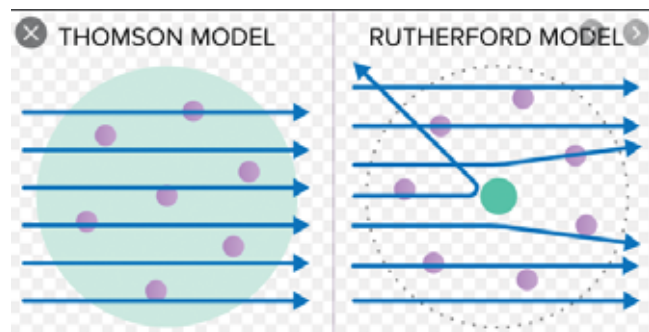
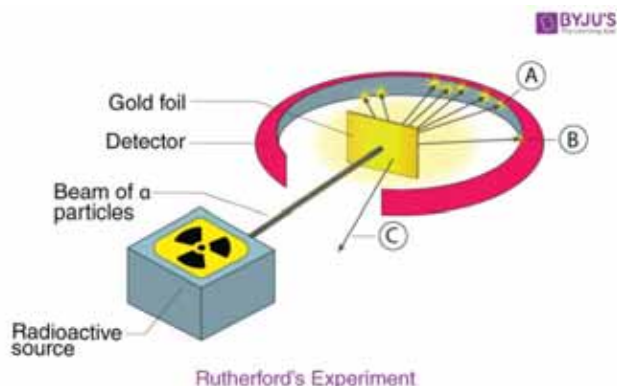
Ο Rutherford απέδειξε την ύπαρξη του ατομικού πυρήνα στα πειράματα σκεδάσεως, δηλαδή στα πειράματα αυτά έριξε μία δέσμη σωματιδίων πάνω σε ένα πολύ λεπτό φύλλο μετάλλου και μέτρησε πώς σκεδάζονται τα σωματίδια στις διάφορες γωνίες σκέδασης.

Ο Ράδερφορντ προέβλεψε ότι όλα τα σωματίδια θα περνούσαν μέσα από το φύλλο ή ότι θα διαλύονταν ελαφρά. Αυτό συνέβη πράγματι τις περισσότερες φορές, αλλά λίγα σωματίδια, 1 στα 8.000, αναπήδησαν αναπάντεχα σχεδόν σε ευθεία γραμμή πίσω στην πηγή. Όταν εξήγησε τα αποτελέσματά του από τα πειράματα ανέφερε πως πιστεύει στην ύπαρξη πυρήνα στο κέντρο του ατόμου και ότι τα σωματίδια, που δεν εκτρέπονταν περνούσαν μέσα στις περιοχές του φύλλου χρυσού που ήταν κενός ο χώρος, ενώ τα σωματίδια που σκεδάζονταν απωθούνταν από το κέντρο των ατόμων του χρυσού, το οποίο λογικά ήταν και αυτό όπως και τα σωματίδια, θετικά φορτισμένα.

Προσδιορισμός φορτίου του ηλεκτρονίου

Την περίοδο 1909-1913, ο Robert Millikan (Μίλλικαν), με ένα εμπνευσμένα απλό πείραμα που πραγματοποίησε στο πανεπιστήμιο του Σικάγου, μέτρησε για πρώτη φορά το στοιχειώδες φορτίο e και απέδειξε ότι το ηλεκτρικό φορτίο είναι κβαντισμένο - υπάρχει δηλαδή μόνο σε διακριτές ποσότητες, που είναι ακέραια πολλαπλάσια του στοιχειώδους φορτίου e . Το μοντέλο της πειραματικής συσκευής του Millikan αποτελείται από δύο παράλληλες μεταλλικές πλάκες. Η πάνω πλάκα έχει μια μικρή τρύπα από την οποία διέρχονται μικρά

σταγονίδια λαδιού. Τα σταγονίδια αυτά είναι φορτισμένα -λόγω της τριβής τους- με το ακροφύσιο του ψεκαστήρα με το οποίο ψεκάζεται το λάδι. Μια οριζόντια δέση φωτός φωτίζει τα σταγονίδια λαδιού, τα οποία μπορούν να παρατηρηθούν με ένα μικροσκόπιο. Καθώς το φως πέφτει πάνω στα σταγονίδια αυτά φαίνονται σαν λαμπερά σημεία μέσα στο σκοτάδι.

Έστω ένα σταγονίδιο μάζας m που είναι φορτισμένο με αρνητικό φορτίο q , λόγω της τριβής του με το ακροφύσιο του ψεκαστήρα. Εάν δεν υπάρχει ηλεκτρικό πεδίο ανάμεσα στις πλάκες, στο σταγονίδιο δρουν δυο δυνάμεις: το βάρος του mg που κατευθύνεται προς τα κάτω, και η αντίσταση του αέρα F , που κατευθύνεται προς τα πάνω. Από τις σταγόνες που πέφτουν, μερικές περνούν μέσω μιας μικρής οπής στον θάλαμο παρατήρησης, όπου ο ερευνητής παρακολουθεί την πτώση μιας σταγόνας με τη βοήθεια μικροσκοπίου. Κάποιες από τις σταγόνες αυτές έχουν προσλάβει ένα ή περισσότερα ηλεκτρόνια, τα οποία έχουν ελευθερωθεί από την πρόσπτωση ακτίνων X πάνω σε μόρια αέρα (ή λόγω τριβής μέσα στον ψεκαστήρα). Έτσι οι σταγόνες τώρα είναι αρνητικά φορτισμένες.

Χριστίνα Νικολάου B22

Σημείωση: Χρησιμοποιήθηκαν πηγές από το διαδίκτυο.

Μαύρες Τρύπες και η Θεωρία της Σκουληκότρυπας

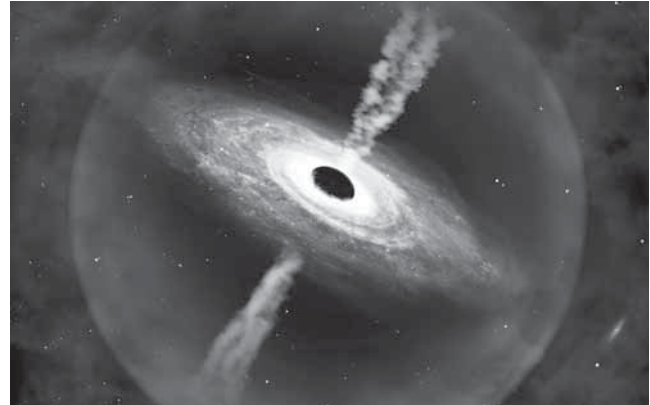
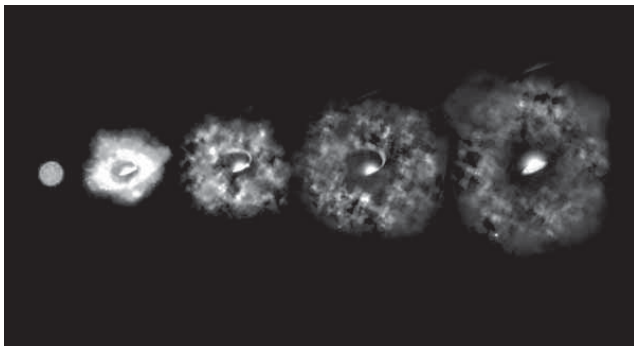
Μαύρη Τρύπα είναι ένα μέρος στον χώρο, που ούτε το φως δεν μπορεί να της διαφύγει λόγω της ισχυρής βαρυτικής έλξης. Ακόμη ο ορίζοντας γεγονότων είναι ένα σημείο χωρίς επιστροφή, πέρα από το οποίο δεν μπορούμε να δούμε. Εάν κάτι υπερβεί τον ορίζοντα αυτό, μπαίνει μέσα στην μοναδικότητα, δηλαδή σ' ένα «ιδιόμορφο χωροχρονικό σημείο», της Μαύρης Τρύπας. Αυτό το σημείο είναι απεριόριστα μικρό και πυκνό και στο οποίο οι νόμοι της φυσικής δεν ισχύουν!

Οι μαύρες τρύπες χωρίζονται σε: αστρικές, υπερμεγέθεις, ενδιάμεσες, μικροσκοπικές.

Οι Αστρικές και οι Υπερμεγέθεις μαύρες τρύπες είναι οι πιο κοινές κατηγορίες.

Αστρικές Μαύρες Τρύπες

Δημιουργούνται όταν οι μεγάλοι αστέρες πεθαίνουν και καταρρέουν. Προκύπτουν, λοιπόν, όποτε ένα

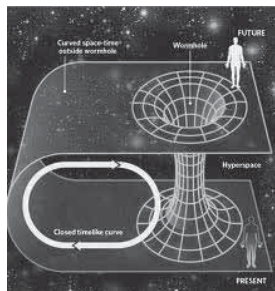
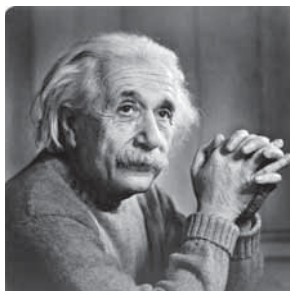
άστρο εξαντλήσει τα πυρηνικά του καύσιμα. Η πίεση προς τα έξω δεν θα μπορεί να συντηρηθεί και έτσι το άστρο θα αναγκαστεί να καταρρεύσει από την ίδια του τη βαρυτική έλξη. Καθώς το άστρο θα συρρικνώνεται, η ένταση του βαρυτικού πεδίου στην επιφάνεια θα αυξηθεί, με αποτέλεσμα να αυξηθεί και η ταχύτητα διαφυγής από την επιφάνειά του. Πιθανολογείται ότι υπάρχουν εκατομμύρια αστρικές μαύρες τρύπες στον δικό μας Γαλαξία.

Υπερμεγέθεις Μαύρες Τρύπες

Είναι συγκριτικά γιγάντιες, καθώς είναι εκατομμύρια ή δισεκατομμύρια φορές μεγαλύτερες από τον ήλιο μας! Οι επιστήμονες απλώς εικάζουν το πώς σχηματίζονται, αλλά γνωρίζουμε ότι υπάρχουν στο κέντρο κάθε μεγάλου γαλαξία, όπως ο Γαλαξίας μας.

Οι Μαύρες Τρύπες ήταν άγνωστες ως τον 21^ο αιώνα. Το 1916, χάρη στη γενική θεωρία της σχετικότητας του Αϊνστάιν (ότι δηλαδή ο χώρος και ο χρόνος είναι μαζί ως μία ενιαία οντότητα) ο Καρλ Σγουόρτσαϊντ (Γερμανός φυσικός), υπολόγισε πως οποιαδήποτε μάζα, αν συμπιεστεί αρκετά, μπορεί να γίνει Μαύρη Τρύπα.

Το 1971, η θεωρία αυτή έγινε πραγματικότητα, διότι καθώς οι αστρονόμοι μελετούσαν τον αστερισμό του Κύκνου ανακάλυψαν την πρώτη Μαύρη Τρύπα!

Η Θεωρία της σκουληκότρυπας

Αφού η βαρυτική δύναμη της «μαύρης τρύπας» μας εμποδίζει να εισχωρήσουμε στο εσωτερικό της, δεν υπάρχει τρόπος να γνωρίζουμε τον μελλοντικό πραγματικό προορισμό των υλικών που εισχωρούν στο εσωτερικό της. Το γεγονός, όμως, αυτό δεν εμποδίζει τους θεωρητικούς Φυσικούς να κάνουν τις δικές τους υποθέσεις.

Μία από τις υποθέσεις αυτές είχε επεξεργαστεί ο ίδιος ο Αϊνστάιν με τον συνεργάτη του Nathan Rosen το 1935, και η οποία ονομάστηκε «Γέφυρα Αϊνστάιν-Ρόζεν». Το 1957 ο περίφημος Αμερικανός θεωρητικός

Φυσικός John Archibald Wheeler έδωσε στις κοσμικές αυτές σήραγγες την ονομασία «σκουληκότρυπες», αλλά απέδειξε ότι δεν μπορούν να παραμείνουν σταθερές. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, οι «μαύρες τρύπες» θα μπορούσαν να σχηματίζουν παράξενες κοσμικές σήραγγες, οι οποίες ίσως να οδηγούν σε κάποιο άλλο άγνωστο Σύμπαν, με το οποίο δεν υπάρχει καμιά άλλη επικοινωνία ούτε και τρόπος επιστροφής.

Παράλληλα, μια άλλη εκδοχή προτείνει τη σύνδεση μιας «μαύρης τρύπας» με άλλα σημεία του δικού μας Σύμπαντος. Σημεία, δηλαδή, που απέχουν μεταξύ τους όχι μόνο στον χώρο αλλά και στον χρόνο. Φυσικά, αφού ο χρόνος και ο χώρος είναι έννοιες, που δεν έχουν καμιά υπόσταση στο εσωτερικό μιας «μαύρης τρύπας», υπάρχει πιθανότητα κάποτε στο μέλλον και με την κατάλληλη τεχνολογία να γίνουν οι «μαύρες τρύπες» το κλειδί των μελλοντικών μας μετακινήσεων στην προσπάθειά μας να εξερευνήσουμε ολόκληρο το Σύμπαν.

Αν ήταν δυνατό να δούμε και να μελετήσουμε μία Σκουληκότρυπα στο σύμπαν θα φαινόταν σαν μια σφαίρα. Το φως που βγαίνει από την άλλη πλευρά της, θα ήταν από κάποιο πολύ μακρινό μέρος του σύμπαντος. Εάν την διασχίζαμε, τότε θα φτάναμε σε εκείνο το μέρος, το οποίο βλέπαμε μέσα στην Σκουληκότρυπα και θα μπορούσαμε να δούμε μέσα της το μέρος από όπου είχαμε ξεκινήσει.

Ελένη Κτωρίδη B43

.....
Σημείωση: Χρησιμοποιήθηκαν πηγές από το διαδίκτυο.

Ενεργειακά ποτά: ενημερώσου πριν τα καταναλώσεις

Στις μέρες μας τα ενεργειακά ποτά είναι πολύ διαδεδομένα, αφού πολλά άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας τα καταναλώνουν, χωρίς να ξέρουν πραγματικά τι είναι και πόσο βλαβερά είναι.

Τα ενεργειακά ποτά είναι τύπος ποτού που περιέχουν ζάχαρη και τονωτικές ουσίες τα οποία διατίθενται στην αγορά ως παρεχόμενο πνευματικής και σωματικής διέγερσης. Η καφεΐνη είναι το πρωταρχικό συστατικό των ενεργειακών ποτών που προστίθεται για την ενίσχυση της σωματικής απόδοσης, αυξάνοντας την αντοχή και τη δύναμη, βελτιώνοντας το χρόνο αντίδρασης και καθυστερώντας την κόπωση. Η υπερβολική, όμως, πρόσληψή της έχει συνδεθεί με ανεπιθύμητα συμπτώματα, συμπεριλαμβανομένων της υψηλής αρτηριακής πίεσης, του πρόωρου τοκετού και πιθανώς του αιφνίδιου θανάτου, όταν καταναλωθεί σε υπερβολικές δόσεις. Στα ενεργειακά ποτά εμπεριέχονται και σπόροι guarana, οι οποίοι περιέχουν περίπου τέσσερις φορές την ποσότητα καφεΐνης, που βρίσκεται στους κόκκους καφέ.

Η ταυρίνη, είναι ακόμα ένα συστατικό των ενεργειακών ποτών, το οποίο είναι ένα κοινό αμινοξύ, το οποίο βρίσκεται στο κρέας, τα θαλασσινά και το γάλα και επηρεάζει τα επίπεδα νερού και μετάλλων στο αίμα. Υποστηρίζει την ανάπτυξη του εγκεφάλου και συμβάλλει στη βελτίωση της αθλητικής απόδοσης. Παρόλα αυτά, η ποσότητα ταυρίνης που περιέχεται

στα ενεργειακά ποτά είναι υψηλότερη από την αντίστοιχη σε μια κανονική διατροφή. Στα ενεργειακά ποτά περιλαμβάνεται ακόμα το ginseng, ωστόσο, δεν υπάρχει αρκετό ώστε να προσφέρει κάποιο όφελος στον οργανισμό όπως την ενίσχυση στην αθλητική απόδοση και στο ανοσοποιητικό σύστημα.

Τα πρώτα δέκα λεπτά που θα καταναλώσετε ένα ενεργειακό ποτό, η καφεΐνη που περιέχει εισέρχεται στο κυκλοφορικό σας σύστημα, έτσι ο καρδιακός σας ρυθμός και η πίεσή σας αρχίζουν να αυξάνονται. Στα επόμενα 15 με 45 λεπτά θα αρχίσετε να νιώθετε μεγαλύτερη ενέργεια και θα μπορείτε να συγκεντρωθείτε καλύτερα. Στην πρώτη ώρα το σώμα σας αρχίζει να νιώθει την απότομη πτώση από την έλλειψη ζάχαρης.

Όταν η επίδραση της καφεΐνης αρχίζει να περνάει, θα αρχίσετε να νιώθετε κουρασμένοι και τα επίπεδα της ενέργειάς σας θα πέσουν χαμηλά. Επειδή η καφεΐνη είναι ένα είδος «ναρκωτικού», τα άτομα που καταναλώνουν τακτικά ροφήματα με καφεΐνη θα αρχίσουν να έχουν τα πρώτα συμπτώματα στέρησης, 12-24 ώρες μετά την τελευταία τους «δόση». Αυτά τα συμπτώματα πολλές φορές είναι πονοκέφαλοι, δυσκοιλιότητα, ευερεθιστότητα και εκνευρισμός. Τα ενεργειακά ποτά δεν έχουν τίποτα θετικό να μας προσφέρουν, και οι συνέπειες που μπορούν να προκαλέσουν είναι πολλές, όπως ταχυπαλμία, τρέμουλο, νευρικό-

τητα, γαστρεντερικές ενοχλήσεις, πόνο στο στήθος, ζαλάδα, αϋπνία, αυξημένη αρτηριακή πίεση, αναπνευστική δυσχέρεια, πονοκέφαλο, έμφραγμα του μυοκαρδίου ή ακόμη και θάνατο. Γι' αυτό οπωσδήποτε θα πρέπει να τα αποφεύγουν παιδιά, εγκυμονούσες, άτομα που καταναλώνουν αλκοόλη και τα άτομα που αθλούνται.

Πολλά άτομα δεν ξεχωρίζουν τις διαφορές μεταξύ ενεργειακού και αθλητικού ποτού. Τα αθλητικά ποτά, αυξάνουν την αντοχή, αντικαθιστούν την απώλεια ηλεκτρολυτών και αποτρέπουν την αφυδάτωση κατά την άσκηση για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Τα ποτά αυτά, περιέχουν υδατάνθρακες με τη μορφή ζάχαρης (π.χ. γλυκόζη, σιρόπι καλαμποκιού υψηλής φρουκτόζης, σακχαρόζη) ή γλυκαντικά χαμηλών θερμίδων.

Το πιο ανησυχητικό αυτή τη στιγμή είναι η έλλειψη νομικής ρύθμισης σχετικά με την ασφάλεια των ενεργειακών ποτών καθώς και οι επιθετικές τακτικές μάρκετινγκ που απευθύνονται κυρίως σε εφήβους.

Εμμέλεια Παναγιώτου Α32

.....
Σημείωση: Χρησιμοποιήθηκαν πηγές από το διαδίκτυο.

Συμβουλές για διατροφή λίγο πριν τις εξετάσεις

ΘΡΕΠΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ

ΥΔΑΤΑΝΘΡΑΚΕΣ

Αποτελούν την κύρια πηγή ενέργειας και ενισχύουν την συγκέντρωση, αλλά και την μνήμη.

ΛΙΠΑΡΑ

Με την πρόσληψη καλών λιπαρών οξέων, οι μαθητές θα έχουν καλύτερες επιδόσεις, βελτιωμένη όραση, αλλά και καλύτερη διάθεση.

ΠΡΩΤΕΪΝΕΣ

Συμβάλλουν στην ανάπτυξη.

ΒΙΤΑΜΙΝΕΣ ΚΑΙ ΙΧΝΟΣΤΟΙΧΕΙΑ

Καθαρίζουν τον οργανισμό από τις ελεύθερες ρίζες, που παράγονται ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης κόπωσης και στρες.

ΜΑΘΗΤΕΣ & ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ...

- Είναι απαραίτητη η κατανάλωση ενός πλήρους πρωινού το οποίο να περιλαμβάνει κάποιο γαλακτοκομικό προϊόν (γάλα ή γιαούρτι) και ένα αμυλούχο τρόφιμο (δημητριακά πρωινού, ψωμί ή φρυγανιές).
- Είναι σημαντικό να καταναλώνουμε μικρά και συχνά γεύματα.
- Θα ήταν καλό να αποφεύγουμε σνακ πλούσια σε λιπαρά και ζάχαρη, αλλά να προτιμούμε τα φρούτα και τα λαχανικά.
  - Πρέπει να καταναλώνουμε 8-10 ποτήρια νερό ημερησίως και να αποφεύγουμε τον καφέ, καθώς έχει αρνητικές επιπτώσεις στον ύπνο και κατ' επέκταση στην ξεκούραση και στην απόδοση.
- Θα ήταν χρήσιμο να αποφεύγουμε τις αυστηρές δίαιτες, διότι ελαττώνουν την ικανότητα της μνήμης.

ΕΙΡΗΝΗ ΠΕΤΡΑΚΙΔΗ Γ'23

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΪ

Οι μαθήτριες Κωνσταντίνου Αναστασία Γ22 (χρυσό), Ιωάννου Ελένη Γ22 (αργυρό), Χωραττά Θεανώ Γ21 (χάλκινο), κατά την επίδοση των βραβείων τους για την περσινή 34η Ολυμπιάδα Φυσικής Β' Λυκείου 2020.

Παγκύπριος Διαγωνισμός Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας- Γ' Λυκείου Κατεύθυνση
Β' Βραβείο: Ηρώ Ιωάννου Γ11

ΙΔ' Παγκύπριος Διαγωνισμός Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου 2020-2021

Κατηγορία: Εικαστική δημιουργία

Β' Βραβείο: Ηλίας Τζιοβάννης Γ31

Κατηγορία: Ενημερωτικών μέσων

Β' Βραβείο: Αναστασία Ξενοφώντος Α11
Νικόλας Μιχαήλ Α11

28^η Παγκύπρια Ολυμπιάδα Χημείας Γ' Λυκείου

Ανάμεσα στους οκτώ διακριθέντες για την τελική φάση του διαγωνισμού:

Αναστασία Κωνσταντίνου Γ22

18^η Παγκύπρια Ολυμπιάδα Βιολογίας Β' Λυκείου

Έπαινος: Εβελίνα Βελαώρα Β22

ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

35^η Παγκύπρια Ολυμπιάδα Φυσικής για την Γ' Λυκείου

Πρώτευσαν σε Επαρχιακό επίπεδο στην Α' Φάση και απέκτησαν δικαίωμα συμμετοχής στη Β' Φάση:

Ελένη Ιωάννου Γ22

Αναστάσιος Κουσής Γ21

Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός με αφορμή την Παγκόσμια Μέρα Καρκίνου με θέμα: «Είμαι νέος και δημιουργώ ένα μέλλον χωρίς καρκίνο»

4^η θέση: Χρήστος Γιαγκου Β31

Διαγωνισμός Μετεωρολογίας: Κλιματική Αλλαγή: αίτια, συνέπειες και τρόποι αντιμετώπισής της

Α' Βραβείο: Γεωργία Πετρίδου Β21

Θεοδώρα Χριστοδούλου Β21

Μαρία Χριστοφόρου Β21

Γ' Μαθητικός Διαγωνισμός Χημείας με θέμα «Η Χημεία για τον Άνθρωπο και το Περιβάλλον»

Άνθη Πόντου Β22

Έλενα Μιχαηλούδη Β22

Κρίστια Δημητρίου Β21

Χριστίνα Νικολάου Β22

Εβελίνα Βελαώρα Β22

Σημείωση: Δεν ανακοινώθηκαν αποτελέσματα μέχρι τη στιγμή της εκτύπωσης.

20^η Ολυμπιάδα Χημείας Α' Λυκείου 2021

Χάλκινο μετάλλιο: Παναγιώτης Τσαγκάρης Α23
Έπαινος: Χριστίνα Γαβριήλ Α21

Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός ΥΠΠΑΝ
«Μουσική και Διαφήμιση»

Βραβείο στην ειδική κατηγορία: Προβολή Κοινωνικού μηνύματος

Αναστασία Κκολού Α24

Άντρεα Γκούζια Α24

Άντρια Μίτα Α24

Θέκλα Αλεξανδροπούλου Α24

Διαγωνισμός Κυπριακής Μαθηματικής
Εταιρείας: Ζωή-Ιδέα-Καινοτομία

Προκρίθηκε στον τελικό

Χρήστος Γιάγκου Β31

Παγκύπριοι Διασυλλογικοί Αγώνες Στίβου κάτω των 20 ετών

2η θέση στα 100μ. Αρρένων:

Εμμανουήλ Χριστοδούλου Γ43

1η θέση στα 1500μ.: Αναστάσιος Κουσής Γ21

1η θέση στα 5000μ.: Αναστάσιος Κουσής Γ21

Η Αναστασία Ξενοφώντος και ο Νικόλας Μιχαήλ του Α11 μαζί με την καθηγήτριά τους Δέσποινα Μαλιάππη παραλαμβάνουν από τον Διευθυντή το βραβείο τους.

Ο Ηλίας Τζιοβάννης του Γ31 βραβεύτηκε στον Διαγωνισμό της Αρχιεπισκοπής και παραλαμβάνει το βραβείο του.

4^η Θέση

Παγκόσμια Μέρα Καρκίνου με θέμα: «Είμαι νέος και δημιουργώ ένα μέλλον χωρίς καρκίνο» - Απόσπασμα

Buoyancy

Cancer, a disease so severe that although cases should be decreasing, they yet rise. Well, it is time we made a change, as we know, up until now there is no successful cure, however what we can do as citizens to make an impact, is to spread awareness about the possible causes of this disease and ways to prevent it.

Cancer is a complex group of diseases with many possible causes. It can be the result of habits like smoking, unhealthy diet, low physical activity, or exposure to radiation. So what ways are there to prevent the growth of cases of this disease?

For starters with physical exercise. The longer, harder and more often you exercise, the smaller the risk of cancer, according to scientific research.

A good diet is vital and can have a significant role to lessen the chances of cancer. Exceptionally, nourishing your body with food high in alkaline foods such as fruits and vegetables instead of acidic foods, can increase blood pH levels and establish an atmosphere in the body that disincentivizes cancer development.

What happens in the case that a person has cancer, though? In this case the person can use his mind as a very strong healing weapon. Having a positive behaviour can help keep your outlook positive and it can contribute to create a healthy mood. When pleasant thoughts are produced, cortisol decreases so you feel happy, or hopeful, and the brain releases serotonin, producing a sense of well-being. You do have the power in this moment and going forward to choose your viewpoint and behaviour, which will change your brain, cells, and genes. NEVER GIVE UP HOPE!

Christos Yiangou B31

Πρώτο βραβείο

Κλιματική Αλλαγή:

Έρευνα για τεκμηρίωση, αίτια, συνέπειες και τρόποι αντιμετώπισης

Εισαγωγή

Σε μια νέα έκθεση που συντάξε ο Παγκόσμιος μετεωρολογικός Οργανισμός μαζί με ένα δίκτυο διεθνών φορέων, υπογραμμίζονται τα σημάδια της κλιματικής αλλαγής, όπως η αύξηση της θερμοκρασίας στην ξηρά και στους ωκεανούς, η επιτάχυνση της αύξησης της στάθμης της θάλασσας και η τήξη των πάγων. Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει μία γενική εικόνα αναφορικά με την κλιματική αλλαγή στην Κύπρο και τις περιοχές που φαίνεται να επηρεάζονται περισσότερο. Να διερευνήσει πιθανές αιτίες και να προτείνει τρόπους αντιμετώπισής της.

Συμπεράσματα

Στα πλαίσια της συγκεκριμένης εργασίας μελετήθηκαν δεδομένα που αφορούν τον πληθυσμό, τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου, της μέσης θερμοκρασίας, της μέσης μέγιστης και ελάχιστης θερμοκρασίας και της βροχόπτωσης στην Κύπρο συναρτήσει της χρονολογίας.

Μέσα από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι συνολικά για την Κύπρο η θερμοκρασία (μέση, μέγιστη και ελάχιστη) αυξάνεται με μεγαλύτερο ρυθμό από τα παγκόσμια μοντέλα που σημαίνει ότι η κλιματική αλλαγή επηρεάζει ήδη σε πολύ μεγάλο βαθμό το νησί.

Οι προβλέψεις των μελλοντικών αλλαγών αποκαλύπτουν αυξήσεις της μέγιστης ετήσιας θερμοκρασίας που μπορεί να φθάσουν στους 2,4-2,6°C στις ηπειρωτικές και ορεινές περιοχές και στους 2,0°C στις

Η καθηγήτρια Έφη Λοϊζίδου συντονίζει τις μαθήτριες Γεωργία, Μαρία και Θεοδώρα (από αριστερά)

παράκτιες περιοχές. Επίσης, ένας επιπλέον μήνας με μέγιστη θερμοκρασία υψηλότερη από 35°C αναμένεται στις χερσαίες και ορεινές περιοχές. Παρόμοιες αυξήσεις αναμένονται επίσης για τροπικές νύχτες σε όλο το πεδίο μελέτης. Η συνολική μέση βροχόπτωση για την Κύπρο μειώθηκε σημαντικά τα τελευταία 100 χρόνια αυξάνοντας σε μεγάλο βαθμό τον κίνδυνο της ερημοποίησης.

Επίσης συμπεράναμε ότι σημειώθηκε αύξηση της θερμοκρασίας στις παράλιες περιοχές, στο κεντρικό μέρος του νησιού (Λευκωσία) και στον Πρόδρομο (ορεινή περιοχή), με τον Πρόδρομο να σημειώνει μεγάλη αύξηση παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μια αραιοκατοικημένη περιοχή. Η άνοδος της θερμοκρασίας αναμένεται να αυξήσει τη συχνότητα των

Τα θερμοκηπικά αέρια παγιδεύουν την ακτινοβολία θερμαίνοντας την ατμόσφαιρα και τον πλανήτη.

πυρκαγιών και να επιφέρει περαιτέρω μείωση στο διαθέσιμο νερό. Περαιτέρω θα μπορούσε να διερευνηθεί αν υπάρχει, αύξηση στη συχνότητα εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων.

Παρατηρήσαμε το φαινόμενο της αστικής θερμονησίδας στη Λεμεσό με τη θερμοκρασία στο Νέο Λιμάνι Λεμεσού (αστική περιοχή) να αυξάνεται κατά μεγαλύτερο βαθμό από την αύξηση της θερμοκρασίας στο Ακρωτήριο (προαστιακή περιοχή). Ο πληθυσμός της Κύπρου σε όλες τις επαρχίες από το 1992-2011 αυξήθηκε. Ο συνολικός πληθυσμός που καταγράφηκε στις ελεύθερες περιοχές σημείωσε αύξηση 14,5% από το 1992 μέχρι το 2001 και αύξηση 21,9% από το 2001 μέχρι το 2011. Αυτό έχει ως συνέπεια την έντονη αστικοποίηση, την αύξηση των ενεργειακών αναγκών, των οικοδομών κτλ.

Στην Κύπρο κατά την περίοδο 1990-2017 παρατηρείται αύξηση όλων των αερίων του θερμοκηπίου κατά 59% το CO₂, 32% το CH₄, 3% το N₂O, 291% το HFC3 και 542% το SF₆. Μια μελλοντική εργασία μπορεί να διερευνήσει τους λόγους που ευθύνονται για αυτή την αύξηση. Ίσως να μπορούν να αντληθούν δεδομένα από σταθμούς ελέγχου ποιότητας του αέρα για να διαπιστωθεί το ποσοστό συνεισφοράς από δραστηριότητες, όπως η βιομηχανία, τα αυτοκίνητα και η διαχείριση σκουπιδιών.

Είναι πολύ σημαντικό να συνειδητοποιήσουμε όλοι τη σημασία που έχει το περιβάλλον για μας, καθώς και τους λόγους για τους οποίους όλοι είμαστε υποχρεωμένοι να καταβάλλουμε το μέγιστο των δυνατοτήτων μας για την προστασία του, αφού η επιβίωσή μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με αυτό.

Πρέπει να γίνουν σοβαρές αλλαγές σε πολιτικό επίπεδο ώστε να μπορέσει η Κύπρος να πετύχει τους στόχους που έχει θέσει η συμφωνία του Παρισιού για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρωπαϊκή Ένωση έως το 2050. Προς τον σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τάσσεται υπέρ ενός δεσμευτικού ενοριακού στόχου για καθαρή εσωτερική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990.

Ωστόσο υπάρχουν πολλά, απλά και βασικά πράγματα που μπορούμε να κάνουμε καθημερινά ο καθένας από μας, έτσι ώστε να προστατέψουμε το περιβάλλον και τελικά τον ίδιο μας τον εαυτό.

Μπορούμε να εξοικονομούμε ενέργεια:

- Σβήνοντας τα φώτα όταν δεν είναι απαραίτητο.
- Χρησιμοποιώντας λαμπτήρες φθορίου.
- Κλείνουμε τις πρίζες όταν δεν χρησιμοποιούμε τις ηλεκτρικές συσκευές, ώστε να μην είναι σε αναμονή.
- Τοποθετώντας φωτοβολταϊκά στα σπίτια μας και όχι μόνο.
- Διαλέγοντας οικιακές συσκευές που είναι ενεργειακής κλάσης A, ούτως ώστε να καταναλώνουν πέντε φορές λιγότερη ενέργεια από τις συμβατικές συσκευές.

Υιοθετούμε συνήθειες για την προστασία του περιβάλλοντος όπως:

- Να προτιμούμε το περπάτημα για μικρές αποστάσεις και αποφεύγουμε τη χρήση του αυτοκινήτου.

- Όπου είναι δυνατόν, είναι προτιμότερο να παίρνουμε τα δημόσια μέσα μεταφοράς για τη μετάβαση στην εργασία, στο σχολείο ή στο κέντρο της πόλης για δουλειές.
- Χρησιμοποιούμε υβριδικά αυτοκίνητα, που είναι αρκετά πιο οικονομικά όσον αφορά στην κατανάλωση καυσίμων.
- Ανακυκλώνουμε όσο πιο πολύ μπορούμε.
- Καθαρίζουμε τις παραλίες μας.
- Δεν ξοδεύουμε άσκοπα νερό.
- Δημιουργούμε χώρους πρασίνου φυτεύοντας δέντρα και φυτά.

Η κλιματική αλλαγή δεν μπορεί πλέον να θεωρείται απλώς ένα περιβαλλοντικό ή αναπτυξιακό ζήτημα. Η σημαντικότερη απόρροιά της είναι ότι θέτει σε κίνδυνο την προστασία και βελτίωση της ανθρώπινης υγείας και ευημερίας. Είναι αναγκαία η καλύτερη εκτίμηση της διάστασης του προβλήματος «κλιματική αλλαγή» τόσο για την ανάπτυξη μιας αποτελεσματικής πολιτικής και την από κοινού δέσμευση για την αντιμετώπισή του (Cohen et al, 2004).

Γεωργία Πετρίδου B21
Θεοδώρα Χριστοδούλου B21
Μαρία Χριστοφόρου B21

Σημείωση: Ολόκληρη η μελέτη βρίσκεται σε έντυπη μορφή στη Βιβλιοθήκη του Σχολείου μας και σε ηλεκτρονική στην ιστοσελίδα μας: <http://lyk-latsia-lef.schools.ac.cy/>

Κυπριακό μέλι:

Μύθοι και πραγματικότητες – Απόσπασμα

Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι η χημεία είναι ένας περιορισμένης εμβέλειας κλάδος, που ασχολείται μόνο με αναλύσεις και πειράματα. Όμως, η χημεία είναι μέσα στην καθημερινότητά μας και αποτελεί χρησιμότερο εργαλείο τόσο για την επιβίωση του ανθρώπου όσο και για τη διατήρηση της φύσης.

Αφού συζητήσαμε διάφορα προτεινόμενα θέματα, καταλήξαμε στο θέμα «Κυπριακό μέλι: Μύθοι και πραγματικότητες». Πιστεύουμε ότι το συγκεκριμένο θέμα καλύπτει όλες τις πλευρές του θέματος του διαγωνισμού, γιατί από τη μια αναδεικνύει τη χρησιμότητα της χημείας για τη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου αλλά και από την άλλη την ανάγκη προστασίας αυτού του μικρού αλλά και τόσο χρήσιμου εντόμου, της μέλισσας. Η μέλισσα είναι ο κυριότερος επικονιαστής της χλωρίδας μας, που σήμερα κινδυνεύει από την αλόγιστη χρήση εντομοκτόνων και από τη μόλυνση του πλανήτη μας. Γι' αυτό πρέπει να την προστατέψουμε, αν θέλουμε η γη μας να συνεχίζει να αναπτύσσει τα λουλούδια, τα φυτά και τα δέντρα της. Πολλά απ' αυτά θα εκλείψουν, αν εξαφανιστούν οι μέλισσες.

Σκοπός της έρευνάς μας ήταν να βρούμε την αλήθεια γύρω από το ποιο είναι τελικά το γνήσιο κυπριακό μέλι και πώς μπορούμε να το αναγνωρίσουμε.

Γιατί το μέλι κρυσταλλώνει;

Μέσα από τα αποτελέσματα φάνηκε ότι ο Κύπριος καταναλωτής δεν έχει ξεκαθαρισμένη εικόνα σχετικά με το πώς να αναγνωρίζει το κυπριακό μέλι και τη αυξημένη θρεπτική αξία του κρυσταλλωμένου μελιού. Κυρίως το επιλέγει από την εμφάνιση και το χρώμα. Κατά τη μελέτη μας στη βιβλιογραφία ανακαλύψαμε τους ακόλουθους τρεις τρόπους για να ξεχωρίζουν οι καταναλωτές εάν το μέλι που προμηθεύονται είναι γνήσιο ή νοθευμένο. Τους δοκιμάσαμε και όντως ισχύουν.

Οι μαθήτριες Χριστίνα, Άνθη, Κρίστια, Εβελίνα (από αριστερά) καθώς καταγράφουν δεδομένα για την εργασία τους

1. Η δοκιμή με το κουταλάκι: Γεμίζουμε ένα κουτάλι με μέλι και το αφήνουμε να τρέξει από ύψος. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται μια λεπτή γραμμή. Αν η γραμμή του μελιού δεν κόβεται, αλλά η ροή είναι συνεχόμενη μέχρι να αδειάσει σχεδόν το κουταλάκι, τότε το μέλι μας είναι ανόθευτο.

2. Η δοκιμή με το κερί: Αν βουτήξουμε λοιπόν το φιτίλι ενός κεριού μέσα στο μέλι και προσπαθήσουμε να το ανάψουμε, αυτό θα καεί κανονικά. Στην περίπτωση που δεν ανάβει, σημαίνει ότι το μέλι μας δεν είναι τόσο αγνό όσο νομίζαμε.

3. Η δοκιμή με το νερό: είναι να βάλουμε μια κουταλιά μέλι μέσα σε ένα ποτήρι νερό, αν αυτό διαλυθεί τότε είναι νοθευμένο με κάποια γλυκαντική ουσία ενώ αν πέσει κάτω όπως είναι τότε είναι γνήσιο.

Συμπερασματικά, το πρόβλημα διάθεσης του κυπριακού μελιού είναι οξύ λόγω της συνολικά μεγάλης ετήσιας παραγωγής καθώς επίσης λόγω του έντονου ανταγωνισμού που δέχεται από το εισαγόμενο. Η αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να στηριχθεί στην ποιοτική ανωτερότητα του κυπριακού μελιού. Ο μελισσοκομικός κόσμος οφείλει να ενημερώσει σωστά τον καταναλωτή, έτσι ώστε να γνωρίζει πώς να αποφεύγει το νοθευμένο μέλι και πώς να χαιρέται τη φυσικότητα του αγνού μελιού που του προσφέρει η κυπριακή φύση. Η καθιέρωση του προτύπου από το

Μαθητές του Σχολείου μας συμπληρώνουν ερωτηματολόγιο για τις ανάγκες της εργασίας.

κράτος αλλά κυρίως η γνώση του από τον καταναλωτή θα βοηθήσει στην εξάλειψη της παραποίησης ή νοθείας του μελιού.

Με την υλοποίηση της παρούσας εργασίας είχαμε την ευκαιρία να αποκτήσουμε αρκετές γνώσεις γύρω από το σχετικό θέμα. Επίσης, μάθαμε να δουλεύουμε ομαδικά και χρησιμοποιήσαμε τις ιδιαίτερες γνώσεις του κάθε μέλους της ομάδας μας. Αξιοποιώντας τις επιλογές των μαθημάτων μας, και συνεπώς τα ενδιαφέροντά μας, εμπλακήκαμε σε όλα τα στάδια της έρευνας, δηλαδή στον καθορισμό του προβλήματος και τον τρόπο προ-

σέγγισής του, στη χρήση των γνώσεων χημείας, πληροφορικής και μαθηματικών για την ανάλυση και τον σχολιασμό των αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου μας. Παράλληλα με την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας συγκρίναμε και σχολιάσαμε καλύτερα τα αποτελέσματα της έρευνάς μας. Έτσι αποκτήσαμε γνώσεις και δεξιότητες στους τομείς που μας ενδιαφέρουν.

Τέλος, τα μέλη όλης της ομάδας είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα μέσα σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές που βιώνουμε λόγω της πανδημίας και μπορούμε να πούμε ότι μάθαμε να ολοκληρώνουμε μια ερευνητική εργασία.

**Δημητρίου Κρίστια B21, Βελαώρα Εβελίνα B22,
Μιχαηλούδη Έλενα B22, Νικολάου Χριστίνα B22 και
Πόντου Άνθη B22**

Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός Δοκιμίου με θέμα: «Τα 60 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας»

Αναστασία Κωνσταντίνου Γ22

Διαγωνισμός Μαθητικού Δοκιμίου Ελληνικής Πρεσβείας

Μαρία Φιλίππου Γ11

25^{ος} Διαγωνισμός Έκθεσης Ιδεών με θέμα: «Η συμβολή του εθελοντισμού στην αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19»

Χρήστος Γιάγκου Β31

Διαγωνισμός συγγραφής παραμυθιού ΥΠΠΑΝ με τίτλο: «Προβληματική ενασχόληση με τυχερά παιχνίδια. Επιλέγω την τύχη μου: Εξετάζω συνέπειες- ζυγίζω ρίσκα- λαμβάνω αποφάσεις».

Χρήστος Γιάγκου Β31

ΙΔ΄ Παγκύπριος Μαθητικός Διαγωνισμός της Ιεράς Αρχιεπισκοπής με θέμα: Ο καθοριστικός ρόλος της εκκλησίας για την απελευθέρωση του Ελληνισμού

Χρήστος Γιάγκου Β31

Μαθητικός Φωτογραφικός Διαγωνισμός της Ένωσης Φυσικών Κύπρου, «Φυσική με μια ματιά»

Χρήστος Γιάγκου Β31

Αντρέα Γαβριήλ Α31

Αναστασία Γεωργίου Α31

Μαθητικός Διαγωνισμός Συγγραφής Άρθρου/Επιστολής για τη Φυσική, της Ένωσης Φυσικών Κύπρου με θέμα: «Ο ρόλος της εκπαίδευσης στη θωράκιση των πολιτών από τη δημαγωγία της ψευδοεπιστήμης»

Αναστασία Κωνσταντίνου Γ22

BeSafeNet Olympiad 2021 - Council of Europe

Χρήστος Γιάγκου Β31

Διαγωνισμός Δημοσιογραφικού Άρθρου για τα Μαθηματικά της Κυπριακής Μαθηματικής Εταιρείας με θέμα: «Τα Μαθηματικά στις Οικονομικές Επιστήμες»

Χρήστος Γιάγκου Β31

10^{ος} Παγκύπριος Διαγωνισμός Εικαστικών Τεχνών με θέμα: «1821- Η Εθνική Παλιγγενεσία», στην κατηγορία ομαδική εργασία:

Τμήμα Γ61

«Τα 60 χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας»

Απόσπασμα

Κύπρος, ένα «χρυσοπράσινο φύλλο ριγμένο στο πέλαγος». Ένα φύλλο που επί αιώνες παρασυρόταν από τα χέρια του ενός κατακτητή στα χέρια του άλλου και παρ' όλα αυτά κατάφερε να κερδίσει την ανεξαρτησία του, ιδρύοντας κράτος. Αν και η δημιουργία κράτους απείχε παρασάγγας από τις βλέψεις των Κυπρίων κατά την περίοδο της ίδρυσής του, φέτος η δημοκρατία της Κύπρου κλείνει τα 60 χρόνια.

Η ιστορία του κυπριακού κράτους ξεκινά από τα μέσα του εικοστού αιώνα. Όταν οι Βρετανοί, με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, αρνήθηκαν να τηρήσουν την κίβδηλη υπόσχεσή τους και δεν έδωσαν αυτοδιάθεση στην Κύπρο, οι Κύπριοι ξεσηκώθηκαν. Αν και το αίτημά τους ήταν η ένωση με την Ελλάδα, κέρδισαν κάτι άλλο. Κέρδισαν τη γέννηση της κυπριακής δημοκρατίας.

Κατά τα πρώτα χρόνια, το νεοσύστατο κράτος παρουσίαζε κάποιες δυσλειτουργίες. Εξάλλου, είναι γνωστό ότι η Βρετανία έσπερνε τη διχόνοια ανάμεσα στους κατοίκους του νησιού, κάτι το οποίο μεταγενέστερα οδήγησε στο άκρον άωτον του κυνισμού, δηλαδή στην τουρκική εισβολή. Από τότε μέχρι και σήμερα, η Τουρκία κατέχει παράνομα ένα σημαντικό κομμάτι της Κύπρου, παραβιάζοντας τα δικαιώματα της κυπριακής δημοκρατίας.

Έκτοτε, έχουν γίνει ποικίλες προσπάθειες για την επίλυση του προβλήματος αυτού, χωρίς όμως κάποιο ουσιαστικό αποτέλεσμα. [...]

Εν κατακλείδι, η δημιουργία της κυπριακής δημοκρατίας είναι ο καρπός της θέλησης του λαού να πάρει τη θέση του στη διεθνή κοινότητα με αξιοπρέπεια και υπερηφάνεια. Όσες δυσκολίες και αν είχε και εξακολουθεί να έχει να αντιμετωπίσει, όσο δύσκολο και αν είναι να διεκδικήσει τη σωστή αντιμετώπισή της από τους άλλους λαούς, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα επιτύχει. Εδώ και εξήντα χρόνια έχει χτυπηθεί αλύπητα από άλλους, όμως κατάφερε να σταθεί στο ύψος της, προοδύοντας αργά, αλλά σταθερά.

Αναστασία Κωνσταντίνου Γ22

Ποια πρότυπα συμπεριφοράς μπορεί να εμπνεύσει διαχρονικά ο Ελληνισμός των μεγάλων αγώνων και των αξιών, στην Ευρώπη και στον κόσμο και πώς μπορεί ο Ελληνισμός να αντιμετωπίσει τη γενική κρίση που διέρχεται σήμερα;

Απόσπασμα

Η ημερινή εποχή χαρακτηρίζεται από την επιβολή της παγκοσμιοποίησης και την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο. Δυστυχώς, στο κλίμα που επικρατεί δεν απουσιάζουν κι οι πολεμικές διενέξεις που οδηγούν στη στασιμότητα και την οπισθοδρόμηση, εμποδίζοντας την ουσιώδη ανάπτυξη, εμφανίζοντας κι άλλα προβλήματα υψίστης σημασίας. Η τρομοκρατία, η φαλκίδευση της δημοκρατίας, το μεταναστευτικό – προσφυγικό, η πανδημία του κορωνοϊού και κατ' επέκταση η οικονομική κρίση που έχει επιδεινωθεί ταλανίζοντας την υφήλιο έως σήμερα. Η πολυεπίπεδη αυτή κρίση αποδίδεται σε μια βαθύτερη κρίση αξιών, ιδανικών, αρχών και γενικά την αδυναμία που βιώνει το δημοκρατικό πολίτευμα. Η ανθρωπότητα, για να εξέλθει αυτής της γενικής κρίσης επιβάλλεται να στραφεί στον ελληνικό πολιτισμό. [...]

Η Ευρώπη, καλείται σήμερα λοιπόν περισσότερο από κάθε άλλη φορά να βαδίσει τον δρόμο της ειρηνικής ζωής και προόδου, ν' αποτελέσει το θεματοφύλακα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ν' αποδείξει έμπρακτα τις διαχρονικές οικουμενικές αξίες της δημοκρατίας, της ελευθερίας και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που πρεσβεύει ο πολυδιάστατος πολιτισμός της. Στρέφοντας τα μάτια, από την Κύπρο στην Αθήνα, τη γενέτειρα αυτών των αξιών, ο Παρθενώνας ως η επιτομή του αρχαίου πο-

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

λιτισμού, είναι εκεί, να μας εμβολιάσει με το πνεύμα του και το άπειρο κάλλος του, υλικό και πνευματικό. Κτισμένος τόσες χιλιάδες χρόνια πριν, ακόμα πρεσβεύει τα ίδια που η ΕΕ έθεσε ως βάση. Μπορεί να σταθεί ο πυρήνας για άντληση οξυγόνου για την κάθε χώρα ξεχωριστά. Σ' έναν κόσμο που όπως αναφέρει ο Σεφέρης «ο καθένας χώρια ονειρεύεται και δεν ακούει το βραχνά του άλλου», σε μια κοινωνία που όταν μιλάμε για «πολίτη» εννοούμε τον «ιδιώτη», σε μια εποχή που ο κόσμος δέχεται απανωτά πλήγματα από τις σύγχρονες πληγές του Φαραώ, είναι τώρα που χρειάζεται, όσο ποτέ άλλοτε να δροσίσει το πνεύμα και την ψυχή του με τα νάματα της αστείρευτης πηγής του ελληνικού πολιτισμού, το αρχέτυπο του πανανθρώπινου πολιτισμού.

Μαρία Φιλίππου Γ11

Η ανιδιοτέλεια των εθελοντών επί κορωνοϊού

Απόσπασμα

Για το μεγαλύτερο μέρος του περασμένου έτους, η ζωή μας έχει διαταραχθεί από την πανδημία COVID-19. Ζωές έχουν χαθεί, τα κέρδη και η ανάπτυξη διακόπηκαν και η εκπαίδευση επηρεάστηκε αρνητικά. Τα επίπεδα φτώχειας έχουν αυξηθεί σε ορισμένες χώρες, οι κοινωνικοί δεσμοί έχουν κλωνιστεί και η συνολική τάση ανάπτυξης έχει περιοριστεί. Ωστόσο, παρά τη ζοφερή προοπτική, έχουμε δει ιστορίες ελπίδας και θάρρους.

Ο ρόλος του εθελοντισμού κατά τη διάρκεια τέτοιων κρίσεων είναι αδιαμφισβήτητα πολύ σημαντικός. Οι εθελοντές είναι από τους πρώτους που ανταποκρίθηκαν με το ξέσπασμα του κορωνοϊού. Μαζί με τους γιατρούς, το παραϊατρικό προσωπικό και το προσωπικό έκτακτης ανάγκης, δημιουργήθηκε ακόμα μια κατηγορία ανώνυμων ηρώων που διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο σε αυτήν την κρίση. Οι εθελοντές!

Το πνεύμα του εθελοντισμού, είναι έμφυτο σε όλους μας, είναι αυτό που οδηγεί τους ανιδιοτελείς ανθρώπους που έχουν κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, προσφέρει ανεκτίμητη βοήθεια, υποστήριξαν την πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη για όσους έχουν ανάγκη, ψωνίζουν για ηλικιωμένους και άλλους ευάλωτους ανθρώπους, μεταξύ άλλων πράξεων γενναιοδωρίας. Αυτό θυμίζει τα λόγια του πρώην Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Κόφι Ανάν: «Πίσω από την πρόοδο βρίσκονται πολλοί παράγοντες. Το ένα είναι η προθυμία πολλών ανθρώπων να δωρί-

σουν τον χρόνο, την προσπάθεια, τους πόρους και τις ιδέες τους για τα καλό της κοινωνίας». [...]

Ο ηλεκτρονικός εθελοντισμός ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο εξάπλωσης του ιού και παρέχει στους ασθενείς και τις οικογένειες σημαντική ψυχοκοινωνική και εκπαιδευτική βοήθεια. Ενώ οι εθελοντές θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να επιστρέψουν στις θέσεις τους με φυσική παρουσία, όταν θα υπάρχει ασφάλεια. Ο εικονικός εθελοντισμός είναι αυτή τη στιγμή η μόνη ασφαλής επιλογή και πιθανότατα να διατηρηθεί ο ιατρικός εθελοντισμός ακόμη και μετά την πανδημία COVID-19.

Χρήστος Γιάγκου Β31

Η Ένωση Φυσικών Κύπρου και η Τράπεζα Κύπρου διοργανώνουν, υπό την αιγίδα του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού, τον Παγκύπριο Μαθητικό Διαγωνισμό Φωτογραφίας «Φυσική με μια ματιά». Ο διαγωνισμός «Φυσική με μια ματιά» καλεί τους μαθητές και τις μαθήτριες των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Κύπρου να υποβάλουν έργα, τα οποία να αποτυπώνουν φωτογραφικά ένα ή περισσότερα εντυπωσιακά φαινόμενα και μέσα από ένα κείμενο έκτασης μέχρι 100 λέξεις να τα εξηγήσουν.

Υδωρισορροπία

Σταγονόρροια ονομάζεται ο σχηματισμός σταγονιδίων νερού. Η κίνηση των σταγονιδίων στις επιφάνειες των φύλλων είναι μια πολύπλοκη διαδικασία, που εξαρτάται τόσο από τη χημική σύνθεση του σταγονιδίου όσο και από τη συγκεκριμένη επιφάνεια του φύλλου. Το νερό είναι κολλώδες και συγκεντρώνεται σε σταγόνες λόγω των συνεκτικών ιδιοτήτων του, αλλά η χημεία και ο ηλεκτρισμός εμπλέκονται σε πιο λεπτομερές επίπεδο, για να το καταστήσουν αυτό δυνατό. Πιο συγκεκριμένα, έλκονται μεταξύ τους από τα θετικά και αρνητικά φορτία των ατόμων υδρογόνου και οξυγόνου που σχηματίζουν μόρια νερού. Πιθανόν να το παρατηρήσετε, όταν ανατέλλει ο ήλιος το πρωί, πριν εξατμιστούν οι σταγόνες.

Χρήστος Γιάγκου Β31

Χωρίς Σκιά

Λόγω της ευθύγραμμης διάδοσης του φωτός, όταν παρεμβάλλεται ένα αδιαφανές σώμα μπροστά από μια φωτεινή πηγή, κάποια περιοχή πίσω από το σώμα παραμένει σκοτεινή. Η περιοχή αυτή ονομάζεται σκιά. Στη πιο πάνω φωτογραφία άναψα ένα σπίρτο και το κράτησα σε απόσταση 10-15 εκατοστά από τον τοίχο. Φώτισα με ένα φακό πάνω από το χέρι που κρατώ το σπίρτο. Παρατηρούμε ότι μόνο η σκιά από το χέρι μου και το σπίρτο εμφανίζονται στον τοίχο. Οι φωτεινές πηγές δεν έχουν σκιά, σκιά έχουν τα αδιαφανή ή ημιδιάφανη υλικά σώματα. Η φλόγα δεν εμφανίζεται στον τοίχο.

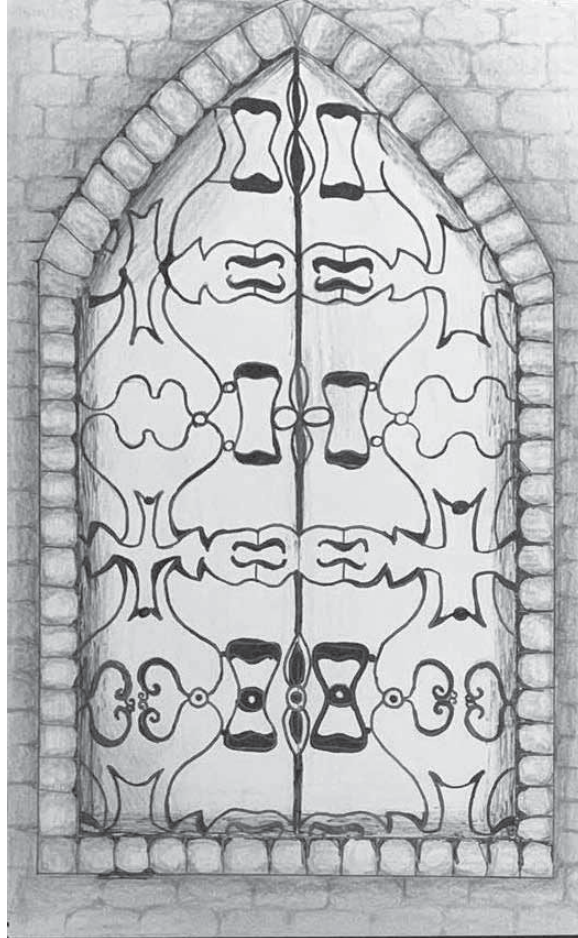
Αναστασία Γεωργίου A31

Fooling the Lens

Όταν μια ακτίνα φωτός, η οποία διαδίδεται σε ένα οπτικό μέσο, προσπίπτει στη διαχωριστική επιφάνεια, που χωρίζει το υλικό αυτό από ένα άλλο υλικό, το οποίο έχει διαφορετικό δείκτη διάθλασης από το πρώτο, τότε μέρος του αρχικού φωτός ανακλάται και το υπόλοιπο διέρχεται στο δεύτερο οπτικό μέσο αλλάζοντας διεύθυνση. Αυτή η εκτροπή της ευθύγραμμης διάδοσης του φωτός, ονομάζεται διάθλαση. Το μάτι μας προεκτείνει τις ακτίνες που φθάνουν σε αυτό και σχηματίζει το είδωλο κάποιου σημείου στην τομή των προεκτάσεων των ακτινών. Το φως φαίνεται να εκπέμπεται από ένα σημείο που βρίσκεται σε διαφορετική θέση από την πραγματική του θέση.

Αντρεάνα Γαβριήλ A31

Κωνσταντίνα Θωμά Γ61

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ
ΤΕΧΝΕΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ

Ειρήνη Πετρακίδη Γ23

Ειρήνη Πετρακίδη Γ23

Λήδα Κατσούρη Γ23

Λήδα Κατσούρη Γ23

Λήδα Κατσούρη Γ23

Νικόλας Χατζηπολυδώρου Γ23

Νικόλαος Χατζηπολυδώρου Γ23

Σοφία Σολομωνίδη Γ23

Σοφία Σολομωνίδη Γ23

Σταύρος Νικολάου Γ61

Σταύρος Νικολάου Γ61

ΝΕΚΡΗ ΦΥΣΗ

Σεμπάστιαν Σωκράτους Γ23

Λήδα Κατσούρη Γ23

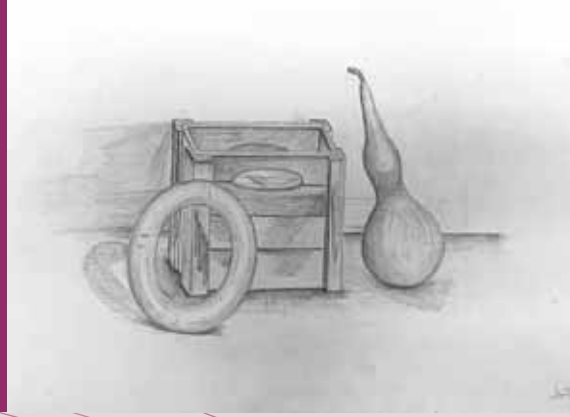
Ανδρέας Βασιλείου Γ23

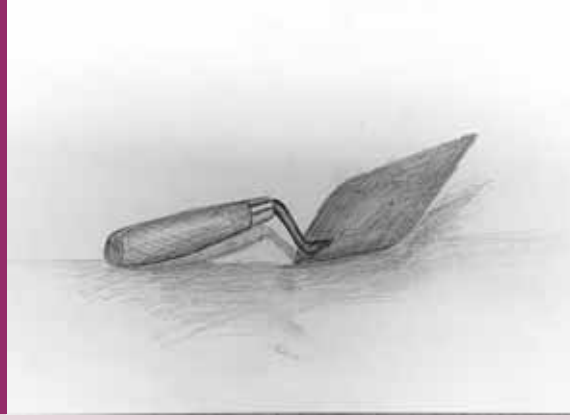
Γιαννης Μιχαηλίδης Γ23

Σαπφώ Σαμανή Γ22

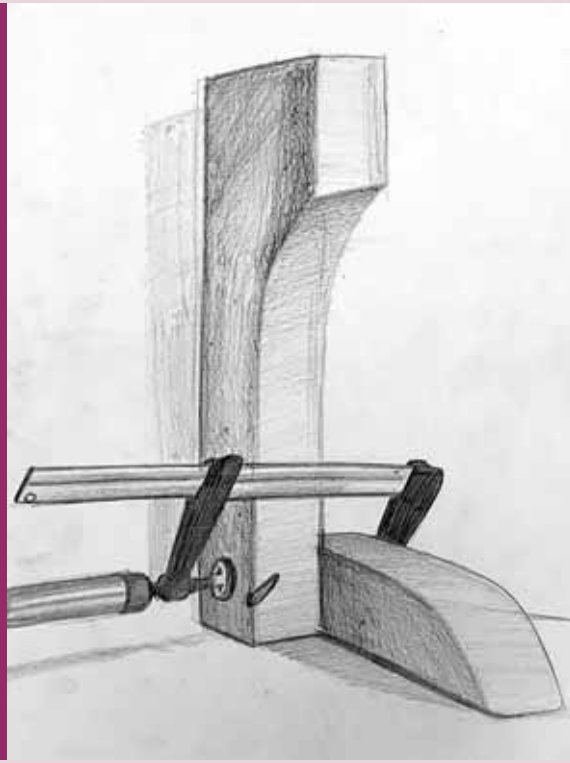
Ανδρέας Βασιλείου Γ23

Σαπφώ Σαμανή Γ22

Σεμπάστιαν Σωκράτους Γ23

Σοφία Σολομωνίδη Γ23

Σχεδιασμός, «Δαντελωτό παράθυρο» εμπνευσμένο από το Μαρόκο

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κυπριανή Κουμουρή Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Άννα Μαρία
Ιωάννου Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Φωτεινή
Κυριάκου Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

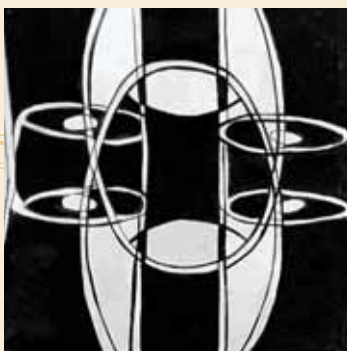
Κωνσταντίνα
Θωμά Γ 61

Φωτεινή
Κυριάκου Γ 61

Άννα Μαρία
Ιωάννου Γ 61

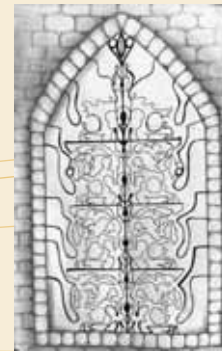
Νικόλας Γόλκαρ Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κυπριανή
Κουμουρή Γ 61

ΈΡΕΥΝΑ Α'

Σχεδιασμός σκιών για μάτια γνωστής εταιρείας για make up με πλακάτα χρώματα

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Νικόλας Γόλκαρ Γ 61

Κυπριανή Κουμουρή Γ 61

ΈΡΕΥΝΑ Β'

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κυπριανή Κουμουρή Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Νικόλας Γόλκαρ Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Σχεδιασμός πακέτου για τσάι από βότανα

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

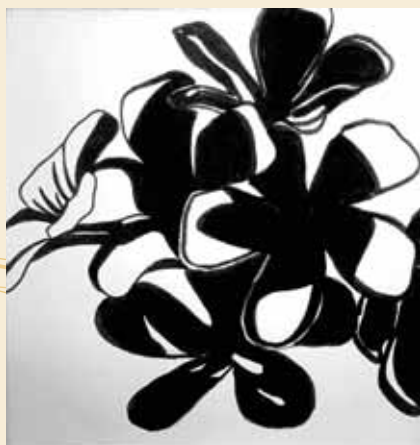

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κύπριοι αγωνιστές του 1821

Σχεδιασμός υφάσματος για κοστούμια χορευτών

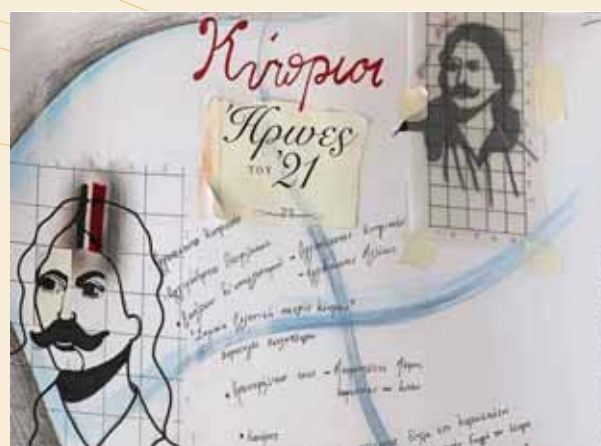
Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Μαρία Χριστοδούλου Γ 61

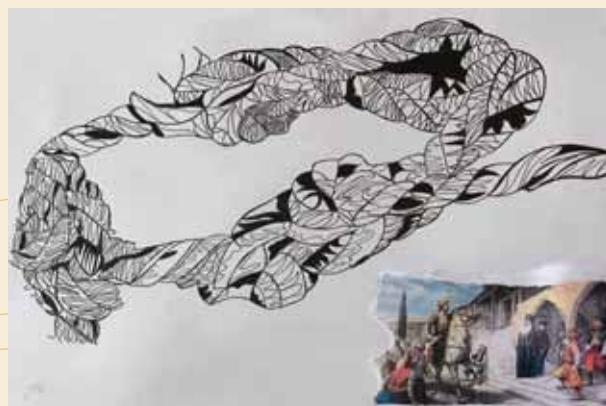
Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Πάυλος Σκουφάρης Γ 61

Νάταλη Παπαργυρού-Ανδριάνα Κυλίλη-
Κυπριακή Κουμουρή Γ 61

Νικόλας Γόλκαρ Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

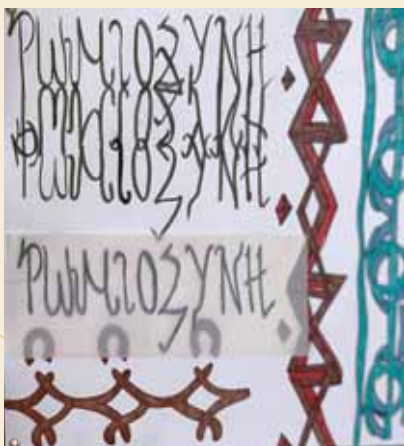
Κυπριακή Κουμουρή Γ 61 και
Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Φωτεινή
Κυριάκου Γ 61

Νικόλας
Γόλκαρ Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Μαρία Χριστοδούλου Γ 61

Αντριάνα Κυλίη Γ 61

Νάταλυ Παπαργυρού Γ 61

Νικόλας Γόλκαρ Γ 61

Αντριάνα Κυλίη Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Νεκρή φύση

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Παύλος Σκουφάρης Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Λυδία Πατσαλίδου Γ 61

Νάταλυ Παπαργυρού Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

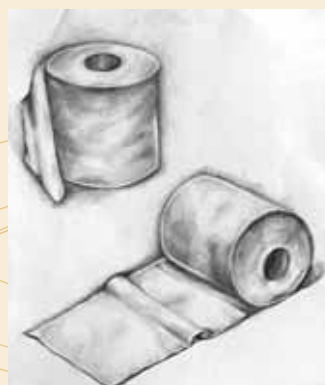
Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Αντριάνα Κυλίη Γ 61

Αντριάνα Κυλίη Γ 61

Πάυλος Σκουφάρης Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Σταύρος Νικολάου Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Κυπριανή Κουμouρή Γ 61

Κωνσταντίνα Θωμά Γ 61

Άννα Μαρία Ιωάννου Γ 61

Νάταλυ Παπαργουρού Γ 61

Φωτεινή Κυριάκου Γ 61

Δημιουργίες των μαθητών της Ειδικής Μονάδας του Σχολείου μας

Αγγέλα Μενελάου
Α71

Χρυστάλλα Μυλωνά
Β71

Μαρία Κακοφεγγίτη
Γ71

Μάριος Παναγή Γ71

Νικόλ Ζαμπά Α71

Στυλιανός Γεωργίου Α71

Έργο των μαθητών Χρίστου Λουκίας Α71, Μενελάου Αγγέλας Α71 και Σιντά Αλέξανδρου Β71 μαζί με την καθηγήτριά τους Τερέζα Πηλαβά

ΜΑΘΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Από το τμήμα της Ειδικής Μονάδας

Πάυλος Σκουφάρης Γ61

The image features a teal background on the left side, which transitions into a white background on the right. A series of white, curved lines flow from the top left towards the bottom left, creating a sense of movement and depth. The text is centered in the white area.

ΠΡΟΣΩΠΟ
ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ

Σημαιοφόροι και Παραστάτες 2020-2021

Ο Καθηγητικός Σύλλογος του Λυκείου Λατσιών, μετά από συνεδρίασή του, («7η Πράξη» στις 06 Οκτωβρίου 2020), ενέκρινε τους Σημαιοφόρους και Παραστάτες του Σχολείου για τη φετινή σχολική χρονιά, σύμφωνα με την τελική επίδοση και το ήθος των μαθητών κατά το προηγούμενο σχολικό έτος. Τα κριτήρια επιλογής έγιναν σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας Πολιτισμού Αθλητισμού και Νεολαίας με αρ. φακ. 7.19.09/12 και ημερομηνία 23 Σεπτεμβρίου 2020.

Σημαιοφόροι:

1. Ιωάννου Ελένη	Γ22	Λάβαρο Σχολείου
2. Ιωάννου Ηρώ	Γ11	Ελληνική Σημαία
3. Πετρακίδη Ειρήνη	Γ23	Κυπριακή Σημαία

Παραστάτες/Παραστάτιδες:

4. Παπαδόπουλος Μιχάλης	Γ22
5. Ευθυμίου Αγάθη	Γ11
6. Κωνσταντίνου Αναστασία	Γ22
7. Βασιλείου Άννα	Γ21
8. Νικολάου Γιώργος	Γ11
9. Πίττα Ηλιάνα	Γ31
10. Χρυσοστόμου Μαρία	Γ11
11. Κουσής Αναστάσιος	Γ21

Επιλαχούσες:

12. Κατσούρη Λήδα	Γ23
13. Χωραττά Θεανώ	Γ21
14. Μουρούζη Αυγή	Γ31

Γραμματειακό και Βοηθητικό Προσωπικό

Γραμματειακό προσωπικό

Σούλα Αγαπίου
Μελίνα Μενελάου
Κίκα Προκόπη

Φροντίστριες

Αντρονίκη Λουκά
Χρύσω Αντωνίου
Γαβριέλλα Βασιλείου
Ηλιάνα Θεμιστοκλέους
Μαρία Θεοδοσίου
Ευτυχία Χαρίτου
Θεοπίστη Γεωργίου
Γεωργία Φωτιάδου
Κάρολαϊν Αβραάμ

Τεχνικοί Σχολικής Εφορείας

Ευρυβιάδης Ευρυβιάδου
Χρίστος Σάββα

Συνοδοί

Νικολέττα Μιχαλοπούλου
Ανδρέας Κόκκινος
Ανδρούλλα Οικονομίδου

Κυλικείο

Ροδούλα Κωνσταντίνου
Παναγιώτα Πασιουλή

Κλητήρας

Κώστας Γεωργίου

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ ΛΑΤΣΙΩΝ 2020-2021

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΑ ΟΔΥΣΣΕΩΣ- ΙΩΣΗΦ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ ΜΑΝΩΛΗ

Β. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΥΠΡΟΥΛΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΤΑΜΙΑΣ

ΑΝΘΗ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Β. ΤΑΜΙΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΤΕΡΕΖΑ ΧΡΙΣΤΟΦΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΣΟΥΛΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ

ΑΝΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΑΓΑΘΟΚΛΕΟΥΣ

ΓΙΟΥΛΗ ΓΙΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΛΗ

ΑΝΤΡΗ ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΑΝΤΡΗ ΧΑΤΖΗΣΤΕΦΑΝΟΥ

ΑΝΤΩΝΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΛΕΝΑ ΡΟΤΣΙΔΟΥ

ΕΥΡΙΔΙΚΗ ΕΦΕ ΠΑΝΑΓΗ

ΚΩΣΤΑΣ ΜΕΝΕΛΑΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΗ

ΜΑΡΙΑ ΚΛΑΔΗ

ΜΑΡΙΟΣ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΠΑΝΗ ΜΑΡΚΙΔΟΥ

ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΥΛΩΝΑΣ

ΦΡΟΣΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΙΟΛΑΡΗ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

ΦΑΝΗ ΓΙΑΓΚΟΥ

ΦΑΝΟΥΡΙΑ ΦΛΩΡΙΔΟΥ

Κεντρικό Μαθητικό Συμβούλιο - Άξιοι αντιπρόσωποι

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Προκοπίου Ιωάννα Γ23

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στυλιανού Ορέστης Γ21

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ιωάννου Πάνος Γ22

ΤΑΜΙΑΣ

Χριστοφή Σοφία Α24

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Πατσαλίδου Κωνσταντίνα Β22

Ανδρέου Μιχάλης Β21

Χαραλάμπους Παναγιώτης Α24

Εκπρόσωποι στην Ε.Σ.Ε.Μ.:

Προκοπίου Ιωάννα

Στυλιανού Ορέστης

Στους Δασκάλους μου οφείλω το εὖ ζῆν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Τάσος Τάσου Πληροφορικής
ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ	Κάτσης Αντρέας Μαθηματικών Κωνσταντίνου Κώστας Θρησκευτικών Νεοφύτου Νεόφυτος Φυσ. Αγωγής Φωτίου Φώτης Φιλολογικών Λουκά Πηνελόπη Σ.Ε.Α Ελευθερίου Κωνσταντία Φιλολογικών Γεωργίου Μαρία Γαλλικών Παντζιαρά Χαριθέα Φυσ. Αγωγής Χατζηγιάνγκου Γρηγορία Μαθηματικών Ανδρέου Παναγιώτης Σχεδ.& Τεχνολογία Νεοφύτου Νεόφυτος Φυσικής
ΘΕΟΛΟΓΟΙ	Ζήνωνος Χρυστάλλα Μαλιάππη Δέσποινα Μπρουζιούτη-Ραποτικά Ευαγγελία
ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ	Αροδίτης Κυριάκος Αντωνίου Μαρία Αδάμου Παναγιώτα Κουντουριώτη Κούλα Παναγιώτου Αργυρώ Ροδίκη Ιφιγένεια Ιωάννου Νεκταρία Κωνσταντίνου Αντωνίτσα

	Ανδρέου Ανδρέας Λεοντίου Ρένα Παπαδοπούλου Εβίτα Παπαδοπούλου Μυλτώ Ιωάννου Νάτια Στυλιανού Μελανή Σέργη Κωνσταντίνα Τσουτσούκη Χριστιάνα Κεραμιδά Δέσποινα
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ	Αδάμου Γεωργία Λαδά Μαρία Πιρίδου Ήβη Βολακάκη Μαρία Παρπέρης Γεώργιος Ηλιάδου Μαρία Βαλέρκου Αννίτα
ΦΥΣΙΚΗΣ	Σωτηρίου Εμμανουήλ Βωνιάτου Βίβιαν Πελεκάνος Κώστας Λοϊζίδου Έφη
ΧΗΜΕΙΑΣ	Θεοδότου Μιχάλης Νικολάου Ανδρέας Ευσταθίου-Λιασίδου Σταυρούλα
ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ	Νικολάου Λουκάς Παπαχριστοφόρου Ειρήνη
ΑΓΓΛΙΚΩΝ	Παλαντζή Κλαίρη Αριστείδου Έλενα Σοφοκλέους Έλενα Χριστοδουλίδου Έλενα Διαβαστού Ανθή
ΓΑΛΛΙΚΩΝ	Αδάμου Φωτούλα

ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ	Σχοινόπουλος Παράσχος
ΡΩΣΙΚΩΝ	Τσακμάκη Γεωργία
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	Ιωαννίδης Προκόπης Κωνσταντινίδου Κλεονίκη Γερασίμου Χριστιάνα Χατζηχαραλάμπους Μαρία Ευλογημένου Θεοδώρα
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	Κυριακίδης Ιωάννης Ορφανού Κάτια Καραϊσκάκη Ανδρούλα
ΜΟΥΣΙΚΗΣ	Αγρότου Μαρία
ΤΕΧΝΗΣ	Πηλαβά Τερέζα Σοφοκλέους Αγγελική
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	Γιαννάκη-Βασιλείου Μαρία
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Γιαννάκη Χριστιάνα Κλεάνθους Ζήνα Χρίστου Άντρη Γεωργιάδου Μέλπω Χαραλάμπους Μαριλένα Καραγιώργης Δημήτρης

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	Χριστοφορίδου Μαρία Νικολάου Αναστάσης Θεοφάνους Αργυρός
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	Βιολάρης Χρίστος
ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	Κατσούρη Άντια
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ	Παύλος Λοϊζίδης
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	Χαριλάου Μαρία

Διευθυντική ομάδα, οι καπετάνιοι του Σχολείου μας

Συγχαρητήρια!

Προήχθησαν:

Ο κ. Κώστας Κωσταντίνου
σε Διευθυντή

Ο κ. Παναγιώτης Ανδρέου
σε Β.Δ. Α'

Θα μας λείψετε. Καλή συνέχεια!

Φώτο: Στέφανος Πέτρου Γ11

ΟΙ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΪ ΜΑΣ

Τμήμα Γ'11

Αντωνίου Βασιλική
«Φιλοσοφείτε
μετά μαλακίας!»

**Γεωργίου
'Αντρα-Θεοδώρα**
...κι είμαστε ακόμα ζωντανοί.

Ευθυμίου Αγάθη
Ευτυχώς που εν τζιαι το σχολείο
να προλαβαίνω τα ιδιαίτερα.

Ιωάννου Ηρώ
«Δος μου το κρίμα μου
Ξανά», Σαίξπηρ.

Καραμάνου Ροδοθέα
Περικλή κατέβα να εκφωνήσεις
τζιαι το δικό μου Επιτάφιο πλις.

**Κυπριανού
Αναστασία**
Γυρέψετε με!

Κυπριανού Μαρίνα
Άτε να τελειώνουμε τζιαι
έφυγα για Θεσσαλονίκη.

Νικολάου Γιώργος
adchorτορ

Παρέλλη Νάγια
Μην κάνετε σήμερα αυτό που
μπορείτε να αφήσετε για αύριο.

Παφίθη Ελίνα
Ανυπομονώ να σας κάμω
ούλλους μπλοκ.

Πέτρου Στέφανος
Δεν τα καταφέρνω, γιατί, για να καταφέρεις
κάτι, πρέπει να καταβάλεις προσπάθεια.

Τόσιου Δήμητρα
Δέσποινα Τόσκη είναι.

Τουμάζου Χαρίλεια
Είμαι στο άγχος
της ηλικίας μου.

Φιλίππου Μαρία
Σε δέκα χρόνια στο reunion:
«Ρε επέρασες κόβιντ έννε;»

**Χριστοδούλου
Χριστιάνα**
Χωρίς εμένα εν θα είχατε Wi-Fi.

Χρυσοστόμου Μαρία
Ανερχόμενο μοντέλο
της Victoria Secret.

Τμήμα Γ'21

Βασιλείου Άννα
Κόρη πάμεν τσίλετ;

Βιολάρη Ελεάνα
Πέρασα κατάθλιψη με άριστα.

Γεωργίου Δέσποινα
Κύριε εν βαστώ κινητό.

Γεωργίου Ορέστης
Δεν θα αποτύχεις ποτέ, εκτός κι αν σταματήσεις να προσπαθείς.

Ερωτοκρίτου Ανδρέας

Κουσής Αναστάσιος

Κυπριανού Κυριάκος
7. μπλε

Κυριάκου Αναστάσης
Ήλθον, είδον, απήλθον.

Λέβιν Ντένις

Μαλέκκος Ηρόδοτος

Μούγης Αντώνης
Είμαι η αρχή του τέλους...

Μυλωνάς Φώτης

Παρασκευά Σάββας
Πώς είμαι έτσι... καθυστέρηση 90''+4'' (όσοι ξέρουν).

Προκοπίου Μαρία
Η 1 που τους 4 ελίτ που εν εκόλλησε κόβιντ.

Σολομωνίδης Γεώργιος
45 λεπτά τζιαι ακόμα εν ηξέρω τι να γράψω.

Σπανός Χριστόφορος

Στυλιανού Ελένη
Η ζωή θέλει πελλάρασα!!!

Στυλιανού Ορέστης
Χιονισμένο ναυάγιο

Χαραλάμπους Γιώργος

Χριστοδούλου Πέτρος
Μια εκδρομή είναι η ζωή.

Χρυσοστόμου Φίλιππος
Τα νιάτα μας διαδρομή.

Χωραττά Θεανώ
Μεν ακολουθείς τα όνειρά σου, αλλά το ίνσταγκραμ.

Τμήμα Γ'22

Άσο Λίλια

Κύριε Μανώλη, Λίλια όχι Λίλη. #04 boom

Ιωάννου Ελένη

Πριν πολύ καιρό, σε ένα γαλαξία πολύ μακριά...

Ιωάννου Πάνος

Θέλουμε το πανό μας.

Καδή Σιμόνη

Νοου μποντι, νοου κραιμ, ένι-ξερω γιατί με θωρείτε έτσι.

Κολιανδρή Γεωργία

Εν εμπορούσα να σκεφτώ κάτι, σορρυ.

Κωνσταντίνου Αναστασία

Ακόμα και τα όνειρα θελούν δουλειά.

Λάμπρου Ιωάννης

4 5 1 4 9 14 24 9 4 5

Λάμπρου Νικολίνα

Εν εκατάλαβα τι πρέπει να γράψω #ξανθή.

Μανώλη Νικόλας

Το μαύρο δεν είναι χρώμα είναι άτομο.

Μαρούλη Βάνια

4 μήνες σχολείο τζιαι πάλε εβαρέθηκα.

Μάσια Χριστίνα

Teen Wolf S2 E1 6:13.

Νικολάου Κατερίνα

Παναγή Ευανθία

Ούλλοι φωνάζουν με όξινη, αλλά ένιξερω γιατί.

Παπαγεωργίου Γεωργία

The Big Bang Theory S3 E14 5:50.

Παπαδόπουλος Μιχάλης

Ιτς ε τζαστ ναμπερ.

Σαμανή Σαπφώ

Ο κορωνοϊός φταίει.

Χαραλάμπους Ηρόδοτος

Κύριε Λούκα, με αγαπάς;

Χριστιανίδου Βασιλική

Αρκετά περίμενα τώρα, 12 χρόνια στο Αζκαμπάν.

Τμήμα Γ'23

Βασιλείου Ανδρέας
*Η εξυπνάδα μου
 δημιουργεί βαρύτητα.*

Γεωργίου Ανδρέας
*Ευτυχώς που υπάρχουν
 τζιαι τα σκονάκια.*

Γεωργίου Παναγιώτα
*Ντάξει αποφοίτησα αλλά πάλε
 στρίπερ εννά καταλήξω.*

Θεοχαρίδη Χρυσάνθη
*Εννά τα πούμε σύντομα
 στο ψυχιατρείο.*

Ιωσήφ Σιμώνη
*Εν χρειάζεται να το επαναλάβεις
 αγνήσά σε την πρώτη φορά.*

Κατσούρη Λήδα
*Μετά που δαμέ εν σε ξέρω,
 εν με ξέρεις.*

**Κωνσταντίνου
 Στυλιανή**
Η Μάσια εν μιτσιά.

Μιχαήλ Άντρη
Ήμαρτον.

Μιχαηλίδης Ιωάννης

**Παπανικολάου
 Άντρεα**

Πετρακίδη Ειρήνη
Gilmore Girls S2 E3 02:20.

Πετσιήνι Μαξιμίλιαν
Peaky Blinders S1 E3 49:20.

Προκοπίου Ιωάννα
Παρετάτε με πλς <3.

Σολομωνίδου Σοφία
*Μπορεί να με ξαναείδατε
 στο Lion King.*

**Σωκράτους
 Σεμπάστιαν**

Τακούσιη Γιολάντα

Τζιακούρης Γεώργιος

Χατζηπολυδώρου Νικόλας
*"Άρετῆς ἔλπις ὁ Θεός ἐστιν,
 οὐ δειλίᾳς πρόφασις."*

Χριστοδούλου Ερατώ
Λατρεύω τη χημεία. #not.

Χριστοδούλου Νικόλαος
*Η ζωή είναι ένα πάρτι,
 κι εγώ η πινατά.*

Τμήμα Γ'31

Αθανασιάδης Αιμίλιος

Αποστόλοβα Νάνση

**Ευριπίδου
Αλέξανδρος**

**Θεοχάρους
Αντώνης**

**Ιωαννίδης
Παναγιώτης**

**Κλεοβούλου
Ελευθέριος**

**Κυπριανού Στεφάνιου
Αλέξανδρος**

Κυριάκου Μαρία
Σκύλες της λύσσας τρέξε...

**Κωνσταντίνου
Ιωάννης**

Λαζάρου Σταυριάνα
... στα βουνά αμοληθείτε.

Μαρκίδης Μάρκος
*Έδωκα έτοιμη έκθεση
του Φώτη.*

Μόρμορη Έλενα
*Ξέρω ότι με μισάτε επειδή
τρώω τζιαι εν πασινίσκω.*

Μουρούζη Αυγή
*12 χρόνια σχολείο
and still cute.*

**Παναγιώτου
Μικαέλλα**
Εννά σας γυρέψω.

Παστού Παναγιώτης
*Εγώ ήμουν η ζωή του σχολείου τζιαι
τωρά εν ώρα του να πεθάνει.*

Πίττα Ηλιάνα
*Η Πίττα πιπρωμένη,
εν πίττα στη δευτέρα;*

Τζιοβάννης Ηλίας

Χοσού Κασιάνα-Αλίνα

Τμήμα Γ'32

Γεωργίου Μικαέλλα

*F&F Tokyo drift :
53:22 - 51:19*

Θεοχάρους Μυρούλλα

Θα πάω club στα 20 μου. "COVID" οεο.

Λαζάρου Κυριακή

Μαρκίδου Αντριάνα

Μπαγιαζίδου Νικολέτα

*Τελικά το φαγκρί βγαίνει
και σε άλλα χρώματα;*

Νικολάου Μαρία

*«Βρες χρόνο να είσαι παιδί, για να
νιώθεις αυθεντικά ανθρώπινος», Ρίτσοσ.*

Πέτρου Παναγιώτα

*Τασούλη, Τασούλη, Γκιβ μι
δε Διπλωματούλι!*

Ρουσετέλ Ελένη Ραφαέλλα

*Καμία σχέση με το
Highschool musical.*

Σάββα Όλγα

*Αποφυλακίστηκε από τα
6 χρόνια μαρτυρίου.*

Φιλίππου Άρτεμις

*Μην εγκαταλείπεις τα όνειρά
σου... συνέχισε να κοιμάσαι.*

**Χριστοφόρου
Μικαέλλα**

Friends S01 ep01 19:44

Τμήμα Γ'41

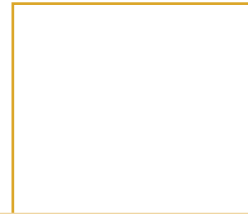
Αντωνίου Αναστασία
Τα θέλω θέλουν ρίσκο.

Αχιλλέως Κατερίνα
Εν είμαι για πολλά – πολλά.

Γεωργίου Δήμητρα
Είσαι αρκετά δυνατός, για να κάνεις οτιδήποτε βάλεις στο μυαλό σου.

Γεωργίου Δημητριάνα

Ευαγόρου Χριστίνα

Κουκουμά Ελένη

Κουμίδης Διονύσης

Κωνσταντίνου Ελίνα

Μαργινεάν Γεόργε-Κοσμίν

Νικολάου Δέσποινα

Ξυναρή Νάταλι

Περρή Ηρακλειδία

Ράφτης Νικόλας

Τουλέκκη Βερόνικα

Φάνης Θωμάς
Η ήττα είναι προσωρινή, ευτυχώς και ο πόνος το ίδιο.

Χριστοδούλου Σωκράτης

Χριστοφόρου Ελένη

Χρυσάνθου Παναγιώτης
Η λέξη νίκη δεν γράφεται χωρίς ήττα.

Τμήμα Γ'42

Αγαθοκλέους Ειρήνη
Πάντα πρέπει να απαντούμε στην ερώτηση...

Αγαθοκλέους Ραφαήλ
...μπορείτε να διαβάσετε την σκέψη του άλλου;

Βαρθολομαίου Όλγα

Γιαζός Αντώνης
Έπρεπε να γράψω κάτι για δαμέ.

Κοκκίδη Χαρά

Κύρρη Μιχάλης
Εφάμεν τζιαι εσπάσαμεν #teamkatsis.

Κωνσταντίνου Άνδρια
Προς το παρόν καλημέρα.

Λεόνοβα Αναστασία
Συνεννόηση μουτζούκι.

Ματθαίου Άννα Μαρία
Εγώ χάθηκα!

Μελετιού Έλενα

Μπαγιαζίδη Τερέζα
Σε πόσα λεπτά χτυπά;

Παπαγεωργίου Παναγιώτα
Μια μυπουρά πλς.

Παράσχου Μαρία
Μπορώ και γελώ, γιατί έχω νιώσει το θυμό.

Χαραλαμπίδης Ανδρέας

Χαραλάμπος Στέφανος
Ένα jeeraki τζιαι εκλείσαμε.

Χρυσάνθου Χρίστος
Είμαι πάντα ένας από τους τρεις.

Τμήμα Γ'43

Ανδρέου Κωνσταντίνος
Μεν μου μιλάς έχω φίλη.

Ανδρέου Πάυλος
Έχουμε την καλύτερη ηλικία στην χειρότερη εποχή.

Γρηγορίου Ανμαρί
Εγώ τζιαι ο καφές μου έχουμεν τα.

Ελσεγκούτ Μάρτα Λίνα
Πώς στο καλό εξηπνούσαμε στο δημοτικό χωρίς καφέ και τσιγάρο;

Ευθυμίου Αθηνά
Και η ζωή συνεχίζεται...=)

Ηροδότου Μάριος
Καλησπέρα παλιόπαιδα...!!

Θεμιστοκλέους Λουκάς
Τώρα αποφάσισα να αφήσω πίσω όλες τις βλακείες, που έχω κάνει και θα ξεκινήσω καινούργιες...

Κλοκκαρής Γεράσιμος
12 χρόνια στα σχολεία εμ/παθα.

Κωνσταντίνου Ανδρέας
Χαμογελάστε ρε... Αύριο μπορεί να σας πέσει το μπροστινό δόντι.

Λούγγκου Μανταλίνα Διάννα
Ποιο όπλο δεν έχουν στην Αφρική; Το νεροπίστολο.

Παπαγεωργίου Μάριος
Δόδαικα χρόνια στα σχολεία αίμαθα ωρθωγραφοία.

Πιερί Λύσανδρος
Μην αφήσετε το χτες να καταλύσει το αύριο.

Σάββα Νεφέλη
Κοίταξε εγώ δεν το πολυδιάβασα, αλλά έχω γενικά την αίσθηση.

Φιεράρου Άλεξ Τζωρτζ
Το σχολείο είναι το 2ο μας σπίτι και το θρανίο το 2ο μου κρεβάτι.

Χριστοδούλου Εμμανουήλ
Εν θα πεθυμήσω κανένα μωράκια μου #bye #JK.

Χρυσάνθου Λοίζος
The Office: S7 E19 14:45

Τμήμα Γ'61

Γόλκαρ Νικόλας
Μπέμπι, το νέσκαφέ μου
Μπέμπι.

Ευαγγέλου Στέφανος

Θωμά Κωνσταντίνα

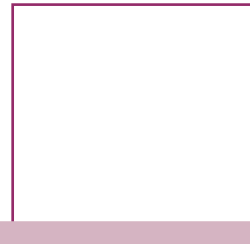
Ιωάννου Άννα Μαρία

**Κουμουρή Κυπριάνα
Μαρία**
Κυπριάνα, θέλω μάσκα.

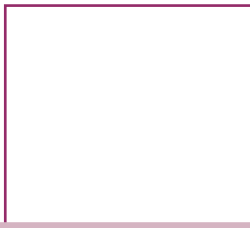
Κυλίλη Αντριάνα
Τάχα επέρασα;

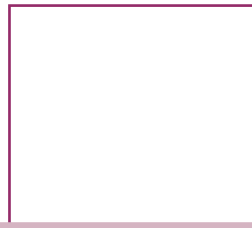
Κυριάκου Φωτεινή
Είσαι η μάνα.

Νικολάου Σταύρος

Παπαργυρού Νάταλυ
Αν το δεις, επέρασα...

Πατσαλίδου Λυδία

Σκουφάρης Παύλος
Δώσ' μου, τζιαι ένα σου τα
φέρω αύριο.

Χατζηδημήτρη Γιώργος
Μπουζού, καλή χρονιά στους
υπόλοιπους.

Χριστοδούλου Μαρία
Φόασαι τίποτε; Α.Α

Τμήμα Γ'71

Χρίστου
Λουκία
Α71

Κακοφεγγίτη
Μαρία Γ71

Τσιντάς Αλέξανδρος Β71

Μενελάου Αγγέλα Α71

Παναγή Μάριος Γ71

Ζαμπά Νικόλ Α71

Γεωργίου
Στυλιανός
Α71

Μυλωνά Χρυστάλλα
Β71

